ISSN 1857-6443

Osmani

BDI nuk do të mbështesë Ligj të ri për PSP-në

Fq.3

REFORMAT GJYQËSORE

Ende me standarde të dyfishta

Fq.5

Rreziku nga mplakja!

Adelina Marku

Fq.10

www.koha.mk

Koha

Jeta si fëmijë e një diktatori

Fq.17

E PËRDITSHME INFORMATIVE · Viti XIII · Numri 3607 · e mërkurë, 13 mars 2019 · 15°c | 20°c · 15 DEN

GLOBI

Çfarë do të ndryshojë në vitin 2021

Brukseli po përgatitet të prezantojë një sistem të ri që synon të shtojë masat e sigurisë për udhëtarët që do të hyjnë në Zonën Schengen të lëvizjes së lirë në Bashkimit Europian. Pjesë e këtij sistemi të ri do të jenë edhe qytetarët shqiptarë, të cilët para se të udhëtojnë drejt vendeve të BE-së do të kenë nevojë për një autorizim paraprak. Zona Schengen, e cila përbëhet nga...

Fq.15

FORUM

Lufta në Siri s'ka mbaruar, ajo po merr një trajektore të re

Fq.11

DOSSIER

VOJTILA-AGCA, pas atentatit të Papës para 39 vjetësh

Fq.16

STUDENTËT EKSELENTË DHE SHTETI

"AJKA" E DITURISË DREJTE EVROPËS E AMERIKËS

Në pamundësi për të shprehur talentin dhe dijen e tyre, "ajka" e diturisë - studentët ekselentë të ardhmen e tyre e shohin në vendet e Evropës apo Amerikës. Madje, ende pa mbaruar studimet, gjejnë linqe komunikim në këto vende për t'ia mbathur në mundësinë e parë që i jepet. Por jo vetëm studentët, edhe nxënësit e shkollave të mesme mendojnë që nga gjimnazi për një të ardhme jashtë vendit

Fq.4

Si "milen" ndërmarrjet publike?

Shkup, 12 mars - Në mëngjes, derisa jeni akoma në pizhame dhe vetëm sa e keni djegur gjuhën tuaj nga gllënjka e parë e kafes së nxehtë, keni marrë shërbime të paktën nga katër kompani publike. Për të marrë kafe të shijshme dhe shumë të nevojshme në mëngjes, nevojiten disa gjëra. Për kafe tradicionale, duhet vendosur ujë në një xhezve, ujë i cili sigurohet nga ndërmarrja publike "Ujësjellës dhe Kanalizime". Uji duhet të ngrohet në një shporet elektrik, që do të thotë, energjia elektrike e prodhuar nga kompania shtetërore ELEM. Çmimi i energjisë elektrike është përcaktuar më parë nga Komisioni Rregullatorë i Energjisë. Është shumë e mundur që kafeja në vend të transportohet përmes makinave të kompanisë shtetërore Hekurudhat e Maqedonisë-Transport. Nëse ajo dërgohet me...

Fq.6

ANALIZË

TURQI-RUSI, MILIONA DOLLARË INVESTIME PËR TË FITUAR PUSHTET NË BALLKAN

Artan Grubi, një parlamentar në Maqedoninë e Veriut që përfaqëson Bashkimin Demokratik për Integrim (BDI, partia më e madhe politike shqiptare), deklaroi se Maqedonia Veriore triumfoi në betejën gjeopolitike dhe gjeostrategjike midis interesave perëndimore dhe lindore.

Tensioni politik midis Kosovës dhe Serbisë po krijon një ambient të përsosur ku Turqia dhe Rusia mund t'i joshin të dy vendet në sferat e tyre të influencës. Zyrtarë të nivelit të lartë të SHBA-së dhe BE-së po përpiqen të zgjidhin mosmarrëveshjen e gjatë, duke i kërkuar Serbisë dhe Kosovës të normalizojnë marrëdhëniet kur në fakt po bëhen gjithnjë e më të tensionuara. Refuzimi i Serbisë për të njohur kufijtë e Kosovës, duke e penguar atë të anëtarësohet në organizatat ndërkombëtare si; Interpol dhe UNESCO dhe në refuzimin e nënshkrimit të marrëveshjes së lëvizjes së lirë drejt hapësirës Shengen, bëri që Kosova të ndërmarrë veprime të drejtpërdrejta kundër Serbisë, duke imponuar një tarifë 100% për mallrat nga Serbia.

Raportet e rreme që SHBA kërcënuan të tërhiqnin trupat e saj nga Kosova nëse kjo e fundit nuk pezullonte taksën ndaj Serbisë, u përhapën shpejt nga makinat propagandiste të Rusisë dhe Turqisë, në një përpjekje për të përfituar plotësisht nga mosmarrëveshjet e vazhdueshme mes dy vendeve. Serbia dhe Kosova janë të ndjeshme ndaj lajmeve të rreme online, të krijuara nga Rusia dhe Turqia dhe liderët e korruptuar në Ballkan vazhdojnë të bien pre e tyre.

Elitat politike, të cilët manipulohen lehtësisht nga Rusia dhe Turqia, gjithashtu përdorin dezinformimin e tyre në mënyrë që të ndikojnë publikun. Si Rusia ashtu edhe Turqia mund të përshpejtojnë fushatën e tyre të dezinformimit, me rastin e afrimit të 20 vjetorit të bombardimeve të NATO-s ndaj Jugosllavisë. Kosovarët dhe serbët po paguajnë çmimin për grindjen politike, pasi ata janë bërë "festa" për të ushqyer urinë e Rusisë dhe Turqisë për të kontrolluar Ballkanin.

Ndërkohë, Putin dhe Erdogan kanë punuar shumë për të forcuar lidhjet e tyre me Ballkanin dhe po vazhdojnë të investojnë në projekte të mëdha kombëtare strategjike, që kanë ndikim më të madh ekonomik dhe politik në të gjithë rajonin.

Tregtia midis Turqisë dhe Ballkanit Perëndimor është rritur ndjeshëm, nga 430 milionë dollarë në vitin 2002, në 3 miliardë dollarë në vitin 2016. Rreth një e treta e këtij shkëmbimi ishte me Serbinë, ndërsa në Kosovë, Turqia po investon vazhdimisht në sektorët më të rëndësishëm. Agjencia turke e zhvillimit shtetëror TIKA ka rinovuar qindra monumente historike në Kosovë, ka financuar projekte lokale dhe organizoi ngjarje të mëdha të dizajnuara për të forcuar lidhjet me Turqinë.

"Investimet totale nga bizneset turke në Kosovë gjatë viteve 2007-2017 janë 382.1 milionë euro," tha për Rrjetin Ballkanik të Gazetarisë Hulumtuese Esin Muzbeg, sekretari i përgjithshëm i Odës Ekonomike të Turqisë të Kosovës. Përveç kësaj, Agjencia e Energjisë e Serbisë dha miratimin përfundimtar për ndërtimin e një dege të tubacionit Turk "Stream", i cili do të japë gazin natyror rus në Turqi dhe në Evropën Jugore.

Rusia ka interesa gjeostrategjike në Ballkanin Perëndimor, si dhe në vendet e Mesdheut. Në shtetet e Ballkanit, interesi i Rusisë mbështetet në dy konsiderata. Së pari, rajoni i Ballkanit Perëndimor ka rëndësi strategjike si një rrugë tranziti për gazin rus; së dyti, Moska dëshiron të ruajë rrënjët sllave dhe religjionin ortodoks në rajon, së bashku me vlerat dypalëshe kulturore dhe tradicionale, sidomos për aq kohë sa marrëdhëniet midis BE-së dhe Rusisë janë të tensionuara dhe nuk ka gjasa të përmirësohen së shpejti.

Sipas portalit rus RT, fondi dhe partnerët e pasurisë sovrane të vendit po planifikojnë një investim në rritje në Serbi, me gjasë duke shtuar 500 milionë dollarë për investimet e tij aktuale. Serbia tashmë ka tërhequr investimet ruse në Ballkan, të cilat sipas statistikave të ndryshme tejkalojnë 4 miliardë dollarë. "Sektori i energjisë vazhdon të jetë prioritet i investimeve ruse. Moska synon t'i bëjë vendet e Ballkanit të varura nga gazi rus, ashtu si në Evropë ", thotë Lavdim Hamidi, kryeredaktor i gazetës Zëri në Kosovë, i cili kohët e fundit ka hetuar investimet kapitale ruse dhe turke në Ballkan.

Për më tepër, shtetet e Ballkanit Perëndimor ofrojnë mundësi të lira për Rusinë që të ndërmarrin një kombinim të masave politike dhe ekonomike për të minuar interesat gjeostrategjike të BE. Në vitin 2016, për shembull, Rusia u përpoq të organizonte një grusht shteti në Malin e Zi, që synonte përmbysjen e kryeministrit të atëhershëm, Milo Gjukanoviç, me qëllim që të pengonte hyrjen e vendit të tij në NATO. Vitin e kaluar, Putini u përpoq të bllokonte zgjidhjen e konfliktit midis Greqisë dhe Maqedonisë, duke ditur se zgjidhja do të rezultonte në anëtarësimin e kësaj të fundit në NATO.

Ndërsa Serbia po përpiqet të balancojë marrëdhëniet e tyre dypalëshe midis Rusisë dhe BE-së, vende të tjera si Kosova dhe Maqedonia janë më transparente në kërkimin e evropianizimit. Rusia ka çdo qëllim të mbjellë mosmarrëveshje për t'i penguar vendet e Ballkanit që të bëhen anëtare të BE.

Artan Grubi, një parlamentar në Maqedoninë e Veriut që përfaqëson Bashkimin Demokratik për Integrim (BDI, partia më e madhe politike shqiptare), deklaroi se Maqedonia Veriore triumfoi në betejën gjeopolitike dhe gjeostrategjike midis interesave perëndimore dhe lindore. "Së fundmi, me nënshkrimin e protokollit për anëtarësim në NATO, qytetarët e këtij vendi mund të ndjehen të sigurt se i përkasin vlerave euro-amerikane dhe se ndikimet lindore dështuan".

Duke pasur parasysh interesat strategjike të BE-së dhe orientimin e përgjithshëm të shteteve të Ballkanit drejt perëndimit, BE duhet të insistojë në reformat demokratike dhe në respektimin e të drejtave të njeriut, ndaj të cilave do të përshpejtonte përpjekjet e saj për të mbështetur kushtet socio-ekonomike në këto vende dhe përshpejtimin e procesit të anëtarësimit. Kjo do t'i sigurojë shtetet e Ballkanit besimin se anëtarësimi i tyre i ardhshëm është i vërtetë për shkak të veprimeve praktike të BE-së dhe angazhimit të vazhdueshëm politik, gjë që do t'u japë shteteve të Ballkanit uljen e stimujve për të akomoduar ambiciet e Turqisë apo të Rusisë për t'i joshur ata në orbitën e tyre./ *Gazeta Shqip*

KUSHTET NËPËR BURGJE KËRKOJNË VËMENDJE EDHE NDËRKOMBËTARE

"Të burgosurit dhe të persekutuarit ne MeV jetojnë në kushte çnjerëzore. Veshmbathjen dhe ushqimin e marin nga goja e fëmijëve të vetë. Nuk i kanë kushtet elementare të garantuara me Konventat Ndërkombëtare. Mbahen nëper burgje hetues jashtë të gjithë afateve të paparë me ligj. Ka dhjetra shkelje procedurale gjatë burgosjes, mbajtjes në burg hetues si dhe gjatë seancave gjyqësore. Nuk merren parasysh dëshmitarët e propozuar nga mbrojtja, as nuk garantohen ekspertiza të sakta dhe të panshme.

Rasti i Kumanovës do të mësohet nëpër univerzitetet e botës si rast më i keq i shkeljes së të drejtave të akuzuarve, të cilët vetëm për shkak të dhjetëra shkeljeve procedurale do të duhej të ishin lënë të lirë, raste të këtillë ka me qindra në praktikën e jurisprudencës, bile, edhe të shteteve demokratik.

Rasti i Kumanovës mjegullohet me qëllim të mbrojtjes së politikanëve dhe shërbimeve sekret të involvuar në skenar për realizim të tij. Pa dalë e vërteta për Rastin e Kumanovës, nuk mundet të thuhet sa me pushtetin e ri ka ndodhur diçka e re, përveçse, ajo thënia e popullit, iku laroja, erdhi baloja.

Për gjyqësorin është e kotë të flitet, mirëpo, ku është këtu Bashkësia Ndërkombëtare që i ka dhënë disa qindra milionë euro për përmirësimin e kushteve nëpër burgje, për profesionalizimin e gjyqësorit, për të drejtat e njeriut..... dhe nuk kërkon llogari; mos vallë i ndajnë mjetet që i japin?

Ku është Komiteti i Helsinkit për të Drejtat e Njeriut në MeV? Ku është Instituti për të Drejtat e Njeriut? Ku ështe Komisioni Anti-diskriminim dhe Anti-korrupcion? Ku është Avokati i Popullit?

Të gjithë që u përmendën, dhe disa dhjetëra institucione që nuk janë përmendur, të gjithë bashkë e hanë bukën e të persekutuarve dhe të diskriminuarve duke bërë qejf e ahengje nëpër kabinetë, seminarë, trajnime, konferenca dhe nëpër work-shop anembanë botës.

Shoqata e te Burgosurve kërkon që të vihet në krye të një komisioni për ti vizituar burgjet dhe për ti takuar të burgosurit në mënyrë jo-selective", ka shkruar një status në Facebook, kryetari Shoqatës së ish të Burgosurve dhe të Përnedjkurve Politikë, Shpëtim Pollozhani.

PSE JEMI VONUAR KAQ GJATË E NUK JEMI BASHKUAR DERI MË TASH?

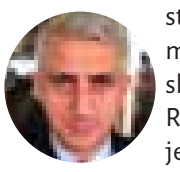

"Kosova si regjion nuk është vetëm territori i Republikës së Kosovës. Pra Republika e Kosovës nuk është Kosova.

Republika e Kosovës si entitet është produkt i rrethanave të shekullit XX. Shekulli XXI këtë entitet, si pjesë e Çështjes Shqiptare, do ta bashkojë me Republikën e Shqipërisë sepse nuk ka zgjidhje tjetër që balancon dhe stabilizon krejt Ballkanin dhe u siguron mbrojtje dhe mirëqenie më të mirë shqiptarëve. Shumë shpejt qytetarët e Republikës së Kosovës dhe Shqipërisë do të jetojnë në një organizim shtetëror.

Disa po pyesin pse kjo ngutje-- pse nuk po presim edhe pak?!!

Kjo është pyetja më banale në historinë e njerëzimit.

A pak është pritur për zgjidhje prej vitit 1912, e, sidomos prej vitit 1999?!!!

Pyetja e duhur është: pse jemi vonuar kaq gjatë e nuk jemi bashkuar deri më tash?", ka shkruar një status në Facebook, ish pjesëtari i Batalinionit 'Atlantiku', Uk Lushi.

DILEMA RRETH TAKIMI TË FUNDIT ZAEV-MICKOVSKI

BDI NUK DO TË MBËSHTESË LIGJ TË RI PËR PSP-në

Sa i përket takimit të fundit i realizuar në mes të liderit të LSDM-së Zoran Zaev, dhe atij të VMRO-së, Hiristijan Mickovski, dhe nëse në këtë takim Zaev ka përfaqësuar LSDM-në apo edhe BDI-në, Osmani u shpreh se takimi midis Zaevit dhe Mickovskit nuk ka qenë takim liderësh për nga formati

Koha Zejnulla VESELI

Shkup, 12 mars - Me vetë faktin se presidenti aktual i shtetit vazhdon me obstruime politike, është një motiv plus më shumë se pse duhet në maksimum të gjithë të angazhohemi që të bëjmë zgjedhjen për presidentin e ardhshëm dhe mos të lejojmë asnjë të na përsëritet ajo që e përjetuam 10 vitet e kaluara. Këto komente i bëri dje zv.kryeminstri Bujar Osmani, në pyetjen e gazetarëve se a do arrihet në kohë të hyjë në fuqi ligjet e miratuara nga Parlamenti të cilat janë kusht për marrjen e një raporti pozitiv nga KE-ja, i cili në vazhdim nënvizoi se Republika e Maqedonisë së Veriut është demokraci parlamentare dhe fjalë e fundit për nxjerrjen e ligjeve e ka Parlamenti. Çdo përpjekje për të imponuar veprime joligjore nga sistemi presidencial, sipas tij, është vepër penale, ndonëse kryetari aktual i shtetit Ivanov ende nuk i ka nënshkruar ligjet të parapa në planin akcionar 18. Ndërkaq sa i përket takimit të fundit i realizuar në mes të liderit të LSDM-së Zoran Zaev, dhe atij të VMRO-së, Hiristijan Mickovski, dhe nëse në këtë takim Zaev ka përfaqësuar LSDM-në apo edhe BDI-në, Osmani u shpreh se takimi midis Zaevit dhe Mickovskit nuk ka qenë takim liderësh për nga formati. "Takimet e liderëve organizohen me katër liderët e partive LSDM, BDI, VMRO dhe PDSH. Nëse do të ishte takim liderësh, atëherë do të mblidheshin katër liderët. Takimi ka qenë bilateral për nevojat e dy partive. Paraprakisht, liderit i BDI-së, Ali Ahmeti ka pasur takim me liderin e LSDM-së", tha Osmani i cili njëherazi shpreh se nuk bëhet fjalë se LSDM-ja dhe VMRO-ja do të përgatisin Ligj të ri për PSP-në.

"Ligji i ri për SPS-në është përgatitur nga LSDM-ja dhe BDI-ja dhe ligji i cili u miratua nga Qeveria dhe së shpejti do të vendoset në seance plenare, kurse BDI-ja do ta mbështesë miratimin e Ligjit. Çdo ligj tjetër që do të përgatitet nga VMRO-ja, për BDI-në është i papranueshëm dhe deputetët e BDI-së nuk do ta votojnë", tha Bujar Osmani, zëvendës kryeministër i Qeverisë pas takimit pune që të martën e realizoi me kryetarin e Komisionit për mbikëqyrje dhe zbatimin e masave për ndjekje të komunikimeve Emil Dimitriev. Në këtë takim, sipas Osmanit, u diskutua për rolin e Komisionit në sigurimin e mbikëqyrjes efikase parlamentare mbi punën e shërbimeve të sigurisë dhe inteligjencës, si dhe mundësitë për bashkëpunim dhe mbështetje nga ana e SÇE-së si koordinator në procesin e mbështetjes institucionale teknike dhe financiare, duke përfshirë edhe projektet me të cilat disponon Sekretariati. "Reforma e shërbimeve të sigurisë është një nga fushat prioritare të përcaktuara nga KE,dhe vendet anëtare", theksoi zëvendëskryeministri Osmani.

Publicitet

STUDENTËT EKSELENTË DHE SHTETI

"AJKA" E DITURISË DREJTË EVROPËS E AMERIKËS

Në pamundësi për të shprehur talentin dhe dijen e tyre, "ajka" e diturisë - studentët ekselentë të ardhmen e tyre e shohin në vendet e Evropës apo Amerikës. Madje, ende pa mbaruar studimet, gjejnë linqe komunikim në këto vende për t'ia mbathur në mundësinë e parë që i jepet. Por jo vetëm studentët, edhe nxënësit e shkollave të mesme mendojnë që nga gjimnazi për një të ardhme jashtë vendit

Koha — Destan JONUZI

Shkup, 12 mars - Të rinjtë e talentuar mendojnë të largohen nga vendi. Edhe pse shpërblehen me dekorata dhe mirënjohje nëpër gara, nuk janë të kënaqur nga sistemi arsimor. Thonë se shteti po orvatet që ti ndihmojë, mbështetje kanë, por nuk është e mjaftueshme. Shumë nga ata ende pa e mbaruar shkollën e mesme bëjnë plane që ta ndërtojnë të ardhmen e tyre jashtë vendit. Institucione ndërkombëtare dhe vendore që merren me avancimin dhe mbrojtjen e të drejtave të të rinjve, por jo vetëm - edhe organizatat e nxënësve të shkollave të mesme dhe studentore kanë adresuar kritika të shumta drejt institucioneve për nivelin e ulët të arsimit në Maqedoninë e Veriut dhe mundësitë e të rinjve të talentuar për të krijuar dhe vepruar në vend, në vend se ti mbledhin valixhet dhe t'ia mbathin në ndonjë nga vendet e Evropës apo Amerikës.

Në raportet e institucioneve ndërkombëtare thuhet se Maqedonia e Veriut, për dallim nga vendet fqinje, qëndron keq sa i përket nivelit të arsimit dhe mundësive që u jep të rinjve për të krijuar dhe vepruar në vend. Madje kanë rekomanduar që shteti të sigurojë jetë dhe arsim më cilësor për të rinjtë. Nga ana tjetër edhe nga Fondi për Inovacione kanë thënë se mbështetja për të rinjtë e talentuar që të mbeten në vend nuk është e mjaftueshme dhe se i mbetet institucioneve që të punojnë në këtë drejtim. "Vlerësojmë se në hartimin e programeve duhet të dëgjohet edhe zëri dhe mendimi i nxënësve, studentëve dhe prindërve të tyre. Koncepti i projektit për mbështetjen e të rinjëve në këtë drejtim duhet të jetë gati deri në fund të muajt shtator", thonë nga Fondi për Inovacione i Republikës së Maqedonisë së Veriut. Ariton Rama, drejtues i Forumit Rinor Shqiptarë (FRSH), thotë se të rinjtë pas mbarimit të studimeve duhet të zgjedhin ose të punësohen në institucionet publike, në sektorin privat, ose të bëjnë investim privat, ndryshe nuk do kenë mundësi tjetër përpos se të ikin nga vendi, gjithmonë në mungesë të perspektivës. "Perspektiva rinore pas mbarimit të nivelit të lartë arsimor është e përcaktuar në tre opsione punësimi dhe angazhimi: në institucionet publike, në sektorin privat, ose investim kapital vetanak... Për të rinjtë që kanë ndërtuar kredibilitetin e tyre profesional, etik, moral dhe të përgjegjësisë ku ka vizione, plane dhe ëndrra, këto tre opsione i duke dështim. Sepse në pikën e parë vlerësohet libreza e partisë më shumë sesa diploma dhe dija, pra duhet nënshtruar në një sistem partiak. Opsioni i dytë - sektori privat, një opsion pa qartësi dhe garancë afatgjate ku nuk ka paga dhe kushte të mjaftueshme që të ofron siguri për realizimin e objektivave jetësore. Pika e tretë - investim kapital vetanak po konsiderohet me gjuhën ekonomike si kapital i mbyllur ku nuk prodhon profit. Dhe kjo ka shumë faktor, klima politike dhe e sigurisë, standardi social që shkakton disbalanc mes ofertës dhe kërkesës. Pra, të rinjve ju ka humbur arsyeja dhe shpresa për vazhdimësinë. Antivlera e mbytë vlerën dhe shkatërrojë lirin e veprimit", shprehet në prononcimin e tij për gazetën KOHA, Ariton Rama, kryetar i FRSH-së. Në të shumtën e rasteve, ata që janë më të diskriminuar dhe margjinalizuar nga institucionet shtetërore për sa i përket fondeve për avancimin dhe të drejtat e të rinjve, janë nxënësit dhe studentët shqiptarë. Në të shumtën e rasteve, ata refuzohen vetëm pse janë shqiptarë, edhe pse i plotësojnë të gjitha kushtet për të marrë bursa shtetërore.

Në kushte anonimiteti, disa studentët ekselent të cilët deshën të mbeten anonim e që janë në vitin e fundit të studimeve, i thanë gazetës KOHA se që tani kanë gjetur linkun në Gjermani për të ikur ditën e parë po sa të kenë mbaruar studimet. Nga ana tjetër, nga FRSH-ja thonë se ka raste të caktuara, madje edhe shkollarë të mesëm dhe studentë, të cilët ende pa mbaruar me arsimin, ikin nga vendi për një jetë më të mirë, ose përfundojnë studimet dhe më pas ikin për të shprehur talentin e tyre në ndonjë shtet evropian.

Megjithatë, është konstatim i të gjithëve - edhe i organizatave që merren me problematikën e migrimit të të rinjve, shoqatave studentore, vet studentëve dhe institucioneve shtetërore se shumë pak punohet në afirmimin dhe avancimin e studentëve ekselent në jetën shoqërore dhe institucionale të Maqedonisë së Veriut.

ZBRAZET MAQEDONIA E VERIUT

ÇDO DITË E MË SHUMË AZILKËRKUES NGA MAQEDONIA

Bruksel, 12 mars - Numrat e fundit të Zyrës evropiane për azil, EASO, tregojnë se shtetasit e Maqedonisë së Veriut janë mes atyre të cilët më shpesh vazhdojnë të parashtrojnë kërkesë për azil, madje edhe pasi refuzohen, lajmëroi korrespondentja e MIA-s nga Brukseli. Në përgjithësi, EASO konstaton se rritje për 21 për qind të kërkesave për azil në vendet e BE-së plus Norvegjia dhe Zvicra (BE+) gjatë janarit të këtij viti në krahasim me muajin paraprak dhe rritje për nëntë për qind në krahasim me janarin e vitit 2018. Gjatë janarit janë parashtruar gjithsej 58.609 kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare në BE+, që është më shumë se cilido muaj në vitin 2018, informon EASO. Numri më i madh i kërkesave vijnë nga Siria, Iraku dhe Afganistani. Por, nuk mungojnë as kërkesat nga Maqedonia e Veriut. Në janar të vitit 2019, janë parashtruar 628 kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare nga ana e qytetarëve të Maqedonisë, ndërsa pothuajse gjysma e tyre janë kërkesa të përsëritura. Me këtë Maqedonia e Veriut së bashku me Serbinë janë mes vendeve të para shtetasit e të cilave parashtrojnë kërkesa për azil disa herë, madje dhe pasi refuzohen. Maqedonia e Veriut shënon rritje të dukshme të kërkesave për azil në janar të vitit 2019, numër më të madh nga vendi ynë ka pasur në prill dhe mars të vitit 2017. Nga EASO nuk i komentojnë arsyet për këtë situatë, por me rëndësi është të përmendet se numri i madh i rasteve, kërkesat për azil nga Maqedonia refuzohen sepse vendi konsiderohet i sigurt. Nga 628 kërkesa të parashtruara në janar, 539 janë refuzuar, ndërsa shkalla e aprovimit të aplikimeve është një për qind. Në rajon, më shumë kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare në BE, Zvicra dhe Norvegjia vijnë nga Shqipëria. Vetëm në janar të vitit 2019, mbi dy mijë persona nga Shqipëria kanë kërkuar azil në BE+, prej të cilave madje 1.812 janë kërkesa të para, ndërsa mbi 1.700 janë refuzuar. Serbia, gjithashtu, shënon rritje të këtyre aplikimeve në janar, me 897 kërkesa, që është një ndër shkallët më të larta për këtë vend nga fundi i vitit 2017. Në top dhjetëshin e kërkesave për azil në BE+ ndodhen Pakistani, Irani, Nigeria, Turqia, Venezuela, Shqipëria dhe Gjeorgjia. Rritja më madhe ka të bëjë me shtetasit e Venezuelës dhe Nigerisë.

Ligjet që nuk i nënshkroi Ivanovi, sërish kthehen në Parlament

Shkup, 12 mars - Ligjet të cilat presidenti Gjorge Ivanov refuzoi t'i nënshkruaj, do të duhet sërish të vendosen në procedurë parlamentare dhe të miratohen me të paktën 61 deputetë, pas të cilës ai do ta ketë për obligim ta nënshkruajë dekretin për hyrjen e tyre në fuqi. Nga 1 prilli, Parlamenti nuk do të mbajë seanca për shkak mbajtjes së zgjedhjeve presidenciale, kështu që ligjet do të duhet deri atëherë të gjenden në procedurë parlamentare. Për momentin, kryeparlamentari Talat Xhaferi gjendet për vizitë zyrtare në Rumani dhe Lituani, ndërsa pas kthimit të tij do të dihet kur do të vendoset në rend dite.

Neni 75 i Kushtetutës parashikon që ligjet të shpallen me dekret, të cilin e nënshkruajnë Presidenti i Republikës dhe Kryetari i Parlamentit. Presidenti i Republikës mund të vendos të mos e nënshkruajë dekretin për shpalljen e ligjit, pas të cilës Parlamenti sërish do ta shqyrtojë ligjin dhe nëse e miraton me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i deputetëve, Presidenti i Republikës është i obliguar ta nënshkruajë dekretin. Ky nen parashikon edhe se Presidenti i Republikës është i obliguar ta nënshkruajë dekretin, nëse sipas Kushtetutës, ligji miratohet me shumicë prej dy të tretave nga numri i përgjithshëm i deputetëve. Por, sipas informacioneve nga shërbimi për informim i Kuvendit, nuk i ka miratuar edhe tre ligjet reformuese, të miratuara me shumicë prej dy të tretave, ndërsa paraprakisht nuk e ka miratuar as Marrëveshjen e Prespës e cila gjithashtu u miratua me shumicë prej dy të tretave, pas të cilës pa nënshkrimin e tij u publikua në Gazetën Zyrtare.

Zëvendëskryeministri i angazhuar për Çështje Evropiane Bujar Osmani, dje vlerësoi se me mosnënshkrimin e Ligjeve Ivanov vazhdon me politikën destrukitve. Republika e Maqedonisë së Veriut është demokraci parlamentare dhe fjalën e fundit për miratimin e ligjeve e ka Kuvendi. Çdo tentim për imponim jokushtetues të sistemit presidencial është vepër ndëshkuese.

REFORMAT NË GJYQËSOR

ENDE ME STANDARDE TË DYFISHTA

Prokuroria Publike në mënyrë selektive i trajton disa lëndë të caktuara, siç është lënda për 'Sazdovskin' apo rastin 'Alfa, ndërkohë që në instancat gjyqësore vazhdojnë të ketë mbeturina nga sistemi i vjetër

Koha — Omer XHAFERI

Shkup, 12 mars - Gjykatat dhe Prokuroritë në Maqedoninë e Veriut, vazhdojnë të trajtojnë raste sipas standardeve të dyfishta. Reformat e nisura në pushtetin gjyqësor për momentin ekzistojnë vetëm në letër. Njohësit e zhvillimeve në sistemin gjyqësor në vendin tonë, për gazetën KOHA, thonë se nuk janë të mjaftueshme përpjekjet që pushteti aktual i bën për të reformuar gjyqësorin në vendin tonë. Sipas avokatit Asmir Alispahiq, i cili pothuajse çdo ditë ballafaqohet me sfidat që burojnë nga gjyqësori në Maqedoninë e Veriut, reformat e bërë në sistemin e drejtësisë nuk janë të mjaftueshme që të bëhen ndryshime rrënjësore në drejtësi.

"Në reformimin e gjyqësorit në vendin tonë rol të rëndësishëm luan edhe Prokuroria Publike, e cila me të vërtetë në mënyrë selektive i trajton disa lëndë të caktuara. Siç është rasti me Ligjin për amnisti, ndryshe i njohur si ligji për pajtim. Sipas meje me këtë ligj në mënyrë direkte u ndikua në një proces gjyqësor ende të papërfunduar. Qasje selektive e veprave penale nga ana Prokurorisë së Shtetit mund të hasen edhe në rastet tjera, siç është lënda për 'Sazdovskin' apo rastin 'Alfa'. Në këto raste aktakuzat nuk argumentohet me dëshmi të forta (të qarta) materiale", shprehet avokati Alispahiq. Kryetari i Shoqatës së ish të burgosure politik, Shpëtim Pollozhani, thekson se gjyqësori tek ne kryekëput është nën ndikimin e politikës. Sipas tij kjo situatë mund të vërehet me aktgjykimet e paqëndrueshme, që burojnë nga Prokuroria Speciale, apo nga të tjerët. "Çdo gjë në vendin tonë rrotullohet rreth pazarit politik dhe larg profesionalizimi dhe transparencës së gjykatave. Fatkeqësisht emërimi i gjykatësve varet nga potenca e partive politike. Mendoj se edhe nga përbërja e 're' gjykatësve dhe prokurorëve nuk mund të pritet një transparence, apo veprimtari profesional. Në instancat gjyqësore vazhdojnë të ketë mbeturina nga sistemi i vjetër, qoftë Vangellovski ose Karaxhovski, apo gjykatës tjerë që kanë miratuar vendime kontroverse, si me ligje apo me praktikë gjyqësore", thotë Pollozhani.

Mes tjerash, Shpëtim Pollozhani, i cili njihet se një aktivist për të drejtat e njeriut, tha se Ligji për amnisti i miratuar kohë më parë në Parlament, për ngjarjet e 27 prillit është veprimtaria më kontroverse e pushtetit aktual. Dispozitat e këtij Ligji, siç shprehet Pollozhani, përpos që e hapën derën për amnistinë e ngjarjeve të 27 prillit, ata japin mundësi që në të ardhmen të falen të gjitha aktivitet korruptive, keqpërdorimet apo mallverzimet në procese zgjedhore. Ndryshe, së fundmi opinioni është tronditur nga lajmi se një pjesë e dëshmive për rastet e PSP-së, janë shkatërruar nga plasja e një gypi të ngrohjes qendrore në hapësirat e kësaj prokurorie. Në mesin e dëshmive që flitet se janë dëmtuar, janë edhe ato për rastin "Perandoria", ku ndër të akuzuarit kryesor janë Sasho Mijallkovi dhe Orce Kamçev, gjegjësisht lëndët "Treqind" dhe "Spiuni".

Nuk do të këmbehen përmendoret

Shkup, 12 mars - Nuk ka iniciativë për këmbimin e përmendoreve, thonë nga Qeveria pas publikimit të spekulimeve në mediat greke se ministrja greke e Kulturës ka propozuar që përmendorja "Luftëtar në kalë" të dërgohet në Athinë, ndërsa nga Athina të arrijë në Shkup përmendorja "Vrapuesi".

"Marrëveshja e Prespës është nënshkruar me qëllim që të përparohet bashkëpunimi në mes të dy vendeve, që do të kontribuojë edhe në zhvillimin ekonomik në rajon. Ne jemi të përqendruar në implementimin e Marrëveshjes së Prespës. Sipas Marrëveshjes, në periudhën e ardhshme të gjitha përmendoret të cilat i takojnë historisë helene do të emërohen si të tilla. Për momentin nuk ekziston iniciativë tjetër në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut", qëndron në reagimin e Qeverisë.

Siç njoftoi korrespondentja e MIA-së nga Athina, sipas pohimeve të skulptorit dhe autorit të përmendores "Vrapuesi", Kostas Varocos për mediat greke, ideja që përmendorja "Luftëtar në kalë" të dërgohet në Athinë, ndërsa "Vrapuesi" në Shkup ka qenë e ministres greke së Kulturës, të cilit iu transmetua në takim në Ministrinë e Kulturës të premten.

OSBE-ODIHR me 279 vëzhgues në zgjedhjet presidenciale

Shkup, 12 mars - OSBE-ODIHR do t'i mbulojë zgjedhjet e ardhshme presidenciale me gjithsej 279 vëzhgues, kumtoi sot në konferencë shtypi shefi i misionit vëzhgues, Korin Jonker. Misionin vëzhgues, siç theksoi, e përbëjnë ekipi kryesor prej 11 ekspertësh me seli në Shkup dhe 18 vëzhgues afatgjatë të cilët prej 20 marsit do të ndahen në nëntë ekipe në mbarë vendin. ODIHR në mënyrë plotësuese do të kërkojë prej vendeve anëtare të OSBE-së të sigurojnë 250 vëzhgues afatshkurtër të cilët do të vijnë disa ditë para zgjedhjeve. Jonker thekson se do ta vëzhgojnë procesin zgjedhor sipas metodologjisë së etabluar të OSBE/ODIHR. "Ky është monitorimi i 18-të në vend. Misioni do të monitorojë jo vetëm në ditën e zgjedhjeve por edhe në periudhën para, gjatë dhe pas ditës së zgjedhjeve", tha Jonker. Do ta ndjekin administrimin e zgjedhjeve, fushatat e kandidatëve dhe financimin e tyre. "Nuk jemi të interesuar për rezultatin, por me cilësinë e procesit zgjedhor dhe çdo votues, të votojë lirshëm dhe në mënyrë transparente", tha Jonker. Do të kenë raport një ditë para zgjedhjeve, pres konferencë dhe raport preliminar pas zgjedhjeve, ndërsa raportin përfundimtar do ta publikojnë disa muaj pas procesit zgjedhor, i cili do të përmbajë rekomandime për autoritetet për sferat në të cilat duhet punuar.

SHPËRTHEN GYPI I NGROHJES NË OBJEKTIN E PSP-së

Dëmtohen dokumentet e lëndës "Treqind" dhe "Spiuni"

Nga PSP potencojnë se të gjitha dokumentet janë skanuar dhe ruhen edhe në formë elektronike, ndërsa pas kontrollit të tërësishëm të dokumentacionit në lidhje me lëndët "Treqind" dhe "Spiuni", përderisa ka nevojë për ndonjë dokument, ato do të ri gjenerohen

Shkup, 12 mars - Të gjitha dokumentet e lëndës "Perandoria" janë ruajtur, konfirmoi prokurorja e Prokurorisë Speciale Publike, Lile Stefanova, pas informatës së publikuar në disa media se një pjesë e dokumenteve të mbledhura si dëshmi për tre lëndë, janë përmbytur. Nga PSP thonë se nuk bëhet fjalë për përmbytje, por për spërkatje të një gypi nga ngrohja qendrore në hapësirat e bodrumit. Megjithatë, janë dëmtuar dokumentet e lëndës "Treqind" dhe "Spiuni".

Nga PSP potencojnë se të gjitha dokumentet janë skanuar dhe ruhen edhe në formë elektronike, ndërsa pas kontrollit të tërësishëm të dokumentacionit në lidhje me lëndët "Treqind" dhe "Spiuni", përderisa ka nevojë për ndonjë dokument, ato do të ri gjenerohen.

"E saktë është se për shkak të problemeve të instalimit të tërësishëm për ngrohje qendrore në objektin në të cilin është vendosur Prokuroria Speciale Publike, shpërtheu njëri nga gypat e atij sistemi, me ç'rast ishte shkatërruar një pjesë e dokumentacionit të disa lëndëve të cilat udhëhiqen nga ana e PSP-së, mes të cilave edhe 'Perandoria', 'Treqind' dhe 'Spiuni'. Megjithatë, duhet të merret parasysh se në këtë Prokurori Publike dokumentet skanohen, por përderisa konfirmohet se ka dokumente të cilat nuk janë vënë në formë elektronike, do të kërkohet rigjenerimi i tyre. Për momentin hulumtohen arsyet për defektin konkret dhe zbatohet procedurë e brendshme me qëllim që të përgatitet vlerësim dhe regjistrim i dëmit të tërësishëm. Ndryshe nga ana e Prokurorisë Publike Speciale janë siguruar si objekti ashtu edhe pajisja", citojnë nga PSP.

Në rastin "Perandoria" penalisht ndiqen 13 persona, mes të cilëve edhe biznesmeni Jordan Kamçev, bashkëpunëtorët e tij Nenad Josifoviq dhe Cvetan Pandeleski, si dhe Sasho Mijalkov. Ata dyshohen për vepra penale të bëra shoqata kriminele, keqpërdorim të pozitës zyrtare dhe autorizime, mashtrim dhe larje parash dhe punë tjera nga vepra ndëshkuese në periudhën e vitit 2002 deri në vitin 2013. Në lëndën "Treqind" që ka të bëjë me furnizimin e automjetit për nevojat e Ministrisë së Punëve të Brendshme, me dënim prej dy vitesh burg ishte dënuar ish ndihmës ministri i MPB-së, Gjoko Popovski. Por Gjykata e Apelit e hoqi gjykimin e shkallës së parë, ndërsa rastin e ktheu në gjykim të serishëm. Në rastin "Spiuni" i cili është kthyer në gjykim të serishëm, dyshohen 18 persona për shoqata kriminele, spiunim, shantazhim, mashtrim dhe posedim të palejuar të armëve. *(O.XH)*

NJERËZ JOADEKUAT NË INSTITUCIONE

SI "MILEN" NDËRMARRJET PUBLIKE?

Themeluesit e këtyre institucioneve, si Qeveria, Parlamenti dhe komunat duhet të rishikojnë mënyrën e zgjedhjes dhe të sigurojnë përdorimin më të gjerë të potencialit njerëzorë përmes proceseve konkurruese dhe publike të emërimit në nivel drejtues në ndërmarrjet publike

Koha Qefsere ABDYLI

Shkup, 12 mars - Në mëngjes, derisa jeni akoma në pizhame dhe vetëm sa e keni djegur gjuhën tuaj nga gllënjka e parë e kafes së nxehtë, keni marrë shërbime të paktën nga katër kompani publike. Për të marrë kafe të shijshme dhe shumë të nevojshme në mëngjes, nevojiten disa gjëra. Për kafe tradicionale, duhet vendosur ujë në një xhezve, ujë i cili sigurohet nga ndërmarrja publike "Ujësjellës dhe Kanalizime". Uji duhet të ngrohet në një shporet elektrik, që do të thotë, energjia elektrike e prodhuar nga kompania shtetërore ELEM. Çmimi i energjisë elektrike është përcaktuar më parë nga Komisioni Rregullatorë i Energjisë.

Është shumë e mundur që kafeja në vend të transportohet përmes makinave të kompanisë shtetërore Hekurudhat e Maqedonisë-Transport. Nëse ajo dërgohet me kamion, kalon nëpër rrugët për të cilat kompania publike ishte përgjegjëse për transparencën dhe korrektësinë e saj. Mbeturinat e kafes së mbaruar do të përfundojnë në kontejnerët më të afërt që do të shkarkohen nga Higjiena Komunale e Shërbimeve Publike. Pra, për një aktivitet, rutinë të thjeshtë, të përditshëm ose "ritual" të një numri të madh qytetarësh, siç është pirja e kafes, përfshihen shërbimet e të paktën katër ndërmarrjeve publike dhe shtetërore, si dhe organet rregullatore. Këto shërbime paguhen çdo muaj nga të gjithë qytetarët, dhe mijëra punonjës janë të punësuar në këto shërbime.

Duke qenë se puna e këtyre institucioneve arrin aktivitetin më themelore dhe nevojat e qytetarëve, si dhe financohet nga paratë publike, është e rëndësishme që ato të menaxhohen në mënyrën më efikase dhe transparente nga më shumë njerëz të kualifikuar. Megjithatë, rezultatet e analizës së biografive të strukturave qeverisëse tregojnë se në gjysmën e rasteve, anëtarët e bordeve, drejtuesve ose anëtarëve të komitetit të menaxhimit ose të mbikëqyrjes kishin deri në pesë vjet përvojë në fushën e institucionit ku ata veprojnë. Ose, me pak fjalë, gjysma e njerëzve që menaxhojnë ndërmarrjet publike janë fillestarë dhe pa përgatitje adekuate.

Arsyet për këtë situatë janë të ndryshme. Diku ka mungesë të burimeve njerëzore, por më së shpeshti bëhet fjalë për nominime partiake, ku themeluesit (qeveria, shumica në kuvend dhe komunat), krijuan stafin e tyre që duhet të menaxhojnë institucionet. Arsyetimi është më shpesh se niveli qeverisës duhet të përfaqësojë qeverinë, në mënyrë që programet e koalicionit fitues (qendrorë ose lokal në komuna), të përmbushen në të gjitha institucionet.

Kjo praktikë duhet të ndalet. Themeluesit e këtyre institucioneve, si Qeveria, Parlamenti dhe komunat duhet të rishikojnë mënyrën e zgjedhjes dhe të sigurojnë përdorimin më të gjerë të potencialit njerëzorë përmes proceseve konkurruese dhe publike të emërimit në nivel drejtues në ndërmarrjet publike. Është më e rëndësishme të tregohet se përvoja është kriteri më i rëndësishëm, dhe një përpjekje e gjatë qëndron dhe do t'ju japë mundësi për të marrë pjesë në menaxhimin e një institucioni nëse këtë e dëshirojnë.

TAKIM ME KOMPANITË NGA IZRAELI

IZRAELITËT INTERESOHEN PËR TREGUN INVESTUES

Shkup, 12 mars - Tridhjetë ndërmarrje të financuara nga shtylla e tretë e Planit për rritje ekonomike, dje në B2B takime në Fondin për inovacione dhe zhvillim teknologjik (FIZHT) i prezantuan të gjitha mundësitë para grupit të fondeve izraelite dhe sipërmarrësve të interesuar për të investuar në inovacionin e kompanive të Maqedonisë. Ata janë përzgjedhur pikërisht nga investitorët izraelitë të cilëve iu me dije lista prej rreth 200 kompanive të cilët kanë marrë mjete nga FIZHT-ja. "Midis dy vendeve tona ka potencial të madh për bashkëpunim veçanërisht në fushën e ekonomisë, Shpresoj se sot do të jetë një fillim i madh i bashkëpunimit me FIZHT-në. Jam këtu për t'ju ndihmuar që të krijoni kontakte", porositi ambasadori izraelit Dan Orijan para fillimit të takimit të investuesve izraelitë dhe kompanive të Maqedonisë - shfrytëzues të FIZHT-së. Jemi këtu, theksoi ai, me kompanitë izraelite dhe investuesit për të parë çka mund të bëjmë së bashku.

"Kam ftuar disa miq të mi dhe investues për të ardhur këtu dhe të shikojnë disa nga kompanitë tuaja dhe të shohin ku mund të bashkëpunojmë. Për Izraelin, Ballkanin dhe Maqedoninë e Veriut janë shumë të rëndësishëm dhe tani më kemi pasur shumë fillime solide me FIZHT-në. Jemi të gatshëm për bashkëpunim dhe le të fillojmë me punë. Jemi të interesuar për bashkëpunim në IT sektorin, gjithçka që ka lidhje me inovacionet, turizmin. Tani më kemi bashkëpunim në fushën e mjekësisë dhe shëndetësisë, por shoh potencial të madh në bujqësinë inovative, si dhe në sajber sigurinë", tha Orijan. Vitin e kaluar kemi pasur Hakaton në Manastir dhe në bashkëpunim me FIZHT-në, shtoi dhe ekspertët izraelitë më thanë se sipërmarrësit e rinj këtu janë më të mirët që i kanë parë deri më tani dhe porositën "le t'i rrëmbejmë". "Kërkuam nga Qeveria për ta parë listën e kompanive që janë të financuara nga ajo për të vlerësuar çka financohet. Qeveria e Izraelit në vitet e 80-ta të shekullit të kaluar ka dhënë shumë për kompanitë dhe prandaj sot nuk duhet të jepet asgjë. Shpresoj se shumë shpejtë kjo do të ndodh edhe tek ne", potencoi Orijan.

Drejtori i Fondit për inovacione dhe zhvillim teknologjik, Jovan Despotovski theksoi se në takim janë të pranishëm 30 kompani të Maqedonisë të mbështetura nga Fondi që vetë i kanë përzgjedhur biznesmenët izraelitë të gatshëm për të investuar në vend. "Duam të tregojmë se vendi më nuk është një ishull i izoluar dhe gradualisht bëhet pjesë e vijimeve globale ekonomike dhe kapitale, ndërsa takimin e sotëm do ta shfrytëzojmë për të prezantuar 30 kompani të Maqedonisë të cilat ishin aplikues të suksesshëm dhe financiarisht mbështeten në kuadër të Planit për rritje ekonomike të Qeverisë që e realizuam vitin e kaluar. Kompanitë janë nga pjesa e industrisë ajrore, bioteknologjisë, mjekësisë, makinerisë, energjetikës, IT sektorit dhe mjedisit jetësor", deklaroi Despotovski para fillimit të takimeve. Ai theksoi se investuesve potencial izraelitë së pari do t'u prezantohet çka ka bërë Qeveria dhe FIZHT-ja në planin e inovacioneve dhe zhvillimit teknologjik dhe më pas do të mbahen takime afariste me kompanitë.

Shkupi vazhdon të subvencionojë blerjen e biçikletave

Shkup, 12 mars - Me qëllim që ta stimulojë shfrytëzimin e biçikletave, Qyteti i Shkupit shpalli thirrje publike për kompensim të një pjese të shpenzimeve të qytetarëve për blerje të biçikletave. Me thirrjen publike, Qyteti i Shkupit i qytetarëve të cilët blejnë biçikleta nga 11 marsi, ditën kur është shpallur thirrja, përfundimisht me 30 marsin do t'ua kompensojë një pjesë të shpenzimeve të shpenzuara nga blerja e biçikletës.

"Mjetet që Qyteti i Shkupit do t'i subvencionojë janë në vlerë prej 50 për qind nga vlera e biçikletës, por jo më shumë se 3.000.000 denarë për person, me tatim të përfshirë personal të të ardhurave. Një person mund të dorëzojë vetëm një kërkesë për marrje të subvencionit për blerje të një biçiklete", kumtuan nga Qyteti i Shkupit. Kërkuesi duhet të jetë banor i Qytetit të Shkupit, të mos ketë marrë mjetet financiare paraprakisht për furnizim të biçikletës nga Qyteti i Shkupit dhe biçikletën ta blejë nga dita e shpalljes deri në ditën e përfundimit të Thirrjes publike.

"Kërkuesi në Qytetin e Shkupit duhet të dorëzojë kërkesë për subvencion për blerje të një biçiklete, dëshmi për banim në Qytetin e Shkupit, me dorëzim të kopjes të letërnjoftimit valid të kërkuesit, fotokopje nga llogaria e transaksionit të kërkuesit, deklaratë se kërkuesi deri më tani nuk ka shfrytëzuar subvencion për blerje të biçikletës nga Qyteti i Shkupit dhe dëshmi se është kryer blerje e biçikletës edhe atë kuponi fiskal origjinal apo fatura me certifikatë nga banka afariste, me datë nga dita e shpalljes deri në përfundim të Thirrjes publike", kumtuan nga Qyteti i Shkupit. Kërkesën për kompensim të një pjese të shpenzimeve për blerje të biçikletës, së bashku me dokumentacionin e nevojshëm, qytetarët në zarf të mbyllur i dorëzojnë deri te Komisioni përkatës, përmes Arkivit të Qytetit të Shkupit, bul. Ilinden, nr. 82, çdo ditë pune nga ora 09 deri në ora 15:00.

DILEMAT PËR PAGËN MININALE

ME PRODUKTIVITETIN, TË RRITEN EDHE PAGAT

"Si shtet nevojitet që definitivisht të përmbyllim mitin se ofrojmë fuqi të lirë punëtore që do të joshë të huajt të investojnë tek ne. Nevojitet që si ekonomi nacionale, të orientohemi në sektorë ekonomik që do të punësojmë fuqi punëtore mirë të paguar në industritë me vlertë të shtuar nga ana e investitorëve...", thonë në OEVPM

Koha Fisnik PASHOLLI

Shkup, 12 mars - Maqedonia duhet që njëherë e përgjithmonë të braktis konceptin e fuqisë punëtore të lirë për investitorët e huaj, ndërsa nevojitet të orientohet në tërheqjen e investimeve të huaja me vlerë të shtuar që do të ofrojnë edhe paga më të larta. Kështu vlerëson Oda Ekonomike e Maqedonisë Veriperëndimore, ndërsa kërkon edhe masa për rritjen e produktivitetit që do të sjellin rritje të pagave edhe në biznesin vendor.

"Si shtet nevojitet që definitivisht të përmbyllim mitin se ofrojmë fuqi të lirë punëtore që do të joshë të huajt të investojnë tek ne. Nevojitet që si ekonomi nacionale, të orientohemi në sektorë ekonomik që do të punësojmë fuqi punëtore mirë të paguar në industritë me vlertë të shtuar nga ana e investitorëve. Edhe tek biznesi vendor nevojitet që me masa të ndryshme, të rritet produktiviteti që në fund do të sjellë edhe rritjen e nivelit të pagave në shtet", thotë Milaim Ahmeti, drejtor operativ në OEVPM.

Lidhur me debatet e ndryshme në opinion për rritjen e mëtejshme të pagës minimale nga 12 mijë denarë e më lartë, në OEMVP thonë se si asociacion biznesi, çdoherë kanë përkrahur dhe përkrahin rritjen e pagës si minimale ashtu edhe atë mesatare. "OEMVP vlerëson se paga minimale në Maqedoninë Veriore duhet të rritet, megjithatë në parim nevojitet që ti ofrohet kohë e nevojshme biznesit që të adaptohet ndaj ndryshimeve të reja. Pra, biznesi duhet të ketë një kornizë kohore, për shembull, prej 6 apo 12 muaj, që të dijë sa dhe kur do të rritet paga minimale", shton më tej Ahmeti.

Sipas tij, si është jofalënderuese të licitohet me shumën e rritje së pagës minimale, për shkak se ajo varet nga më shumë faktorë. Megjithatë, shton më tej Ahmeti, si koncept bazë për rritjen e pagave mbështesin ekonominë e orientuar në vendet e reja të punës që do të krijojnë vlerë më të lartë të shtuar dhe orientimin e prodhimtarisë ndaj prodhimeve me finalizim më të lartë të orientuar ndaj eksportit që nesër - nuk do të paraqesë problem edhe të rrisë më tej pagat në shtet.

Në ndërkohë, ekonomistët thonë se nevojitet një analizë serioze se sa si shtet kemi mundësi të rrisim sivjet pagën minimale në së paku 13 mijë denarë, e që në të njëjtën kohë të mos i shkaktojë kokëdhimbje dhe telashe biznesève në punën e tyre të përditshme. Gjithashtu, edhe institucionet e ndryshme financiare botërore, por edhe nga përfaqësues të investitorëve të huaj në vend është bërë e ditur se duhet pasur kujdes me rritjen eventuale të pagës minimale përgjatë këtij viti. Nga Oda Ekonomike Gjermane në shtet thonë se sipas hulumtimeve të tyre, ligji i ri për pagën minimale do të ulë atraktivitetin e shtetit për shkak se kompanitë do të ballafaqohen me harxhime shtesë që paraprakisht nuk janë planifikuar në buxhetet e tyre.

Nga Lidhja e Sindikatave të Maqedonisë vlerësojnë se ekziston hapësirë për rritjen e pagës minimale që aktualisht ka vlerën prej 12.165 denarë, ndërsa përllogaritjet e tyre tregojnë se ajo duhet të rritet për së paku 12 për qind.

"Udhëzojmë se në kushtet kur shporta minimale sindikale për muajin janar të vitit 2019 është 32.761 denarë, ndërsa vetëm vetëm harxhimi për ushqim është 13.621 denarë, ekziston nevojë reale për rritjen e pagës minimale që sipas rekomandimeve evropiane dhe tendencave, duhet të jetë në nivelin e 60 për qind të pagës mesatare në shtet", thonë nga LSM. Kohë më parë, ministri i Financave, Dragan Tevdovski, tha se do të ketë rritje të pagës minimale, ndërsa shtoi se në rrjedhë e sipër janë konsultimet se sa do të jetë rritja e kësaj page.

"Rrogat duhet të rriten për shkak se pjesa më e madhe e qytetarëve jetojnë nga pagat dhe jo nga dividendat, dhënia me qira e patundshmërive dhe të ardhurave të ngjashme", shton Tevdovski. Sipas tij, edhe rritja e mëparshme dha rezultate pozitive. "Mendoj se edhe atëherë në opinion ekzistonte frika se do të ketë lëshime nga puna dhe ulje të punësimit, mirëpo kjo absolutisht nuk ndodhi. Bile, u rrit punësimi", thotë Tevdovski.

Ndryshe, Ligji për pagën minimale zbatohet nga një janari i vitit 2012, kur u përcaktua minimumi prej 8050 denarë. Shuma rritet për çdo vit dhe paraqet afër 40 për qind të rrogës bruto mesatare të realizuar në vitin paraprak. Në vitin 2015 ajo ishte 9600 denarë, ndërsa në vitin 2017 kjo shumë u rrit në 10.800 denarë . Njëherësh, ekzekutivi i ri rriti pagën minimale fillimisht në 12 mijë denarë, ndërsa deri në vitin 2020 ajo pritet të rritet në 16 mijë denarë.

DESK I SHËRBIMEVE PËR MBËSHTETJE MË TË MADHE TË BIZNESIT

Oda Ekonomike e Maqedonisë Veriperëndimore dje e promovoi shërbimin e saj të ri - Desku i shërbimeve për anëtarësinë, i disejnuar dhe i implementuar me mbështetjen e Projektit të USAID-it për zhvillimin e ekosistemit afarist. Siç deklaroi drejtori ekzekutiv i Odës, Drilon Iseni, përmes Deskut të shërbimeve i cili është i dedikuar për kompanitë anëtare, do të punohet në tre prioritetet strategjike tanimë të definuara: shteti ligjor, qasje në financa dhe stimulimin e sipërmarrësisë. Përmes këtij shërbimi, OEMVP do t'u sigurojë anëtarëve të saj të gjitha informatat e nevojshme për hyrjen në tregjet e reja të huaja, qasjen në financa, çështjet lidhur me rregullativën e biznesit si dhe legjislacionin ligjor.

Ky shërbim që është zhvilluar ofron mbështetje për organizatat mbështetëse të biznesit (odat, asociacionet dhe shoqatat) me qëllim të krijimit të kushteve adekuate për një zhvillim të qëndrueshëm dhe zhvillim të mjedisit të biznesit dhe ekonomisë kombëtare. Oda, nga ana tjetër, me zhvillimin e shërbimit synon rritjen e qasjes të kompanive vendase në tregjet e huaja, duke promovuar burimin kombëtar dhe bashkëpunimin ndërkombëtar të biznesit.

Maqedonia ka nevojë për reformimin e sistemit pensional

Shkup, 12 mars - Republika e Maqedonisë së Veriut ka nevojë për reformimin e sistemit të saj pensional që të përballojë presionin fiskal, si dhe ta përmirësojë sistemin juridik, ka rekomanduar Banka Botërore (BB) në raportin e fokusuar në reformën pensionale. "Aplikimi i një pako të masave të fuqishme do të mundë ta stabilizojë dhe përmirësoj sistemin pensional në vend. Rritja e moshës e pensionimit do ta shtynte mbetjen në punë të punëtorëve, do ti rriste masat e reja dhe do të zvogëlonte shpenzimet e pensioneve dhe deficitet deri në 2 për qind nga Prodhimi Bruto Vendor në nivel vjetor. në dekadën e kaluar është shkaktuar përkeqësim i sistemit financiar pencional", thonë nga BB. "Qeveritë e deritanishme të Republikës së Maqedonisë kanë bërë rritje 'ad-hok' të pensioneve, uljen e normës së kontributeve dhe vendosën heqjen e kontributeve për të nxitur punësimin. Këto politika kanë çuar në rritjen e shpenzimeve për pensionet dhe në një deficit në rritje", thuhet në raport. Nga BB, vlerësojnë se ulja e deficitit pensional dhe njëkohësisht mbajtjen e fuqisë blerëse të pensioneve, do të ndihmonte në aplikimin e indeksimit të pensioneve. *(D.J)*

Po ikin turistët, ulet edhe numri i bujtjeve

Shkup, 12 mars - Në janar të këtij viti vendin e kanë vizituar 49.021 turistë, të cilët kanë realizuar 102.691 bujtje. Sipas të dhënave të Entit Shtetëror të Statistikës, numri i turistëve në krahasim me janarin e vitit të kaluar është ulur për 0.7 për qind, ndërsa numri i bujtjeve për 4.3 për qind. Në këtë rast, numri i turistëve vendorë është rritur për 2.6 për qind, ndërsa numri i turistëve të huaj është ulur për 2.7 për qind. Numri i bujtjeve të turistëve vendorë, megjithatë, është rritur për një për qind, derisa numri i bujtjeve të turistëve të huaj është ulur për 8.4 për qind.

PROMOVOHET PROGRAMI TREVJEÇAR I FINANCUAR NGA QEVERIA E BRITANISË

NIS PROGRAMI "SHKOLLA TË SHEKULLIT 21"

Qëllimi i programit, siç potencoi drejtoresha e Këshillit Britanik, Elenora Zaprova, është që nxënësit të kenë mundësi në mënyrë praktike t'i përdorin shkathtësitë për kodimin e pajisjeve mikrobite për kodim

Koha Delvina KËRLUKU

Shkup, 12 mars - Programi trevjeçar "Shkolla të shekullit 21" qëllimi i së cilit është që të kontribuojë në përmirësimin e arsimit fillor në vendet e Ballkanit Perëndimor dhe t'u mundësojë fëmijëve prej 10 deri 15 vjeç që t'i zhvillojnë aftësitë për të menduar kritik, zgjidhjen e problemeve dhe kodim, dje u promovua në Shkup. Në kuadër të programit, i financuar nga Qeveria e Mbretërisë së Bashkuar në shumë prej 10 milionë funtash, të gjitha shkollat fillore do të marrin nga 20 deri 30 pajisje mikrobit (kompjuter për kodim), ku fëmijët do të programojnë gjatë orëve. Qëllimi i programit, siç potencoi drejtoresha e Këshillit Britanik, Elenora Zaprova, është që nxënësit të kenë mundësi në mënyrë praktike t'i përdorin shkathtësitë për kodimin e pajisjeve mikrobite për kodim. Realizimi i programit trevjeçar krahas në vend - fillon edhe në Serbi, Bosnjë e Hercegovinë, Shqipëri, Kosovë dhe Mal të Zi dhe me atë do të përfshihen të gjitha shkollat fillore në rajon.

"Programi parasheh trajnime për drejtorët e të gjitha shkollave fillore me të cilat drejtorët do të njoftohen me konceptin e të menduarit kritik, zgjidhjes së problemeve dhe kodimit, me qëllim që t'i mbështesin dhe inspirojnë mësimdhënësit që t'i integrojnë këto shkathtësi në programet ekzistuese mësimore, si dhe trajnim dhe mbështetjen e 2000 mësimdhënësve në shkollat fillore", sqaroi Zaprova. Ajo informoi se fituesit e garës së sotme do të na përfaqësojnë në garën rajonale në Beograd që do të mbahet gjatë Samitit Digjital të vendeve të Ballkanit Perëndimor më 5 dhe 6 prill. Ministri për Arsim dhe Shkencës, Arbër Ademi tha se ideja e këtij programi është që shkollat të jenë të orientuara dhe maksimalisht të fokusohen drejt zhvillimit të shkathtësive digjitale dhe edukimit kompjuterik të fëmijëve.

"Kjo ide do të arrihet përmes ndryshimit të qasjes dhe mënyrës së ligjërimit të mësimdhënësve me çka do të vizitojnë trajnime përkatëse dhe përmes zbatimit të pajisjes bashkëkohore informatiko-komunikuese në mësim i quajtur mikrobit, jo vetëm për lëndën e informatikës, por edhe në mësimin në të gjitha lëndët e tjera, që e nxit zhvillimin e të menduarit kritik, të inovacionit në zgjidhjen e problemit dhe kreativitetit. Këto pajisje nuk janë risia e fundit në botë, por janë risi e madhe tek ne", shtoi Ademi. Ministri i Shoqërisë Informatike dhe Administratës, Damjan Mançevski potencoi se ky projekt, tregon se arsimi nuk do të thotë vetëm mësim dhe punë, por do të thotë edhe argëtim. Kodimi, siç tha, nuk është shkathtësi IT, por mënyrë e të menduarit dhe logjikës. Shtoi se obligimi i tyre është përmes procesit arsimor që t'u sigurojnë parakushte të rinjve që në mënyrë aktive të marrin pjesë në shoqërinë digjitale.

"Agjenda digjitale për vendet e Ballkanit Perëndimor fokusohet në postulatet themelore të nevojshme për zhvillimin e digjitalizimit, ndërsa rritja e shkathtësive digjitale është njëra prej katër shtyllave të kësaj agjende prandaj ne si shtet seriozisht investojmë. Përforcimi i shkathtësive digjitale konsiderojmë se patjetër duhet të jetë angazhim rajonal dhe ky projekt është në atë drejtim", tha Mançevski. Ambasadorja e Mbretërisë së Bashkuar, Rejçel Gallouej porositi se tregu i punës ka nevojë për shkathtësi të reja që do të jenë të nevojshme për të ardhmen, por e gjithë kjo, siç potencoi, mund të jepet përmes inovacionit, mësimit aktiv, kreativitetit, origjinalitetit dhe iniciativës. "Teknologjia është një fuqi që mund t'u japë mbështetje edhe nxënësve edhe mësimdhënësve në arsim. Mikrobiti është vetëm njëra prej mjeteve, respektivisht ky mini kompjuter që e udhëheqë trurin e të rinjve drejt mendimit kritik u jep mbështetje vendimeve të tyre, i mëson se është në rregull të bëjnë gabime, për shkak se kjo është mënyrë në të cilën mësojmë", tha Gallouej. Para fillimit të ngjarjes, nxënësit e shkollave fillore të vendit i promovuan projektet e tyre me përdorimin e mikrobitit.

KOMISIONI VENDOSET PAS ZGJEDHJEVE PRESIDENCIAL

Shtatë kandidatë për mbikëqyrës të shërbimeve të sigurisë

Shkup, 12 mars -Mbikëqyrja e shërbimeve të sigurisë dhe zbulimit të koncentrohet në një zgjidhje ligjore, e cila para deputetëve do të gjendet pas zgjedhjeve presidenciale, krijimi i kushteve për punë të Komisionit për mbikëqyrje ndaj zbatimit të masave për ndjekje të komunikimeve në pajtim me standardet e NATO-s dhe BE-së, investim në të ashtuquajturën dhomë e shurdhët, rregullimi i përdorimit dhe arkivimit të dokumenteve të cilat janë të klasifikuara, ishin temat e takimit të djeshëm në Parlament të zëvendëskryeministrit të angazhuar për Çështje Evropiane, Bujar Osmani dhe anëtarëve të këtij komisioni parlamentar, të kryesuar nga kryetari i tij, Emill Dimitriev. Takimi u mbajt në prag të 19 marsit, kur mbahet takimi i Këshillit për stabilizim dhe asociim, i cili konsiderohet si test i parë preliminar i dinamikës së agjendës reformuese, ndërsa reformat në sistemin e sigurisë-zbulimit janë në fikus të asaj agjende. Mbikëqyrja ndaj punës së këtyre shërbimeve është çelësi për kthimin e besimit në to, pas skandalit me përgjimit masiv të mbi 20 mijë qytetarëve nga ana e qeverisë së kaluar, ndërkaq siç deklaroi sot pas takimit kryetari i Komisionit parlamentar, Dimitriev, rregullativa ligjore për mbikëqyrje për momentin është mjaft e përgjithshme, e shpërndarë në disa ligje, krahasuar me vende anëtare të BE-së dhe NATO-s, ku më ndryshe dhe në nivel më cilësor është organizuar mbikëqyrja.

"Erdhëm tek konstatimi se Maqedonisë i nevojitet ligj i ri i posaçëm për mbikëqyrje të shërbimeve të sigurisë. Unë tashmë punoj në atë ligj dhe me fillimin e punës së Kuvendit pas zgjedhjeve do të lëshohet në procedurë parlamentar. Këtë takim e shfrytëzuam edhe për ta marrë mbështetjen e Qeverisë. Qëllimi ynë është ligji të votohet me shumicë të gjerë. sepse ndërton një sistem, i cili nuk varet nga ajo se kush për momentin e kryeson Komisionin, ndryshimet politike janë proces natyral. Atë sistem do ta shfrytëzojnë partitë në të ardhmen", tha Dimitriev. Osmani u ndërlidh se i tërë ai sistem i sigurisë-zbulimit nuk është i kompletuar pa mbikëqyrje adekuate të Kuvendit, por edhe të Këshillit qytetar, të cilët janë dy shtyllat, me të cilat, siç tha, kompletohet rrëfimi i reformës së shërbimeve të sigurisë. Komisioni ende punon pa ekspertë, ndërkaq në pyetjen nëse morën mjete financiare për angazhimin e tyre, Dimitriev tha se është shpallur konkurs dhe se në të janë paraqitur shtatë aplikues. *(Z.V)*

Padi për një diler droge nga Haraçina

Shkup, 12 mars - Prokuroria Themelore Publike në Shkup filloi procedurë hetimore kundër një personi nga Haraçina e Shkupit, për shkak të ekzistimit të dyshimit për kryerjen e veprës penale prodhim i paautorizuar dhe lëshim në qarkullim të drogës narkotike, kokainë. "Gjatë kryerjes së kontrollit në hapësirat e shtëpisë, në të cilën ka jetuar i dyshuari, në hapësirat e podrumit janë gjetur gjithsej 128 gramë drogë narkotike - kokainë. Droga ka qenë e gatshme për shitje në një torbë të zezë dhe e ndarë në qese të polietilenit. Te i dyshuari gjatë kontrollit nga ana e personave kompetentë është gjetur peshore digjitale, si dhe shumë e madhe e mjeteve financiare", informojnë nga PTHP. Prokurori kompetent publik nga Prokuroria Themelore Publike Shkup, thuhet në kumtesë, vlerësoi se janë plotësuar bazat ligjore, andaj deri te gjykatësi i procedurës paraprake në Gjykatën Themelore Shkupi 1 dërgoi propozim për caktimin e masës së paraburgimit për personin e dyshuar, i cili ndiqet për kryerjen e veprës penale për prodhim të paautorizuar dhe lëshim në qarkullim të drogave narkotike, substancave psikotrope dhe prekursorve nga neni 215 paragrafi 1 i Kodit Penal.

HAJNAT TMERROJNË FAMILJEN BEXHETI NGA FSHATI ORASHË

PAS VJEDHJES, HAJNAT E KËRCËNOJNË ME VDEKJE

Ai shprehet se nuk mund të arrijë të përllogarisë dëmin e shkaktuar sepse mungojnë gjësende, por më vështirë e ka se pse e ka gjetur në këtë mënyrë shtëpinë e tij. Hajnat kishin lënë edhe një mesazh që i ka tmerruar tërë familjen

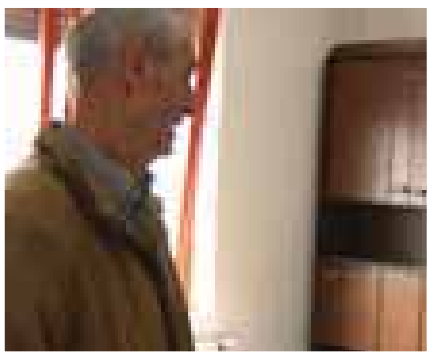

Koha — Urim HASIPI

Tetovë, 12 mars - Kishin ardhur në vendlindje për pushim, por kishin gjetur dhoma të bastisura nga hajnat. Sirtarë të hapur të mobileve, tesha të hedhura gjithandej. Kështu e kishte gjetur shtëpinë e tij Hajrizi nga fshati Orashë. Të parët që kishin ardhur nga mërgimi, kishin qenë vajza dhe bashkëshortja e Hajriz Bexhetit nga fshati Orashë të Komunës së Jegunocit. Ngjarja ka ndodhur në orën 3 të mëngjesit të ditës së enjte të javës së shkuar. Hajnat me gjasë kanë qenë në shtëpi në atë moment, kurse kur kanë vërejtur se kthehen familjarët, ata janë larguar.

Kur bashkëshortja e tij e ka gjetur shtëpinë në këtë gjendje, është larguar së bashku me vajzën. Madje ajo kishte gjetur edhe të shkruar një mesazh në pasqyrën e banjës se do ti vrasin. Kjo e kishte frikësuar pa masë bashkëshorten e tij, dhe sot e kësaj dite ajo nuk flenë në shtëpinë që e kanë ndërtuar në këtë fshat me mjete të fituara me djersë në mërgim. Që 49 vite ai jeton në mërgim, dhe tash me lot në sy thotë se e ka të vështirë të jetojë sepse kjo nuk është hera e parë që i ndodh një gjë e këtillë. "Prej vitit 1970 jam në mërgim. Kjo është hera e pestë që hajnat hyjnë në këtë shtëpi. Unë mendoj se krejt atë fitim që e kam bërë në mërgim, e kam harxhuar në vendlindje. Jam i mërzitur për vendlindjen, si një njeri që është i mërzitur se e ka lëshuar vendin ku ka lindur, dhe nuk është shumë lehtë. Unë sot jam në pension dhe kam ardhur të çmallem në vendlindje, në shtëpinë time, në mallin tim, në djersën time dhe duhet natën me ruajtur e ditën me fjetur. Shoqja ime, prej atë ditë që ka ndodhur, është duke fjetur tek axhallarët. Pas 69 vitesh duhet me u ndarë nga gruaja, mos me qenë bashkë. Lus policinë që të marrin masa se kjo nuk është hera e parë, por hera e pestë" thotë Hajrizi. Ai shprehet se nuk mund të arrijë të përllogarisë dëmin e shkaktuar sepse mungojnë gjësende, por më vështirë e ka se pse e ka gjetur në këtë mënyrë shtëpinë e tij. Hajnat kishin lënë edhe një mesazh që i ka tmerruar tërë familjen."Unë nuk mund në shtëpinë time të hyj dhe të shoh gjithë ato tesha të përmbysura në atë gjendje. Kishte të shkruar një mesazh se do të vras. Shoqja ime ka ardhur kah ora 3 e mëngjesit, me gjithë vajzën. Kur kanë ardhur tek shtëpia, dera ka qenë e hapur, televizori dhe aparati i kafes kanë qenë te dera. Gruaja kur i ka parë në atë gjendje teshat, ka ikur dhe e ka lajmëruar policinë. Policia ka ardhur më vonë. Rasti është lajmëruar kah ora 7 dhe ata kur kanë ardhur, kanë bërë hetime. Mendoj se kanë qenë në shtëpi në atë moment", shprehet ai. Ky banorë i Orashës ka edhe një mesazh për policinë, që të gjejë hajnat dhe ata që ia kanë vështirësuar jetën në shtëpinë e tij, dhe thotë se në burg duhet të jenë hajnat e dhe jo ai."Lus policinë që të marrin masa, se kjo nuk është një herë, është pesë herë, sepse kur pesë herë hyn hajduti nuk gjendet, kjo është e pamundshme dhe ata më detyrojnë që unë të shkoj në burg në vend të hajdutit. Kjo nuk është e drejtë. Policia për këtë paguhet", përfundon rrëfimin ai. Hajrizi dyshon se kush qëndron prapa kësaj vjedhje dhe shpreson që edhe policia të merr masa konkrete për zbardhjen e rastit. Po ashtu, hajnat nuk kishin kursyer edhe shtëpinë e vjetër, ku kishin përmbysur të gjitha pajisjet për amvisëri që Hajrizi i kishte sjellë nga Gjermania, ku punon tashmë 49 vite. Policia e ka konfirmuar rastin në fjalë dhe thotë se punon në zbardhjen e plotë të rastit.

"Më datë 07.03.2019 në ora 07 e 30 minuta, në Sektorin për punë të brendshme Tetovë, 62 vjeçarja E.B. ka denoncuar se në shtëpinë e saj në fshatin Orashë e Epërme, Komuna e Jegunovcës, person apo persona të panjohur kanë kryer vjedhje të rëndë në tentativë. Sipas denoncimit, me forcë kanë hapur derën hyrëse, kanë hyrë brenda në shtëpi, ku kanë hulumtuar në të gjitha hapësirat e shtëpisë, por nuk kanë vjedhur asgjë, kështu që janë larguar në drejtim të panjohur. Gjithashtu, kryerësit e veprës, në pasqyrën e banjos kanë shkruar mesazh kërcënues. Janë kryer hetimet në vendin e ngjarjes dhe punohet në zbardhjen e plotë të rastit, si dhe zbulimin e kryerësve", njoftoi Fatmir Rexhepi zëdhënës i Sektorit për punë të brendshme në Tetovë.

Autobusi godet rëndë të moshuarën në Çair

Shkup, 12 mars - Në bulevardin "Hristijan Todorovski Karposh", dje pasdite ka ndodhur një aksident i rëndë. Sipas pamjeve të siguruara nga gazeta KOHA, në aksident ka marrë pjesë një autobus i Transportit Publike -Shkup, me numër 61, i cili me një shpejtësi të madhe e ka goditur një grua 60 vjeçare, banore e Çairit. Sipas dëshmitarëve okularë, autobusi nuk ka frenuar aspak. Ndërsa, goditja ndaj gruas së moshuar ka ndodhur pasi e njëjta ka kaluar në vija të plota. Menjëherë pas këtij aksidenti, në vendngjarje është paraqitur ekipi i ndihmës së shpejtë, të cilën gruan me emrin Ismeta, në gjendje të rëndë shëndetësore, e ka transferuar në Spitalin e Qytetit. Gazeta KOHA mëson se gruaja jeton e vetme dhe se e gjitha familja e saj gjendet në Gjermani.

KRONIKË

Polici plagos dy persona në Vicë

Të hënën rreth orës 23 e 30 minuta, në Sektorin për punë të brendshme në Tetovë është denoncuar se në Spitalin klinik të Tetovës janë pranuar 22 vjeçari A.H. dhe 26 vjeçari F.B., të dy nga fshati Vicë i Tetovës me plagë të shkaktuara nga armë zjarri. Pas ofrimit të ndihmës mjekësore, për shkak të seriozitetit të plagëve, dy të lënduarit janë transferuar në Klinikat e Shkupit. Menjëherë janë marrë masat dhe aktivitetet nga ana e pjesëtarëve të policisë, të cilët kanë kryer hetimet në vendin e ngjarjes, në një objekt për video lojëra, pronë e 42 vjerçarit F.H nga fshati Vicë, ku është gjetur dhe marrë për ekspertizë një gëzhojë e zbrazur nga municioni për armë e kalibrit 9 milimetër, si dhe shenja gjaku. Në ndërkohë, në ora 23 e 40 minuta në Policinë e Tetovës është vetëparaqitur 25 vjeçari N.H. nga fshati Vicë, zyrtarë policorë i cili nuk ka qenë në detyrë dhe ka deklaruar se me armën e tij i ka lënduar dy personat e lartpërmendur, kështu që i njëjti është mbajtur në Stacionin policor Tetovë. Për rastin në fjalë është njoftuar edhe njësiti për kontroll të brendshëm, hetime kriminalistike dhe standarde policore. Po ndërmerren të gjitha masat dhe aktivitetet për zbardhjen e plotë të rastit, njofton Sektori për punë të brendshme në Tetovë.

Katër të arrestuar, u kapën me marihuanë

Të hënën mbrëma rreth orës 22 e 10 minuta, në fshatin Pirok, nga ana e pjesëtarëve të policisë, është ndaluar vetura e tipit "Polo" me targa të Shkupit, e drejtuar nga 29 vjeçari M.A. nga fshati Tenovë, ku si bashkudhëtarë në veturë kanë qenë edhe 30 vjeçari E.J, 21vjeçari N.U, dhe 22vjeçari A.H nga po i njëjti fshat. Gjatë kontrollit të kryer në veturë është gjetur dhe konfiskuar marihuanë, rrizëll, dhe një shishe plastike me materie të lëngshme të panjohur. Katër personat nga Tenova janë arrestuar dhe janë mbajtur në Stacionin policor Tetovë për procedurë të mëtutjeshme.

Vëllai rreh motrën në Reçicë

16 vjeçarja, banore e fshatit Reçicë e Madhe, të hënën rreth orës 14.00 ka denoncuar dhunë familjare të cilën e ka kryer vëllai i saj 25 vjeçar, i cili një kohë më të gjatë e ka maltretuar psiqikisht dhe fizikisht. I denoncuari është thirrur në Stacionin policor Tetovë dhe merren të gjitha masat për zbardhjen e plotë të rastit.

Vetura del nga rruga, dy të lënduar rëndë

Dy persona janë lënduar rëndë, ndërsa njëri më lehtë, pasi automjeti motorik mbrëmë në orën 1:25 minuta ka dalë nga rruga në rr. "Cirili dhe Metodi" në Shkup dhe është përplasur në dru dhe më pas në dy automjete të parkuara. Automjeti motorik "Shevrolet kruz" është drejtuar nga V.B. (47) nga Shkupi, ndërsa pas daljes nga rruga është përplasur në veturat e parkuara "Opel Astra" dhe "Fiat Punto", të gjitha me targa të Shkupit. Lëndime të rënda trupore ka marrë shoferi V.B. dhe bashkudhëtari L.S. (55) nga Shkupi, ndërsa bashkudhëtari tjetër T.G. (39) nga Shkupi ka marrë lëndime të të lehta trupore. Shoferi është dërguar në Spitalin e përgjithshëm të qytetit "8 Shtatori", ku i është dhënë ndihma e parë mjekësore, ndërsa dy bashkudhëtarët janë dërguar në kompleksin e klinikave "Nënë Tereza". Inspektim në vendin e ngjarjes ka kryer ekipi i SPB Shkup. *(U.H)*

Rreziku nga mplakja!

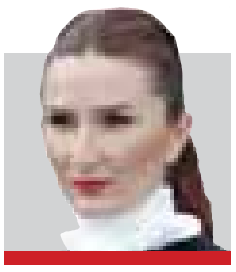

Nga
Adelina MARKU

Mosha nëpër institucionet shtetërore ka rrezik të bie në mënyrë drastike dhe rreziku nga mplakja e institucioneve shtetërore është një shqetësim për politikëbërësit sot. Është madje kjo një temë që nevojitet të trajtohet edhe nëpër forumet e mediave, për më shumë të bëhet analizë nëpër universitetet tona sa për të krijuar një kuptim mbi këtë fenomen e përderisa nuk është ndezur alarmi për vonë ! Po i përmendi këtu edhe universitetet për të theksuar se nevoja afirmative e shqetësimit nga ana e tyre duhet shndërruar urgjentisht në një platformë funksionale - si të dilet nga ky hendek shoqëror e institucional. Ne jemi të gjithë dëshmitarë se numri i studentëve dita ditës po zvogëlohet nëpër to dhe sidomos nëpër universitetet private të cilëve sipas këtij trendi , po iu kanoset edhe mbyllja .

Por çka është plakja e institucioneve? Ky fenomen ka të bëjë me rënien e kapaciteteve rigjenerative që i mundëson e krijon administrata shtetërore. Një shtet me administratë shtetërore funksionale e nikoqire, mund të bëjë çudira! Po, në shikim të parë krijohet përshtypja se punësimi i të rinjve nëpër ministritë e institucionet shtetërore është evident e i prekshëm, megjithatë numri i këtyre të punësuarve është i pamjaftueshëm për të sfiduar sfidat e kohës që vjen e të cilën e synon shteti! Fjala pamjaftueshëm ka të bëjë me : numrin, idetë dhe fuqitë shtytëse politike. Ja po mundohem t'a elaboroj këtë temë .

Përse konstatoj pamjaftueshmërinë? Pamjaftushmëria këtu mund të konkretizohet përmes një platforme sqaruese e si vijon: nëpër institucionet shtetërore ka ende të punësuar nga koha kur shteti Ishte pjesë e një shteti tjetër (federatës jugosllave) madje këta njerëz mbajnë ende pozita të larta drejtuese. Kultura organizative e institucioneve dikur, dallon nga kjo që kultivohet sot. E dikurshmja funksiononte sipas procedurave të një sistemi centralist organizativ ndërsa kjo e sotmja ndryshon sipas modeleve të një sistemi pluralist - do thosha.

Në vijim, diskursi menaxherial shndërrohet shpeshherë e në vartuese. Kultura organizative e institucioneve dikur, dallon nga kjo që kultivohet sot. E dikurshmja funksiononte sipas procedurave të një sistemi centralist organizativ ndërsa kjo e sotmja ndryshon sipas modeleve të një sistemi pluralist - do thosha.

Le mos harrojmë se mplakja e institucioneve do reflektojë rëndë e keq e jo më larg se në censusin e pritur në zgjedhjet presidenciale e të tjerave në vijim. Atëherë ç'kuptim ka fushata pa të rinj potencialë e ç'kuptim ka politika në një vend ku geriatria do shndërrohet në sfidë platformash politike?!

Ne vijim, diskursi menaxherial shndërrohet shpeshherë e në varshmëri të ndryshimit të partnerëve të koalicionit në qeverisje dhe ky diskurs e shemb për aq herë administratën shtetërore për aq sa ka cikle zgjedhore në shtet. Kjo shembje e shpeshtë e bën të parehatshme dhe pakontinuitet administrativ strukturën e institucionit ku përpunohet informacioni për të krijuar një vizion zhvillimor për shtetin e shoqërinë, qytetarin në esencë. Tanimë jemi në fazën e një ngopjeje të pasistemuar nga punësimet e shumta e hazarde partiake, pa bërë paraprakisht një analizë funksionale se sa dhe për çka ka nevojë administrata shtetërore e këtu numëroj dhe administratën e komunave sidomos.

Dhe në këtë drejtim, më së shumti vuajnë të rinjtë të cilët janë punësuar varësisht partnerëve të koalicionit që kanë udhëhequr me qeverisjet. Këta të rinj, sidomos të rinjtë e punësuar nga Sekretariati për Marrëveshjen e Ohrit, janë në esencë përvuajtësit e mëdhenj , sepse punësimi i tyre është bërë për në vendet e punës në poste më të ulëta organizative .

Kjo, ka ndodhur jo se partitë politike nuk e kanë ditur se këtyre të rinjve iu duhet shumë e shumë

KOHA PËR KARIKATURËN E DITËS

Koha
Epërdëtshme informative
www.koha.mk

Themelues: Arben Ratkoceri dhe Lirim Dullovi

Botues: Koha Production SHPK | Adresa e botuesit dhe redaksisë: Bul. Goce Delçev nr.11, | Q.T. Mavrovasja lok.14 - përdhesë, Shkup | Gazetë ditore - botohet çdo ditë përveç të dielës | Shtypi dhe distribuimi:"Sloboden Pecat" - rr. Kej 13 Noemvri nr.3/1-238, Shkup, 5000 kopje | Data e shtypjes e martë,12 mars 2019 | Numri i parë i gazetës doli më 22 Nëntor 2006
Drejtor: **Lirim DULLOVI** | Kryeredaktor: **Vedat MEMEDALIU** | Redaktor përgjegjës: **Emin AZEMI** | Ndihmëskryeredaktor: **Evis HALILI** | Redaktor teknik: **Halil BERISHA**
E-mail: koha@koha.com.mk | Tel: 02 3179 - 904; Tel: 02 3179 - 905; Tel: 02 3179 - 906; Fax: 02 3118 - 060; | MARKETING: Bekim SHAQIRI • marketing@koha.com.mk; Tel: 02 3179-904; Mob: 071 372 222 | Përgjegjës për distribuim: **Afrim DULLOVI - Tel: 071 372 221**
Përfaqësues ligjor: Shtëpia e avokatëve **Inter Partes** - Shkup

NPK "Koha Production" Num. i xhirollogarisë: 210063340670177; Tutunska Banka -Shkup; Numri tatimor 4030008022772

kohë për t'u ngjitur më lartë kapaciteteve menaxheriale të ministrive dhe institucioneve shtetërore, por sepse nuk kanë dashur të shndërrojnë buxhetin në funksional, zhvillimor e të përdorshëm duke e shumëzuar e zëvendësuar atë me punësime nëpër poste të ulëta administrative që do garantojnë votë.

Në këto nivele të ulëta punësimi, i riu, e reja nuk ka akses në vendimmarrje e as në përpunimin thelbësor të informacionit! Pamjaftueshëmria e punësimit të këtyre të rinjve shihet nga ky aspekt në kolumnën time, sepse tek e përdor këtë fjalë , unë në realitet vuaj pamundësinë e këtyre të rinjve të shprehin aftësitë e tyre në kapacitetin e tyre të vërtetë. Si vijim, ky realitet, këta të rinj i demotivon jashtëzakonisht shumë.

Ose thënë troç i hendikepon para aftësive personale! Ata marrin rroga shumë të vogla, shumë nga ata udhëtojnë nga jashtë kryeqytetit e kjo atyre iu shton stërlodhjen dhe madje do thosha dhe kotësinë e të qenit burokrat i administratës shtetërore. Doemos që e gjithë kjo nuk do ndodhte sikur të mos partizohej koncepti i të punësuarve, ose të paktën, koncepti i punësimit të bëhej si rezultat i një analize funksionale zhvillimore e jo si rezultat i një përfitimi kuantitativ votuesish - të cilin shpeshherë e dëgjojmë si sukses të arritur nëpër fushatat e ndryshme të partive politike.

Punësimi në administratë është iluzioni gënjeshtar që partitë politike e kanë propagandduar panda gjatë gjithë këtyre viteve në qeverisje. E vërteta është se, këta të rinj do durojnë dhjetë e më shumë vite në pozitën e burokratit që mban postin më të ulët në administratë e si rezultat, prodhimtaria e tyre ideore do minimizohet për aq sa herë ai/ajo të ndjehet i/e diskriminuar nga vetë ministria apo institucioni shtetëror që atë/atë e punëson.

Le mos harrojmë edhe efektin anësor që krijon ikja masive e të rinjve nga shteti, të rinj këta të cilët e kanë kuptuar mirë fenomenin e PAMJAFTUESHMËRISË në administratën shtetërore e si vijim jetën e tyre duan t'a realizojnë jashtë e të shndërrohen në apatritëd e radhës .

Le mos harrojmë se mplakja e institucioneve do reflektojë rëndë e keq e jo më larg se në censusin e pritur në zgjedhjet presidenciale e të tjerave në vijim. Atëherë ç'kuptim ka fushata pa të rinj potencialë e ç'kuptim ka politika në një vend ku geriatria do shndërrohet në sfidë platformash politike?!

(Autorja është kolumniste e rregullt e gazetës KOHA)

Lufta në Siri s'ka mbaruar, ajo po merr një trajektore të re

Nga
Mehmet OZALP

Dhjetori i 2018-ës, shënoi një ndryshim të rëndësishëm në konfliktin sirian. Ngjarjet e fundvitit, e vendosën vendin në një trajektore të re, në të cilën presidenti Bashar Al-Asad po shkon drejt konsolidimit të pushtetit të tij dhe Shteti Islamik, po sheh një shans për t'u rikthyer fuqishëm si një aktor në terren. Zhvillimi i fundit, ishte njoftimi i presidentit turk Rexhep Taip Erdogan, se ai do të ndërmarrë një operacion ushtarak në lindje të lumit Eufrat - një zonë e kontrolluar nga Forcat Demokratike Siriane, të mbështetura nga SHBA-ja, dhe të udhëhequr nga kurdët.

Gjatë gjithë konfliktit 8-vjeçar, Asad dhe mbështetësja e tij kryesore, Rusia, nuk janë përballur ushtarakisht me kurdët. Asadi dhe Rusia, nuk i shihnin kurdët si terroristë apo kryengritës, por si mbrojtës të territorit të tyre nga ISIS dhe forcat e tjera xhihadiste. Por Turqia, e sheh zonën kurde si një kërcënim ekzistencial. Frika e saj është legjitime:nëse rajoni kurd në Siri fiton pavarësinë, atij mund t'i bashkohet rajoni kurd në Irakun Verior, dhe përfundimisht të pretendojë edhe juglindjen e Turqisë, të banuar kryesisht nga kurdët. Operacioni ushtarak i Ankarasë, nuk ka nisur ende. Por njoftimi i tij, ishte një lëvizje e guximshme, që nga operacioni si madh i ushtrisë në kufirin turko-sirian. Ai vendosi nën presion administratën amerikane dhe presidentin amerikan Donald Trump, duke i bërë thirrje:ose qëndro i vendosur kundër Turqisë dhe thello më tej marrëdhëniet tashmë të tensionuara, ose largohu nga Siria, për të larë duart nga përgjegjësitë.

Trump zgjodhi opsionin e dytë. Ai deklaroi me shpejtësi, se SHBA-ja do të largohet krejtësisht nga Siria - dhe do të çojë në Turqi raketat "Patriot", për të parandaluar përpjekjen e Turqisë, për të blerë sistemin rus të mbrojtjes raketore, S-400. Ekziston frika, se tërheqja e SHBA do të lërë Rusinë si "padronen" e vetme politike dhe ushtarake në rajon, me Iranin dhe Turqinë si partneret e saj. Presidenti rus, Vladimir Putin, është shprehur publikisht se Rusia respekton interesat kombëtare të Turqisë në Siri. Ai shtoi se Turqia ishte e gatshme të arrinte një kompromis, dhe të bashkëpunonte për të përmirësuar situatën në Siri, dhe luftuar terrorizmin. Turqia duket se i ka pranuar objektivat ruse në Siri, në këmbim të dritës së gjelbër nga ana e Moskës, për të mbrojtur ato që Ankaraja i sheh më së miri si interesat e veta kombëtare në rajonin kurd.

Një nga objektivat e Rusisë, është që Asadi të mbetet presidenti i Sirisë. Moska mund të lejojë që Turqia të ndërmarrë operacione të kufizuara në rajonin kurd, jo vetëm për të ruajtur kompromisin me të, por edhe për t'i shtypur forcat kurde në bashkëpunimin me Rusinë, dhe me dakordësinë e regjimit të Asadit. Rusia është duke zbatuar një strategji të kujdesshme - të kënaqshme për Turqinë, por jo në kurriz të sovranitetit të Asadit në Siri. Erdogan, ishte një kundërshtar i fortë i Asadit në vitet e para të konfliktit. Rusia llogarit njohjen e Asadit nga Erdogan, për të ndikuar mbi shtetet me shumicë sunite, që këta të kalojnë në kampin Rusi-Asad. Ministri i jashtëm turk, ka deklaruar se Turqia mund të marrë në konsideratë bashkëpunimin me Asadin, vetëm nëse Siria mban zgjedhje demokratike. Natyrisht, presidenti sirian do të pranojë mbajtjen e zgjedhjeve të tilla, vetëm nëse është i sigurt se do t'i fitojë ato.

Emiratet e Bashkuara Arabe, bënë me dije rihapjen e ambasadës së saj në Damask, një lëvizje që u pasua nga Bahreini. Edhe pse Arabia Saudite e ka mohuar për momentin hedhjen e një hapi të tillë, ka raportime mediatike se ministria e Jashtme saudite, është duke punuar për vendosjen e lidhjeve diplomatike me administratën siriane. Këto janë shenja, se aktorët kryesorë në rajon, po përgatiten të njohin legjitimitetin e pushtetit të Asadit dhe të bashkëpunojnë me qeverinë e tij. Një hap i rëndësishëm në njohjen e Asadit nga Turqia, u hodh në takimin e 23 janarit në Moskë, midis Putinit dhe Erdoganit. Putin i kujtoi Erdoganit Paktin e Adanasë së vitit 1998, midis Turqisë dhe Sirisë. Asokohe, pakti nxiti fillimin e një periudhe të lidhjeve të forta si dikur, midis Turqisë dhe Sirisë. Kjo deri më 2011, kur në Siri shpërtheu lufta. Erdogan e pranoi se pakti i vitit 1998, ishte ende në veprim, pra se Turqia dhe administrata e Asadit mund të punojnë së bashku kundër terrorizmit.

> **Konflikti sirian nuk ka përfunduar. Kemi të bëjmë thjesht me ndjekjen e një trajektoreje të re. Tërheqja e SHBA-së, do të krijojë me siguri një vakum pushteti, që do të mbushet shumë shpejt nga fuqitë e tjera rajonale si Turqia, Irani dhe Izraeli, nën syrin vigjilent të Rusisë**

Edhe Trump, nuk duket se ka ndonjë problem me këtë gjë. Kur foli për fitoren në Siri, ai nuk përmendi Asadin, çka dëshmon se nuk ka rëndësi, nëse ky i fundit mbetet apo jo në pushtet. Shqetësimi kryesor, është se largimi i Shteteve të Bashkuara nga nga Siria, do të rifuqizojë ISIS-in. Grupi terrorist, ka humbur territore të mëdha dhe qytetet kryesore të Mosulit në Irak dhe Rakës në Siri. Qyteti i fundit nën kontrollin e ISIS, Haxhin, ra nën kontrollin e forcave të koalicionit në dhjetorin e vitit të shkuar. Por pavarësisht nga këto fitore, është shumë herët të pretendohet fundi i Shtetit Islamik. Trump e ka një zgjidhje edhe për këtë gjithashtu:shpërndarja e detyrave tek të tjerët. Në një postim në Twitter më 24 dhjetor, ai tha se presidenti turk Erdogan do të "çrrënjosë çdo gjë që ka mbetur nga ISIS-i në Siri". Kjo është një gjë shumë e vështirë të ndodhë, pasi shqetësimi kryesor i Turqisë është rajoni kurd në Sirinë Veriore, aty ku ISIS-i s'ka shumë gjasa të paraqesë ndonjë kërcënim.

Duke pasur parasysh se Rusia dhe Asadi do të jenë forcat kryesore në Siri, politikat e tyre do të përcaktojnë të ardhmen e ISIS-it. Shteti Islamik, do të përpiqet shumë që të mbijetojë. Ai ka ende një numër të madh komandantësh dhe luftëtarësh të kalitur në beteja që mund të vazhdojnë luftën në format guerile. Ai ka gjithashtu celula në të gjithë Sirinë për të kryer sulme vetëvrasëse në qytetet siriane, të ngjashme me ato që kanë ndodhur në Irak. Për sa më sipër, mund të thuhet se konflikti sirian nuk ka përfunduar. Kemi të bëjmë thjesht me ndjekjen e një trajektoreje të re. Tërheqja e SHBA-së, do të krijojë me siguri një vakum pushteti, që do të mbushet shumë shpejt nga fuqitë e tjera rajonale si Turqia, Irani dhe Izraeli, nën syrin vigjilent të Rusisë. (bota.al)

Rubrika "Forum" është krijuar si hapësirë për të botuar letrat, opinionet, reflektimet dhe reagimet e lexuesve dhe qytetarëve.
Redaksia mban të drejtën për të redaktuar e shkurtuar, si dhe mos botuar ato shkrime që nuk i përmbahen etikës.

Mini-automobilat po tërheqin të moshuarit

Kur "Honda Motor" lansoi versionin e fundit të modelit të vet "N-Box" vitin e shkuar, kompania promovoi automobilin e vogël me veçorinë e pedaleve që vërejnë gabimet, frerë emergjentë automatikë dhe ulëse lëvizëse, si shtytje për treg për familjet e reja. Por krejtësisht ndryshe doli të jetë tregu i duhur për automobilin "N-Box" në shtetin e "Hondas", Japoni. Gati gjysma e pronarëve të modelit më të fundit janë 50-vjeçarë apo më të moshuar. Autoprodhuesit kanë shpresuar se me opsionet që përfshijnë teknologji të lartë do të tërheqin blerësit e rinj drejt mini-automobilave, apo "kei" siç njihet kategoria më e vogël e automobilave në Japoni. E gjithë kjo edhe pse numri i shoferëve japonezë më të rinj se 30-vjeçar ka rënë për gati 40 për qind që nga viti 2001.
Në vend të kësaj, me një çmim që fillon prej rreth 7.500 dollarësh dhe me taksa të ulëta, automobilat e vegjël kanë fituar besueshmëri në mesin e popullatës më në moshë, që po rritet shpejt. Shumica e këtyre blerësve kanë të ardhura fikse.

"LUFTË" ME GJIGANTËT E TEKNOLOGJISË

Warren dha edhe shembuj se nga do ta niste punën për të ndryshuar gjërat, duke thënë se më së pari do të anulonte blerjen e WholeFoods nga Amazon apo shkrirjen e Facebook me WhatsApp e Instagram, dhe Google me Waze

Senatorja demokrate Elizabeth Warren do të shënjestrojë gjigandë të teknologjisë si Amazon, Facebook dhe Google nëse triumfon në përpjekjen e saj për presidencën amerikane në vitin 2020. "Është koha që të mëdhenjtë e teknologjisë të mësojnë ç`është bindja", u shpreh politikania 69-vjeçare.

"Çështja është se mundësia për të bërë më të mirën, për të dalë me një ide të jashtëzakonshme dhe për t'u munduar me mish e me shpirt që ajo të realizohet, për të qenë në gjendje të konkurrojnë në një nivel shansesh të barabarta, njerëzve po u hiqet nga këta gjigandë të platformave. Ndaj, ideja ime është që ata të vihen nën kontroll dhe në këtë mënyrë do të kemi më shumë konkurrencë dhe një treg më të fuqishëm në Amerikë. Kështu duhet të funksionojë kapitalizmi", tha Warren. Përpara turmës së simpatizantëve demokratë të mbledhur në Queens të Nju Jorkut, Warren tha se i ka ardhur "në majë të hundës" shfrytëzimi që bëjnë këta lloj miliarderësh. Plani i saj "rregullues" parashikon zhbërjen e bashkimit të disa kompanive të fushës dhe synon t'ua ndalojë të tjerave konkurrimin në platformat e veta, me shpresën se kjo do të nxisë konkurrencën e do të mbrojë biznesin e vogël.

Warren dha edhe shembuj se nga do ta niste punën për të ndryshuar gjërat, duke thënë se më së pari do të anulonte blerjen e WholeFoods nga Amazon apo shkrirjen e Facebook me WhatsApp e Instagram, dhe Google me Waze.

Touareg do të jetë i fundit me motor dizel V8

Volkswagen dhe nafta nuk janë dy fjalët më të mira për të shkuar së bashku për katër vjetët e fundit apo më shumë. Shumë prodhues të veturave kanë qenë duke vuajtur nga rrëmuja e pasuar nga skandali i naftës vite më parë, duke përfshirë markat e Volkswagen Group, si Porsche dhe Audi, duke çuar të dy prodhuesit t'i japin fund prodhimit të automjeteve me naftë. Por jo Volkswageni, i cili paraqiti në panairin e veturave në Gjenevë modelin e fuqishëm me motor dizel, Touareg TDI V8. Volkswagen Touareg vjen me motor dizel 4.0-litër V8 TDI me kapacitet prej 416 kuajfuqi, duke lejuar që ky SUV të arrijë 62 mile në orë brenda 4.9 sekondave. Shefi i marketingut i Volkswagenit, Jurgen Stackmann, tha në një intervistë për Top Gear se Touaregu i ri ka gjasa të jetë Volkswagen i fundit me motor dizel V8. "Me shumë gjasë, do të jetë vetura e fundit me motor dizel V8 që do të shihni", është shprehur ai.

Gjermania synon të prodhojë anije autonome

Ndërkohë që automjetet autonome janë duke u zhvilluar shumë shpejt, në Gjermani kanë filluar planet për të futur të njëjtën teknologji në lundrim. Inxhinierët e kësaj industrie po punojnë së bashku me ndihmën e Ministrisë gjermane të Transporteve për të krijuar hapësira testimi në kanalin "Spree-Oder".

"Punimet do të fillojnë në korrik për të përgatitur një rajon testimi për anije autonome", njoftoi Shoqata Federale e Porteve Publike Lumore në një deklaratë. Synimi i projektit, pjesë i të cilit është edhe Qendra Aerohapësinore Gjermane (DLR), ka të bëjë me varka të vogla që përllogarisin rrugën e tyre dhe ngarkojnë dhe shkarkojnë kargot vetë pa një kapiten.

Honda do të elektrizojë të gjitha modelet në Europë

Prodhuesi i njohur japonez i veturave, Honda, i ka dhënë vetes afat prej gjashtë vjetësh për të elektrizuar plotësisht ofertat e modeleve të saja në Evropë. Në 2017-ën, Honda lëshoi një plan që deri në vitin 2025, dy të tretat e veturave të shitura në tregun evropian duhet të pajisen me motorë elektrikë.

Këtë vit në Gjenevë, plani u rishikua, kështu që zyrtarët japonezë thanë se objektivi i ri ishte të shiste vetëm Honda të elektrizuar nga viti 2025 në Evropë. Një nga modelet më të rëndësishme në strategjinë e elektrizimit të Hondës është prototipi i paraqitur në panairin e veturave në Gjenevë, "Honda E". Kjo veturë urbane, e pastër elektrike, e projektuar në dizajn retro, arrin në dyqanet e shitjeve në gjysmën e dytë të vitit. Pritet të kalojë mbi 200 kilometra me vetëm një mbushje të baterisë, e cila deri në 80 % mund të mbushet për rreth 30 minuta.

Nga ana tjetër, Honda ka nisur me sukses hibridizimin e modeleve ekzistuese në Evropë duke futur një version të ri të modelit SUV të modelit hibrid CR-V, i cili është vetëm një hyrje për hibridet e reja të prodhuesit japonez që do të pasojnë në të ardhmen.

A shkaktojnë kancer buka e djegur dhe patatet e skuqura?

Vazhdimisht është thënë se buka e djegur dhe patatet e skuqura shkaktojnë kancer dhe duhet të shmangen. Në serinë e katërt të emisionit të gatimit në BBC, u testuan disa prej këtyre ushqimeve. U zbulua se disa përmbajnë nivele të larta akrilamide. Por për të pasur efekt negativ në trupin e njeriut, duhet që të konsumoni 160 feta të djegura në ditë. Një sfidë e pamundur. Akrilamida është përcaktuar nga Organizata Botërore e

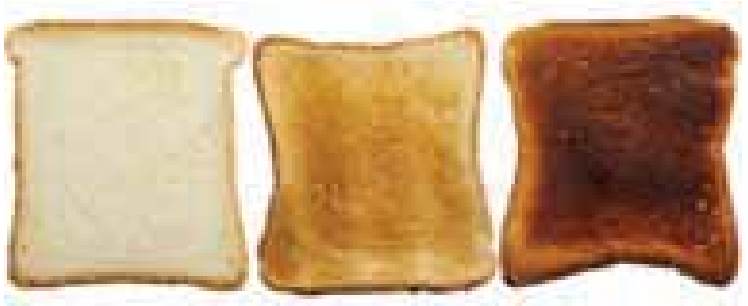

Shëndetësisë si "ndoshta kancerogjene". Megjithëse nuk është gjetur provë përfundimtare nëse është kancerogjene, duhet të tregoheni të kujdesshëm. Nga analizat u zbulua se niveli i akrilamidës rritet në mënyrë dramatike sa më shumë që ushqimi gatuhet apo qëndron në zjarr, veçanërisht në ushqimet që përmbajnë niseshte, sikurse janë buka dhe patatet. Shkencëtari Jonathan Griffin tha se niveli i akrilamidës nuk është shumë i lartë dhe nuk përbën rrezik në një bukë të thekur mesatarisht. Edhe për patatet e skuqura mesatarisht nuk ka problem, por niveli i akrilamidës rritet shumë shpejt sa më shumë që të skuqen.

Sa e rrezikshme është cigarja elektronike?

Cigarja elektronike rrit 55% rrezikun e prekjes nga infarkti. Një studim i gjerë vë theksin gjithashtu se cigaret e ashtuquajtura eko rrisin edhe 30% rrezikun e prekjes nga iktusi, depresioni, ankthi. Në këtë studim janë përfshirë 96 mijë persona dhe qëllimi ishte të hidhej dritë mbi përdorimin e cigareve elektronike që vitet e fundit përdoren gjerësisht për të shmangur duhanin. Por rezultatet kanë vënë në alarm kërkuesit, të cilët shpjegojnë se përdorimi i tyre rrit së tepërmi rrezikun e prekjes nga sëmundjet kardiovaskulare në krahasim me njerëzit që nuk pinë duhan. Studimi është prezantuar në Universitetin e Kansas në SHBA gjatë një samiti shkencor të Kolegjit Amerikan të Kardiologjisë.

Hani më shumë kos për një humor më të mirë

Shkencëtarët besojnë se një lidhje e balancuar bakteriale në zorrë ka shëndet pozitiv dhe mendor, sipas hulumtimeve të fundit në SHBA. Këshilla kryesore është të pihet më shumë kos ose pije të tjera me veprim probiotik për një humor më të mirë.

Sipas analizave të fundit, bakteri Lactobacillus, e cila është më e zakonshme në kos probiotik, ndihmon te sjellja depresive në minj. Profesorët e Shkollës Mjekësore në Universitetin e Virginia thanë se ky zbulim ishte një shpresë e madhe, pasi nuk do të duhet të merremi me barnat komplekse dhe efektet anësore kur mund të merremi me florën e zorrëve. Për të arritur këtë njohuri, shkencëtarët fillimisht analizuan florën e zorrëve të minjve para dhe pas ekspozimit ndaj stresit. Ekipi gjeti se stre-

si çon në humbjen e Lactobacillus, e cila përfundimisht çon në shfaqjen e simptomave të ngjashme me depresionin. Studime të mëtejshme kanë treguar se niveli i Lactobacillus në zorrë ndikon në nivelin e kinureninës, metabolitëve që janë shoqëruar me studimet e mëparshme me zhvillimin e depresionit. Kjo njohuri mund të ndihmojë gjithashtu në trajtimin e depresionit te njerëzit. Njerëzit që vuajnë nga depresioni i butë duhet të ndryshojnë vetëm dietën e tyre.

Bajame për një kujtesë më të mirë

Bajamet përmirësojnë kujtesën dhe fuqinë e trurit. Ato janë të pasura me antioksidantë dhe acide yndyrore Omega-3, të cilat janë fantastike për kujtesën dhe për shëndetin e syve. Lëni pesë deri në dhjetë bajame të qëndrojnë në ujë dhe të nesërmen grijini në mikser pa lëkurë.

Masën e përfituar ziejeni duke e bashkuar me një gotë qumësht. Shtoni mjaltë dhe pijeni çdo ditë për 30-40 ditë.

Pse ju del vazhdimisht gjumi natën?

- Mund të vuani nga Apnea e gjumit
Shumë njerëz nuk e dinë as që e kanë këtë sindromë. Apnea e gjumit është një ndërprerje e frymëmarrjes gjatë gjumit dhe një pauze e tillë bëhet shkak për zgjimin tuaj gjatë natës. Kjo mund të shkaktojë gjithashtu dëshirë për të fjetur gjatë ditës.

- Mund të vuani nga "terrori i natës"
"Terrori i natës" është ndryshe nga makthi. Gjatë kësaj eksperience të frikshme njeriu është zgjuar, por s'e kupton ç'po ndodh me të. Madje, njerëzit as nuk i kujtojnë ç'kanë kaluar kur zgjohen.

- Vuani nga pagjumësia
Pagjumësia (insomnia) nuk është vetëm mungesa e gjumit. Një nga format e saj është aftësia për të qëndruar në gjumë.

- Orë të tëra para kompjuterit
30 minuta para se të flini duhet të shkëpusni çdo lidhje me ekranin e telefonit apo lap top-it. Është një nga faktorët kryesorë pse zgjoheni shpesh natën.

- Vuani nga ankthi apo depresioni
Ankthi ecën paralelisht me pagjumësinë. Problemet me gjumin mund të çojnë në një gjendje ankthioze apo depresive ose e kundërta. Nëse prej kohësh vuani nga diçka e tillë, e mira është një konsultë me mjekun.

A duhet të hamë makarona në darkë?

Të konsumosh makarona në darkë nuk është e dëmshme. Po flasim për zakone të rrënjosura, ku në përgjithësi 65% e makaronave konsumohen në vaktin e drekës, në mënyrë që në darkë të ushqehemi më lehtë për të ndikuar më mirë edhe në një gjumë më të rehatshëm. Por një studim i fundit mbi efektet e makaronave, nxjerr në pah një tjetër të vërtetë. Në të rezulton se nëse ky ushqim i thjeshtë dhe i dashur për shumicën e popullsisë botërore, konsumohet në mbrëmje, ka efekte pozitive në organizëm, qetëson, nuk shëndosh dhe lehtëson gjumin. Madje sipas studimit, nëse makaronat konsumohen në orët e fundit të ditës në ato raste kur vuajmë nga pagjumësia apo jemi të stresuar, përmirëson ndjeshëm gjendjen tonë, falë përbërësve si triptofani dhe vitaminat e grupit B.

Rreth 70% e vdekjeve në botë nga sëmundje të parandalueshme

Edhe pse të parandalueshme, sëmundjet jo-të transmetueshme dhe kronike janë vrasësit më të mëdhenj të njerëzve në gjithë globin. Sëmundjet si ato të zemrës, diabeti, në rrugët e frymëmarrjes, etj janë shkaktarët kryesorë të vdekjeve - sipas një analize medias britanike BBC. Rreth 56 milionë njerëz humbën jetën në vitin 2017. Në 70% të rasteve, vdekjet u shkaktuan nga sëmundje që mund të parashikoheshin. Ky grafik tregon se vrasësit më të mëdhenj janë sëmundjet kardiovaskulare përgjegjëse më shumë se 32% të rasteve të vdekjeve. Problemet e zemrës kanë shkaktuar dyfishin e vdekjeve që kanë shkaktuar lloje të ndryshme të kancerit. Edhe pse të bujshme, vdekjet nga sulmet terroriste dhe katastrofat natyrore shkaktojnë 0.5% të rasteve.

Të dhënat tregojnë se sot sëmundjet kronike janë më tepër problem se ato infektive që ishin shkaqet kryesore të vdekjeve deri në vitet '90. I lartë ishte numri i vdekjeve kryesisht tek fëmijët më të vegjël se 5 vjeç. Sot vdekshmëria e fëmijëve ka rënë ndjeshëm falë ushqimit të të mirë, vaksinave, sistemit shëndetësor më efektiv dhe përmirësimit të higjienës ndjeshëm. Gjithsesi problem janë vendet afrikane dhe ato të botës së tretë ku fëmijët përbëjnë rreth 15 të numrit të vdekjeve vjetore.

KOSOVA PRIN NË RAJON PËR NGA NUMRI I AUTOMJETEVE

Në Kosovë qarkullojnë mbi 340 mijë automjete, e treta në rajon për nga numri i tyre dhe e dyta për nga numri i aksidenteve. Çdo ditë në Kosovë janë importuat mesatarisht 95 vetura në ditë përderisa nga to lirohet mbi 4 mijë kilogramë dyokside karboni (CO_2) në ditë.

Të dhënat statistikore të Agjencisë së Statistikave të Kosovës (ASK) për transportin tregojnë se në Kosovë në vitin 2018-të, janë regjistruar 343 mijë mjete motorike dhe jo motorike që në raport me një vit më parë, ky numër është rrit për 2.75 për qind. Nga gjithsej mjetet e regjistruara, pjesa më e madhe janë vetura apo rreth 81.6 për qind, automjetet transportuese nën 3.5 tonë, 3.5 tonë dhe mbi 3.5 tonë marrin pjesë me rreth 15.5 për qind, autobusë dhe kombi-busët me gjithsej 1.5 për qind pjesëmarrje, motoçikleta dhe traktor me një përqindje me 0.6 për qind dhe 0.5 për qind. dhe rimorkio të peshave më të vogla se 3.5 tonë por edhe më të rënda se 3.5 tona me një përqindje prej 0.3 për qind.

Republika e Kosovës sa ka 10 mijë 905 kilometra katrorë sipërfaqe sa ka Republika e Kosovës gjarpërojnë rreth 2 mijë e 74 kilometra rrugë. Nga këto kilometra rrugë të ndërtuara në vend, 1 mijë e 979.3 kilometra janë të asfaltuara që i bie rreth 95.4 për qind ndërsa pjesa prej 95 kilometrave ka mbetur e pa asfaltuar që përbëjnë 4.6 për qind të rrugëve të përgjithshme.

Për nga kategoritë, deri në vitin 2018-të janë 119.1 kilometra autoudhë me një pjesëmarrje 6 për qind të totalit të përgjithshëm të rrugëve, nga 630.4 kilometra rrugë nacionale sa ishin në vitin 2011 ka shënuar rritje në 641.7 kilometra në vitin 2018-të.

Rrugët nacionale kanë në pjesëmarrje të përgjithshme prej 31 për qind dhe rrugët regjionale prej 1 mijë e 294.7 kilometra sa ishin në vitin 2011 është rritur në 1 mijë e 313.9 kilometra në vitin 2018-të.

Ligji i ri për regjistrimin e veturave që kufizon regjistrimin e tyre sipas vjetërsisë, hyri në fuqi nga janari i vitit të kaluar, paralajmërimi për këtë ligj pati efekt në rritjen e numrit të importit të veturave të përdorura për periudhën përderisa importi i veturave të reja ishte në nivele të njëjtë.

Në bazë të analizimit të dhënave të Doganave, nga gjithsej 64 mijë e 204 vetura sa janë importuar në Kosovë në vitet 2016-të rreth 92 për qind e tyre ishin të përdorura.

Çdo ditë në Kosovë u importuan 95 vetura të vjetra. Sipas të dhënave të "Eurostat" për vitin 2016-të, Kosova në krahasim me vendet e rajonit, Kosova renditet pas Malit të Zi dhe Serbisë me 189 vetura për 1 mijë banorë.

Shqipëria ka 151 vetura për 1 mijë banorë, pastaj Maqedonia e Veriut me 191 vetura për 1 mijë banorë, Bosnja dhe Hercegovina me 236 vetura për 1 mijë banorë, Serbia 267 vetura për 1 mijë banorë, Mali i zi 297 vetura për 1 mijë banorë.

AKSIDENTET ME VDEKJE

Në Republikën e Kosovës janë të shumta aksidente të cilat po ndodhin, ato po janë të natyrave të ndryshme, si në mes të veturave, pastaj veturave dhe mjeteve transportuese, me autobusë por edhe me motoçikletë.

Në Prishtinë kishte ndodhur aksident në mes të kamionit dhe veturës, Në komunën e Obiliqit, një qytetar vdes pasi me biçikletën e tij aksidentohet me një kamion.

Në anën tjetër një autobus ishte ndeshur me një automjet në Prishtinë, Në komunën e Mitrovicës, një qytetar me motor duke mos i respektuar urdhëratë e policisë kishte goditur ata. Gjithashtu edhe në komunën e Gjakovës vetura kishte goditur një motoçiklist. Pastaj aksident me fatalitet në Komunën e Suharekës ku humbën jetën 5 anëtarë të familjes, Nga aksidenti tragjik tre anëtarë të familjes humbën jetën në fshatin Ponesh të Gjilanit, pothuajse në të gjitha komunat e Kosovës kishte aksidente.

Referuar vitit 2016-të, në vendet e Ballkanit kanë ndodhur mbi 58 mijë aksidente rrugore. Numri më i madh i këtyre aksidenteve ka ndodhur Serbi me 35 mijë 971 aksidente në vitin 2016, pastaj duke e renditur kështu e dyta në rajon për nga numri i aksidenteve në trafikun rrugorë në Kosovë , u shkaktuan 18 mijë e 541 aksidente trafiku, në Maqedoni ndodhen 3 mijë e 902 në vitin 2016-të.

NDOTJA NGULFAT AMBIENTIN

Sipas të dhënave të Institutit GAP deri në vitin 2016-të në Kosovë mesatarja e veturave që qarkullojnë në Kosovë është 18.1 vjeç. Në Kosovë deri në vitin 2016-të u importuan 24 mijë e 322 vetura të përdorura dhe 2 mijë e 263 vetura të reja.

Pjesa dërmuese e veturave importohen nga Gjermania duke kaluar kështu një numër mbi 100 mijë vetura, pastaj nga Italia mbi 13 mijë dhe vendet tjera të BE-së me një numër më të vogël.

Pjesa më e madhe e veturave apo 62 për qind si lëndë djegëse e kanë naftën, përderisa pjesa tjetër prej 38 për qind përdorin benzinën për djegie.

Sipas këtij hulumtimi, nga djegia e një kilogram benzinë, lirohet 2.9 kilogramë dyoksid të karbonit (CO_2), si dhe për të njëjtën sasi të naftës lirohet 3.1 kilogramë dyoksid karboni (CO_2).

Në bazë të kësaj rezulton se nga numri më i madh veturave dizellë që qarkullojnë në Kosovë me pjesëmarrje prej 62 për qind janë kontribuuesit më të mëdhenj të ndotjes.

Të dhënat e GAP tregojnë se në Kosovë çdo vit importohen 500 milionë litra naftë rezulton të lirohen rreth 1.5 milionë tonë dyoksid karboni (CO_2).

Apo thënë më shkurt, mbi 4 mijë 100 kilogramë dyoksid karboni (CO_2) çdo ditë në Kosovë.

Kohëve të fundit, ekipet e KALLXO.com po matin cilësinë e ajrit nëpër komunat e Kosovës. Në kryeqendrën e Kosovës, Prishtinën, niveli doli të jetë i lartë dhe i pa shëndetshëm për qytetarët. I pa shëndetshëm ajri është testuar se ishte edhe në Komunën e Shtërpcës, Ajër të pa shëndetshëm kishte edhe Komunat si: Fushë Kosovë, Gjakovë dhe Pejë. Sihfra të larta të ndotjes së ajrit janë evidentuar edhe në Komunën e Mitrovicës dhe Obiliqit.

SHQIPËRIA NË FAZËN E PLAKJES SË AVANCUAR

Deri në vitin 2011, plakja nxitej nga tkurrja e brezave të lindur d.m.th plakje në bazë të piramidës: raporti i varësisë së të rinjve pësoi rënie nga 53 fëmijë për 100 të rritur në moshë pune në vitin 1989 në 32 fëmijë në vitin 2011 dhe në 25 fëmijë më 2018

Tendencat e ndryshme të popullsisë sipas grupmoshave nënkuptojnë një proces demografik të plakjes së popullsisë. Mosha mesatare (d.m.th. në të cilën gjysma e popullsisë është më e re dhe gjysma tjetër më e vjetër) parashikohet të ketë rritje të vazhdueshme, megjithëse në një masë më të vogël kur krahasohet me të kaluarën e vonë, do të arrijë në 41,7 vjeç në vitin 2031 në përputhje me skenarin e mesëm të rritjes, me një interval prej 40,0 dhe 43,6 vjet në përputhje me skenarin e ulët të rritjes dhe atë të lartë (nga 32,6 në vitin 2011). Shqipëria do të ketë arritur moshën aktuale mesatare të Europës deri nga fundi i periudhës së projeksionit.

Popullsia e Shqipërisë jo vetëm që do të plaket, por strukturat për këtë moshë parashikohen të transformohen në të ardhmen. Deri në vitin 2011, plakja nxitej nga tkurrja e brezave të lindur d.m.th plakje në bazë të piramidës: raporti i varësisë së të rinjve pësoi rënie nga 53 fëmijë për 100 të rritur në moshë pune në vitin 1989 në 32 fëmijë në vitin 2011 dhe në 25 fëmijë më 2018.

Deri tani varësia e të moshuarve ka qenë e kufizuar, megjithëse ajo është dyfishuar nga 8 në 16 individë për 100 të rritur në moshë pune, ndërsa në vitin 2018, arriti në 20. Sipas projeksioneve aktuale të INSTAT, varësia e të rinjve parashikohet të bjerë me një ritëm të ngjashëm krahasuar me rritjen e varësisë të të moshuarve deri në vitin 2021 (një rënie deri në 25 të rinj dhe një rritje deri në 23 të moshuar për 100 të rritur në moshë pune respektivisht, sipas skenarit të rritjes mesatare). Në dekadën e dytë të projeksioneve, tendenca e varësisë së të rinjve varet nga skenari, me një tendencë stabilizimi ose të një rënieje të lehtë.

Skenari i rritjes së lartë nënkupton një ringritje për shkak të supozimeve të lindshmërisë së lartë dhe humbjeve të vogla nga migrimi. Tendenca në rritje e varësisë të të moshuarve, në kontrast, duhet të intensifikohet kur brezat e foshnjave të lindura gjatë gjeneratës "baby-boom" të fillojnë të arrijnë moshën e pensionit në vitet 2020. Skenari i rritjes së mesme nënkupton 30 të moshuar për 100 të rritur në moshë pune në vitin 2031.

Nëse plakja e avancuar ndodh kur raporti i varësisë të të moshuarve kalon atë të të rinjve, atëherë fillimi i saj në Shqipëri mund të pritet përpara vitit 2025./Monitor

LËVIZJA E LIRË DREJT BE-së

ÇFARË DO TË NDRYSHOJË NË VITIN 2021

Ideja është që qytetarët që do të marrin viza do u kontrollohen kredencialet gjatë procesit. Burim i mundshëm kërcënimi për Brukselin janë qytetarët nga shtete që nuk kanë nevojë për viza. Skema e quajtur Sistemi Europian i Informacionit dhe Autorizimit të Udhëtimit (ETIAS) do të hyjë në fuqi në fillim të vitit 2021

Brukseli po përgatitet të prezantojë një sistem të ri që synon të shtojë masat e sigurisë për udhëtarët që do të hyjnë në Zonën Schengen të lëvizjes së lirë në Bashkimit Europian.

Pjesë e këtij sistemi të ri do të jenë edhe qytetarët shqiptarë, të cilët para se të udhëtojnë drejt vendeve të BE-së do të kenë nevojë për një autorizim paraprak.

Zona Schengen, e cila përbëhet nga 26 shtete europiane, lejon njerëzit të lëvizin përtej kufijve kombëtarë pa u kontrolluar. Por, sulmet terroriste në Paris, Berlin dhe Bruksel nxorën në pah nevojën për të rritur masat e sigurisë në kufijtë e jashtëm të BE-së si dhe brenda Zonës Schengen.

"Euronews" thotë se në objektiv të Brukselit janë qytetarët që nuk kanë nevojë për vizë për të udhëtuar në një prej vendeve të Zonës Schengen.

Pjesë e Zonës Schengen janë Austria, Hungaria, Norvegjia, Belgjika, Islanda, Polonia, Republika Çeke, Italia, Portugalia, Danimarka, Letonia, Sllovakia, Estonia, Lihtenshtejni, Sllovenia, Finlanda, Lituania, Spanja, Franca, Luksemburgu, Suedia, Gjermania, Malta, Zvicra, Greqia dhe Holanda.

Ideja është që qytetarët që do të marrin viza do u kontrollohen kredencialet gjatë procesit. Burim i mundshëm kërcënimi për Brukselin janë qytetarët nga shtete që nuk kanë nevojë për viza. Skema e quajtur Sistemi Europian i Informacionit dhe Autorizimit të Udhëtimit (ETIAS) do të hyjë në fuqi në fillim të vitit 2021.

SI FUNKSIONON ETIAS?

Udhëtarët do të duhet të plotësojnë një formular online që përmban pyetje që kanë të bëjnë të dhënat biometrike, udhëtimin dhe sigurinë. Plotësimi i formularit parashikohet të zgjasë 10 minuta dhe ai do të krahasohet me të dhënat ndërkombëtare e ato europiane për të përcaktuar nëse subjekti përbën kërcënim të mundshëm kriminal dhe terrorist. Brenda 96 orësh aplikuesi do të marrë një përgjigje me email nga ETIAS.

Kostoja e këtij aplikimi do të jetë 7 euro dhe vlefshmëria e dokumentit do të jetë 3 vite, ose deri në skadimin e dokumenteve të udhëtimit të aplikantit. ETIAS do të mund të përdoret për qëndrime nga 90 deri në 180 ditë në Zonën Schengen.

Zhvillimi i ETIAS vlerësohet se do të kushtojë 212.1 milionë euro ndërsa kostoja e operacioneve vjetore arrin në 85 milionë euro. Sipas Komisionit Europian, ETIAS do të funksionojë me sistem vetëfinancimi dhe operacionet vjetore do të mbulohen nga të ardhurat e përftuara nga tarifat.

SHTETET QË DO TË FUTEN NË SISTEMIN ETIAS

Udhëtarët ETIAS, të cilët do të kenë nevojë për autorizim paraprak para udhëtimit në Zonën Schengen të BE, përfshijnë qytetarë nga mbi 60 shtete.

Edhe shtetet si SHBA-të, Kanadaja, Australia dhe Zelanda, të cilëve nuk u kërkohet një vizë Schengen, me shumë gjasa do të kenë nevojë për një autorizim ETIAS për të vizituar shtetet europiane nga viti 2021.

Në mesin e shteteve europiane që do të kenë nevojë për një autorizim ETIAS janë Serbia, Ukraina, Shqipëria, Bosnje Herzegovina, Maqedonia e Veriut dhe Moldavia.

Parisi mbështet Asamblenë Parlamentare franko-gjermane

Një asamble e kombinuar parlamentare gjermano-franceze, që do të propozojë rezoluta të përbashkëta, por jo të detyrueshme mori dritën e gjelbër nga Asambleja Nacionale Franceze. Mbledhja e parë do të jetë në 25 mars.

Presidenti i Asamblesë Nacionale Franceze, Richard Ferrand tha të hënën se dhoma e parlamentit ka aprovuar organizmin e përbashkët franko-gjerman, për të cilin u ra dakord në janar në Ahen. Kjo megjithë kundërshtimet e radikalëve të majtë dhe të djathtë të Francës. "Krijimi i një institucioni të tillë unikal parlamentar është shenjë e intensitetit të marrëdhënieve tona", tha Ferrand. Me këtë ai iu referua përtëritjes së Marrëveshjes së Elizesë, në Ahen në janar nga Parisi dhe Berlini. Marrëveshja e Elizesë është traktati i pajtimit të pasluftës midis Francës dhe Gjermanisë, e nënshkruar në vitin 1963. Ende organizmi i ri nuk është miratuar nga Bundestagu Gjerman, dhe kjo pritet të bëhet kur Berlini të ketë ratifikuar me votim Marrëveshjen e re të Ahenit.

Asambleja do të mblidhet dy herë në vit, do të ketë 100 anëtarë - 50 parlamentarë nga secili parlament - dhe do të jetë në gjendje të propozojë, por jo të diktojë rezoluta të përbashkëta për Asamblenë Nacionale dhe për Bundestagun.

Në qarqet parlamentare franceze, lideri radikal majtist Jean-Luc Melenchon argumentoi se Franca ka më shumë gjëra të përbashkëta me Evropën jugore se sa me Gjermaninë. "Ideja se gjithçka drejtohet nga dy vende" [Gjermania dhe Franca] është kundër interesave të vendeve të tjera evropiane, tha Melenchoni. Me këtë ai u referohet përplasjeve të së kaluarës për krizën e eurozonën, imigrimin dhe Brexitin.

Marrëveshja prej 16 faqesh e Ahenit, megjithëse përmban pak detaje, e angazhon më tej Berlinin dhe Parisin që të ndjekin një politikë të jashtme dhe të mbrojtjes më të koordinuar, nxitjen e projekteve të binjakëzimit të qyteteve franko-gjermane, tituj akademikë që të njihen në të dyja anët e kufirit dhe përvetësimin e gjuhës.

(DW)

Turqia hyn në reçesion

Instituti turk i Statistikave deklaroi se ekonomia u tkurr me 2.4 për qind në tremujorin e katërt të vitit 2018. Rënia erdhi pas asaj prej 1.6 për qind e verifikuar në tremujorin paraardhës, duke bërë që vendi të hyjë në ngërç

Pas një rritjeje ekonomike prej 7.4 për qind në vitin 2017, 2018-a ka qenë viti i reçesionit për Turqinë. Faktori kryesor që ka futur në ngërç ekonominë turke është përplasja me Shtetet e Bashkuara, që vitin e kaluar zhvlerësoi në nivele minimale lirën turke.

Turqia hyri në recesion në fund të vitit të kaluar. Instituti turk i Statistikave deklaroi se ekonomia u tkurr me 2.4 për qind në tremujorin e katërt të vitit 2018. Rënia erdhi pas asaj prej 1.6 për qind e verifikuar në tremujorin paraardhës, duke bërë që vendi të hyjë në ngërç. Pa harruar këtu luftën ekonomike që Turqia pati me Shtetet e Bashkuara, që çoi në zhvlerësimin e lirës turke dhe i bëri importet shumë më të shtrenjta.

Dy vendet vazhdojnë përplasjen për një sërë çështjesh, përfshirë mënyrën e luftimit të Shtetit Islamik në Siri, planet e Ankarasë për të blerë sisteme raketore mbrojtëse nga Rusia dhe për mënyrën e ndëshkimit të personave që dyshohen për grushtin e dështuar të shtetit në Turqi në vitin 2016. Lidhur me këtë episod, Turqia kërkon ekstradimin e klerikut Fetullah Gylen, që aktualisht jeton në Shtetet e Bashkuara e që akuzohet nga pala turke për terrorizëm dhe spiunazh. Konkretisht, lira turke ra me 30 për qind vitin e kaluar kundrejt dollarit, duke bërë që importet të rriten me një të tretën e mesatares.

Kjo detyroi bankën qendrore të ngrinte normat e interesit, duke e bërë huamarrjen më të shtrenjtë. Gjithashtu, shitjet e shtëpive dhe automjeteve pësuan një tkurrje dhe po ashtu prodhimi industrial i vendit. Të dhënat mbi tremujorin e fundit e lënë rritjen ekonomike në 2.6 për qind për vitin 2018, më e ulëta që prej vitit 2009 dhe shënojnë një kthim mbrapsht krahasuar me rritjen prej 7.4 për qind të regjistruar në 2017-n./Abcnews.

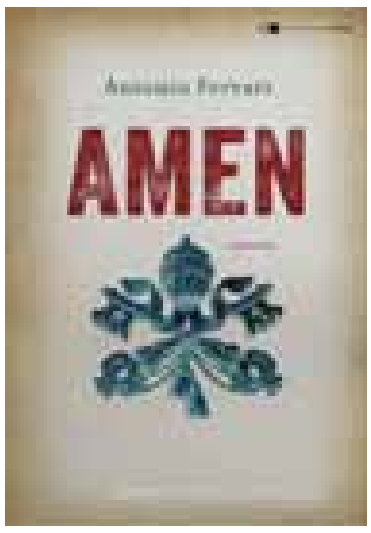

VOJTILA-AGCA, PAS ATENTATIT TË PAPËS PARA 39 VJETËSH

Një libër (Chiarelettere), i cili supozon një ndërthurje të komploteve të Vatikanit dhe masonerisë devijonte pas vrasjes së Papës Gjon Pali II nga vrasësi turk Ali Agca në vitin 1981

Ka fjalë që rrotullohen rreth librave dhe ndonjëherë kanë kuptim - të papritur - për ato libra të njëjtë. E quajmë përkushtim, grup i mbuluar, citim, shënim, kthim... Dhe ndodh që ata nuk janë gjithmonë të padobishëm. Ashtu si në rastin e romanit të ri nga Antonio Ferrari. Titulli: "Amen (Chiarelettere)", historia e vërtetë e sulmit ndaj Gjon Palit II. Le të ballafaqohemi tani: e famshme "pista bullgare" është (ishte, ka qenë gjithmonë) një mashtrim. Ka diçka tjetër në mes: kaq e kalbur në Vatikan, komplote të shërbimeve të fshehta, kardinalë mashtrues, nëntokë të lidhur me fuqitë politike, masoneri devijante, para të pista.

Sheshi i Shën Pjetrit. Njerëzit janë pushtuar nga Papa i parë joitalian pas 455 vjetësh. E mërkurë, 13 maj 1981, përvjetori i shfaqjes së Zojës në tre barinjtë e Fatimesë në vitin 1917, lëvizja e lëvizshme lëviz ngadalë në Sheshin e Shën Pjetrit. Në 17.17, 23-vjeçari turk, Mehmet Ali Agca (që i përket grupit neo-nazist, revole vdekjeprurëse) qëllon me dy të shtëna te Papa. "Por në sheshin e mbushur me njerëz Agca nuk është i vetmi që ka synime vrasëse. Përzier me turmën ka edhe ata që duhet të kontrollojnë që çdo gjë të bëhet sipas planit. Vrasës në shërbim të shumë armiqve të Papës, gjithashtu thellësisht brenda Vatikanit, i cili do të jetë gati për të eliminuar vrasësin dhe për të anuluar gjurmët me kompromis. Ata e dinë mirë se Agca do të përfaqësojë një rrezik vdekjeprurës. Ata kanë parashikuar gjithçka".

Pastaj Ferrari na tërheq në zemrën e zezë të intrigave: "Në mbrëmje, ndërsa turma në Piazza San Pietro pret në heshtje, në mes lotëve dhe lutjeve, lajme nga Poliklinika Gemelli, ku Gjon Pali II lufton midis jetës dhe vdekjes, një nga komplotistët, braktis banesën në Via della Conciliazione, arrin të tjerët në një shtëpi luksoze romake private për të vlerësuar dështimin: Papa është ende gjallë dhe Agca i burgosur. Fatkeqësi totale, nëse vrasësi hap gojën e tij, do të jetë një tragjedi". Nga atje autori i romanit na çon në Milano, në selinë e "Corriere"-s, ku gazetarët u mblodhën për të diskutuar disa hipoteza mbi sulmin. Ferrari është një prej tyre; në ro-

URUSLA KUCINSKA, HISTORIA E NJË SHKRIMTAREJE SPIUNE

Historitë e saj reflektohen edhe në veprat që ka shkruar që dallohen për energjinë dhe spontanitetin në zgjidhjen e konflikteve mes personazheve

E njohur me emrin Sonja, Ursula Kuczynski hyri në rrugën e zbulimit në vitin 1930, kur krejt papritur u njoh në Kinë me zbuluesin sovjetik Rikard Sorge, pastaj me bashkëluftëtarin e ardhshëm të punës në Japoni H. Ozaki dhe me Maks Kristian Kaluzen, me kombësi gjermane. Për dy vjet punë nën drejtimin e Rikard Sorges, "Sonja" përvetësoi një bagazh të madh përvoje që e ndihmoi për 20 vjet me radhë në punën e saj si profesioniste. Fati i saj në shërbimet informative ishte i çuditshëm. Ajo u dekorua dy herë me urdhrin e Flamurit të Kuq.

Në vitet 1942-1943 ajo bashkëpunoi me njeriun që u bë i famshëm si spiuni atomik agjentin Klaus Fuks. Pasi doli në pension dhe u kthye në atdhe , në Republikën Demokratike Gjermane ajo u bë shkrimtare e njohur duke firmosur veprat e saj me pseudonimin Rut Verner. Periudhën e luftës ajo e tregoi më vonë në kujtimet e saj. Po si ishte rruga e saj drejt shërbimeve sekrete? Ajo u lind më maj të vitit 1907 në Gjermani në një familje intelektuale. Babai i saj përkrahte tendencat e majta, por nuk ishte komunist, ndërsa e ëma ishte piktore. Në familje ishin gjashtë fëmijë. Ursula u rrit si një vajzë çapkënë dhe energjike, ende pa arritur moshën madhore ajo mësoi të qëllonte me revolver. Në moshën 18 vjeçe mori pjesë në luftën politike për interesat e klasës punëtore, u fut në partinë komuniste. Në vitin 1930 burri i saj i parë mori postin e kryearkitektit të Shangait dhe shkoi atje bashkë me gruan.

Në Kinë, Ursula menjëherë filloi të ndihmonte komunistët kinezë në veprimtarinë e tyre ilegale. Në nëntor të vitit 1930 atë papritur e vizitoi gazetari gjerman Rikard Sorge, i cili arriti ta rekrutonte duke e pagëzuar me emrin Sonja. Pa dijeninë e të shoqit apartamenti i tyre u kthye në një vend takimesh të fshehta. Pasi ngeli shtatzënë ajo nisi të mendonte më gjatë për martesën e saj, duke menduar se do të ishte më mirë të divorcohej, pasi i sho-

man quhet Anton Giulio Ferrer, i dërguar i posaçëm i të përditshmes, dhe dëgjon shkrimtarin dhe dramaturgun e njohur katolik Giovanni Testori, i cili, duke torturuar mjekrën e tij, pyet: "Çfarë mendoni? Unë mendoj për një operacion të përbashkët të Freemasonerisë dhe Kriminalitetit". "Për fat të keq - shton Ferrari sot - Testori kurrë nuk do të dijë se sa, me aftësinë e tij të natyrshme për analizë dhe kuptim të njerëzimit, ai i afrohej së vërtetës".

Mjafton të shtohen shpirtrat e financave të devijuara, të korrupsionit politik, të krimit të organizuar, të neveritjes së pedofilisë që kanë kapluar Vatikanin. Ferrari i ka sfiduar ata me hetimet e tyre në kërkim të nxitësve të vërtetë të sulmit.

Nga Roma në Stamboll deri në Sofje, në një shakullinë të shantazhit, komplotet ndërkombëtare dhe keqdrejtimet si e ashtuquajtura "pista bullgare". Çfarë mund të shpiket më bindës se një vrasje politike e urdhëruar nga një vend satelit nën urdhrat e një Bashkimi Sovjetik që e pa Papën polak si një rrezik edhe për mbijetesën e tij ose, të paktën, për stabilitetin e tij?

Vojtila vetë do të shkatërrohet përfundimisht 21 vjet pas sulmit me një lëvizje që askush nuk priste, duke iu drejtuar vetë Presidentit të Bullgarisë gjatë vizitës së tij në Sofje. Ferrari ishte atje: ai ishte duke ndjekur hetimet e gjata që e kishin përhumbur atë për dekada të tëra. Sot ai shkruan: "Surpriza ishte e mrekullueshme, madje edhe për të dërguarin e Milanos. Kurrë nuk do të kishte imagjinuar se Papa, me zërin e tij të përzier, pasi hoqi dosjet e fjalës zyrtare në ligjëratë, ngriti kokën dhe tha: "E di, zoti President, kurrë nuk kam besuar, nuk besoj dhe nuk do të besoj kurrë gjurmët bullgare". Atë ditë, disa fideistë nga pista bullgare preferonin të qëndronin të qetë. Përkundrazi, ai u heshtua nga Papa.

Amen, si titulli i romanit. Por ka edhe një "amen" që tingëllon si një mallkim: është fjala kryesore që mbyll atë që do të ishte dënimi me vdekje për Vojtyla. Për ta shpallë këtë, në një restorant romak, do të jetë një peshkop: "Ai, me theksin e tij amerikan, nuk do të thotë asgjë më shumë". Një fjalë, një dënim, një vrasje. Amin.

qi ishte një njeri apolitik. Përgjatë dy viteve ajo do të bashkëpunonte me një njeri të zotin si Sorge, i cili një ditë vendos ta lejë Kinën duke i besuar Sonjës, punën si zbuluese e pavarur të cilën ajo e bëri me dinjitet. Ajo u thirr në Moskë për tu stërvitur. Që në kohën e Sorges në vitin 1931 ata ishin dëshmitarë të agresionit japonez në Kinë, dhe pushtimit të Mancurisë. Agresioni japonez ngjalli në të gjithë Kinën, ndjenja të zjarrta antijaponeze, filloi veprimtaria aktive antijaponeze nga e cila nuk qëndronte mënjanë edhe rezidetura e Rikard Sorges. Sepse tani Japonia zinte pozicione të favorshme strategjike gjatë kufirit sovjetikë. Qeveria sovjetike ishte në dijeni të planeve antisovjetike të klikës ushtarake japoneze.

Që në fund të vitit 1932 sipas të dhënave të zbulimit sovjetik, perandori Hirohito miratoi planin e përgatitjes së luftës kundër Bashkimit Sovjetik. Në këtë rajon të Kinës i duhej Sonjës të kthehej nga Moska për vazhdimin e punës si zbuluese, tani në kushte akoma më të rrezikshme të pushtimit japonez. Në fillim ajo udhëtoi në të gjithë Rusinë deri në Çekosllovaki, ku e la djalin Misha tek prindërit të shoqit. Në Moskë ajo kreu kursin për mësimin e shifrës, alfabetit Mors dhe punën me radio për lëndët shpërthyese, të cilat ajo në Mancuri duhet tua mësonte partizanëve.

Ajo e kuptoi se puna në zbulim është shumë e rrezikshme dhe e mbarsur me rreziqe të shumta. Duke e përgatitur veten për këtë mundësi, ajo kërkonte gjithmonë të ishte në formë më të mirë fizike, nuk pinte duhan, nuk përdorte kafe dhe alkool, që me çdo kusht të ruante rezistencën ndaj presioneve negative të pashmangshme. Historitë e saj reflektohen edhe në veprat që ka shkruar që dallohen për energjinë dhe spontanitetin në zgjidhjen e konflikteve mes personazheve.

(gazeta shqip)

Nga Musolini tek Mao Ce Duni

JETA SI FËMIJË E NJË DIKTATORI TË PAMËSHIRSHËM

Në fund të viteve 1960, familja Duvalje që ishte në pushtet në Haiti, u nda me dysh nga një konflikt i ashpër mes dy burrave të familjes. Fransua "Papa Doc" Duvalje, patriarku i familjes dhe udhëheqësi i egër i vendit, arrestoi 19 miqtë e njërit prej dhëndurëve të tij. Ai pastaj urdhëroi dhëndrin, Maks Dominik, bashkëshortin e vajzës së tij, Mari-Denis, t'i bashkohej të tjerëve 19 në një udhëtim të gjatë. Mari-Denis ishte e sigurt se burri i saj po shkonte drejt vdekjes. Ajo e ndoqi karvanin me makinën e saj, dhe u betua me vete që nëse burri i saj do të vritej, ajo do të "qëllonte të atin me një pistoletë, të cilën e kishte fshehur në sediljen e pasme". Dominik mbijetoi, edhe pse u detyrua të merrte pjesë në vrasjen e miqve të tij. Libri i Xhej Nordlinger "Fëmijët e përbindëshave", shqyrton jetën e fëmijëve të 20 diktatorëve brutalë, duke zbuluar se ndërsa disa ndoqën gjurmët e babait të tyre, të tjerët jetuan mes normalitetit dhe privilegjeve të mëdha.

NIKOLAE ÇAUSHESKU, RUMANI (1965-1989)

Djali i tij, Valentini, u bë një fizikant i respektuar; ndërsa vajza, Zoia, një matematikane. Të dy u burgosën më vonë me akuzën e "shkatërrimit të ekonomisë kombëtare" dhe "korrupsionit". Zoia ishte gjithashtu një nimfomaniake, e fiksuar pas seksit, dhe që "pinte alkool si një peshk". Të dy fëmijët, u distancuan nga dhuna e tmerrshme e babait të tyre. Por jo djali më i vogël i Çausheskut, Niku. "Nga mesi i adoleshencës së tij, ai ishte shndërruar në një të alkoolizuar dhe përdhunues, të dalë jashtë kontrollit"- shkruan Nordlinger. "Ai përdhunonte me vullnet të plotë, dhe vullneti i tij ishte i egër dhe i papërgjegjshëm. Ai kishte liri të plotë të bënte gjithçka, pa asnjë lloj ndëshkimi". Niku nisi të përfaqësonte Rumaninë në takimet zyrtare me Korenë e Veriut dhe Kinën, dhe në mënyrë të pashpjegueshme, u emërua udhëheqësi i vitit në Konferencën Ndërkombëtare të Rinisë, të organizuar nga OKB në vitin 1985. Kur Çaushesku u rrëzua nga pushteti në vitin 1989 - ai dhe bashkëshortja u vranë nga një skuadër pushkatimi - Zoia dhe Valentin u arrestuan, por u liruan pas 10 muajsh. Niku, që i kishte kaluar të gjitha ato vite me abuzime, u dënua me 20 vjet burg. Por bëri vetëm 3 vite, dhe vdiq nga ciroza e mëlçisë në moshën 45-vjeçare.

MAO CE DUN, KINË (1945-1976)

Mao kishte zyrtarisht 10 fëmijë. Disa vdiqën në moshë të re, dhe mjeku i tij personal shkroi më vonë: "Unë nuk e pashë kurrë, të shprehë ndonjë emocion për këto tragjedi!". Mao pati 3 tre djem me gruan e tij të dytë, Jang Kaihui, e cila u vra në rrugë në moshën 29-vjeçare, pasi nuk pranoi të ndahej prej tij.

Djemtë u zhvendosën në Shangai, ku jetuan thuajse rrugëve. Më i riu vdiq nga dizenteria kur ishte vetëm 4-vjeç, ndërsa të tjerët shisnin gazeta për të mbijetuar. Ata emigruan më pas në Bashkimin Sovjetik, ku Stalini i përdori si një mjet presioni kundër Maos për 10 vjet me radhë. Më i madhi, Anying, iu bashkua të atit kur ishte 23-vjeç. Mao e dërgoi atë në një kamp pune, në mënyrë që ta bënte "një njeri më të mirë të proletariatit". Duke u gjendur shpesh në lëvizje, për shkak të rivaliteteve dhe luftërave, Mao krijoi një model edhe më të tmerrshëm me gruan e tij të tretë, He Zizhen, duke e detyruar të lindte fëmije dhe më pas t'i braktiste ato. Gjatë viteve 1929- 1935, ajo lindi 4 herë.

Njëri vdiq, të tjerët u braktisën. Me kalimin e kohës, Mao mori një grua tjetër, pa i thënë asgjë gruas që kishte. Mao pati këtë herë 2 vajza, Li Na dhe Li Min, të cilët treguan se sa të ndryshëm mund të jenë fëmijët e një diktatori. Li Na, ishte vajza e babait të saj, pasi ajo "hakmarrej ndaj cilitdo që konsiderohej si jo shumë i bindur". Gjatë Revolucionit Kulturor, Nordlinger vëren se një mik i Li Na u plagos në një kamp torturash pas një zënke. Li Na u dërgua nga babai i saj në një "institucion rideukimi", ku "puna e vështirë bujqësore, kombinohej me studime ideologjike". Nga ana tjetër, Li Min, u përpoq të bënte jetën më normale në rrethanat e mundshme.

Ajo ishte e përulur, e butë, e martuar pa bujë, dhe kishte 2 fëmijë. Ajo u përpoq të kishte një farë marrëdhënie me babanë e saj, por pa asnjë dobi. "Li Min shkoi disa herë tek dera e kompleksit rezidencial të babait të saj, por ai refuzoi ta takonte. Ajo pësoi një shok nervor, dhe vuajti për vite më radhë nga depresioni".

BENITO MUSOLINI, ITALI (1922-1943)

Benito Musolini, kishte zyrtarisht 5 fëmijë. Aq e madhe ishte dashuria e Musolinit për fëmijën më të madh, vajzën Eda, sa që kur ajo u martua me Galeaco Çianon, Musolini "e ndoqi deri tek makinën e tij, ndërsa të porsamartuarit po niseshin për muajin e mjaltit". Ajo në fund e ndali, dhe i kërkoi të kthehej pas. Në fund të luftës, kur humbja e forcave të Boshtit dukej e pashmangshme, Çiano, asokohe një anëtar i Këshillit të Madh fashist, iu bashkua një nisme për të larguar Musolinin nga drejtimi i vendit. Më vonë, kur Hitleri e rivendosi përkohësisht në krye të Italisë Musolinin, njerëzit që votuan kundër tij, duke përfshirë Çianon, u dënuan me vdekje.

Eda bëri gjithçka për të shpëtuar

jetën e burrit të saj, duke iu lutur babait ta falte, por kur Musolini pati mundësi të merrej më çështjen e tij, Çiano u pushkatua nga gjermanët më 11 janar 1944. Lidhja midis babait dhe vajzës u thye. Eda i shkroi:"Ti nuk je

më babai im. Unë heq dorë nga mbiemri Musolini!". Udhëheqësi Italian, u trondit, dhe disa njerëz pretendojnë se ai nuk e mori kurrë veten, nga ai episod. Por ka edhe raste, kur fëmijët e diktatorëve bëjnë një jetë normale. Për shembull, djali i Musolinit, Romano, u bë një pianist i muzikës

xhaz. Ai u martua me motrën e Sofia Loren, dhe vizitoi mbarë botën me grupin e tij "Romano Mussolini All Stars", duke luajtur përkrah këngëtarëve të famshëm si Ela Ficxherald, Djuk Elington dhe Dizi Zhillespi. *(bota.al)*

27 vjet nga vdekja e MARTIN CAMAJT

Më 12 mars u bënë 27 vjet që nga vdekja e shkrimtarit dhe albanologur shqiptar, Martin Camaj në Munih. Kërkimet akademike të Camajt u përqendruan në gjuhën shqipe dhe dialektet, në veçanti të atyre në Italinë jugore

Veprimtaria e tij letrare në harkun 45 vjeçar ka disa shkallë zhvillimi. Ai e nisi me poezinë, zhandër mbas të cilit i mbeti besnik gjithë jetën, kurse gjatë viteve të fundit u përqendrua shumë tek proza.

Martini lindi në Dushman të Dukagjinit më 13 korrik 1927 në vendin e quajtur Telumë. Në vendlindje kaloi dhjetë vitet e para të jetës së tij. Nis të fitojë në mënyrë autodidakte njohuritë e para në shkrim e lexim shqip dhe matematikë. Kjo gjë do t'i binte në sy ish-pagëzuesit P. David Pepës OFM, duke e nxitur të ndërmjetësojë pranë instancave eprore në Shkodër që të ndërmerrnin përpjekje për arsimimin dhe përgatitjen - pse jo - për meshtari.

Në vitin 1935 vendoset përfundimisht në Shkodër dhe fillon të marrë arsim të rregullt pranë kolegjit jezuit "Xaverianum", ku do kalonte edhe tuberkulozin. Rektor i kolegjit atbotë qe P. Giuseppe Valentini SJ, prej të cilit mësojmë se arsimin fillor 5 vjeçar e kishte përfunduar në 4 vjet. Pesë vitet në vijim ai ndoqi rregullisht gjimnazin, gjë që i dha të drejtën për të vijuar studimet në liceun klasik të kolegjit. I ati vdes pak vite pasi Martini i vogël u fut në Kolegj. Studimet detyrohet t'i ndërpresë në vitin e tretë, më 1946 - mbas mbylljes së instituteve fetare të Shkodrës.

Themeloi në Prekal shkollën ku veproi si mësues i vetëm deri më 1948. Camaj merrte pjesë në rezistencën kundër partizanëve komunistë me çetën e kap. Gjon Destanishtës dhe në gusht qe i detyruar me jetuar në ilegalitet deri sa ia arriti me ikë në Jugosllavi bashkë me Át Daniel Gjeçajn OFM dhe grupin e përbërë prej 36 vetësh. Kështu nuk pati më rast të kontaktojë me familjen, një vëlla i tij bëri 30 vjet burg. Kryen për tre muaj një kurs intensiv për mësuesinë në Pejë (1 korrik - 30 shtator 1949), mandej punon një vit (1949-'50) mësues në Tuz në shkollën "Mahmut Lekiq".

Viti 1950 e gjen Martinin në Beograd ku u regjistrua në universitetin e kryeqytetit jugosllav. Diplomohet pas pesë vitesh më 2 korrik 1955 duke dhënë provime diplome në degën e filologjisë romane me fusha kryesore gjuhë dhe letërsi italiane. Në qershor 1951 martohet në fillim ne bashki, mandej ne kishën ortodokse e më pas atë katolike me mësuesen Nina Bogdanoviç. Pas mbylljes së studimeve në Beograd, Camaj përgatitet për formimin pasuniversitar në albanologji pranë fakultetit filozofik të Univ. të Sarajevës, i udhëhequr nga albanologu prof. Henrik Bariç - kryetar i Institutit Albanologjik në Sarajevë.

Në bashkëpunim me të dhe me mentorin e dytë prof. Rikard Kuzhmiç vendos të promovojë në filologji duke përzgjedhur si temë doktorate "Gjuha e Gjon Buzukut". Kërkesa përkatëse e mentorëve të tij miratohet prej këshillit shkencor të atij fakultet në mbledhjen që u mbajt më 16 shkurt 1956.

Po atë vit, duke parë shëndetin në rënje të profesorit dhe gjendjen e rënduar në Republikën Federale, vajti në Itali (të paktën qysh më 20 shtator të 1956) ku e shoqja nga sëmundja detyrohet të heqë një veshkë.

Nën mentoratin e Koliqit më 15 mars 1960 mbron me vlerësime maksimale pranë Universitetit te Romës, tezën e doktoraturës mbi "Mesharin" e Gjon Buzukut, e cila u botua po atë vit si botim i revistes "Shêjzat" (që e redaktonte tash tre vite dhe do ta bënte deri më 1971) nën titullin: Il Mesale di Gjon Buzuku. Contributi linguistici allo studio della genesi.

Ndarja përfundimtare me Martinin ndodh në vitin 1968, dhe mbas kësaj date Nina kthehet në Milano ku do të jetojë deri në nandor të vitit 1987.

Prej 1965 deri në 1971 qenë vitet vendimtare për konsolidimin e vatrës albanologjike duke e vështruar si fushë komplekse të kërkimit shkencor. Më 1969 martohet me Erikën, me të cilën nuk do kishte fëmijë. Më dt. 16 korrik 1971 merr emërimin si profesor joordinar në albanologji, ndërsa më 14 shtator 1978 emërohet ordinar me marrëdhënie punësimi të përhershëm, më 30 shtator 1990 lirohet nga detyra si profesor i emërtuar. Jetoi në Lenggries, vend që i kujtonte trojet ku kishte lindë. Vdes më 12 mars të vitit 1992 në Mynih.

Është përfshirë thuajse në të gjitha antologjitë dhe veprat ku flitet për shkrimtarët shqiptarë.

Kërkimet akademike të Camajt u përqëndruan në gjuhën shqipe dhe dialektet, në veçanti të atyre në Italinë jugore. Veprimtaria e tij letrare në harkun 45 vjeçar ka disa shkallë zhvillimi. Ai e nisi me poezinë, zhandër mbas të cilit i mbeti besnik gjithë jetën, kurse gjatë viteve të fundit u përqendrua shumë tek proza. Vëllimi i tij i parë me varg klasik "Nji fyell ndër male", Prishtinë 1953 (Një fyell ndër male), dhe "Kânga e vërrinit", Prishtinë 1954 (Kënga e lëndinave), u frymëzuan nga banorët e zonave ku lindi, malësorët e veriut, mbas të cilëve qëndroj shumë i afërt shpirtërisht edhe mbas shumë e shumë viteve në mërgim dhe pamundësia për t'u kthyer.

Këto u ndoqën nga "Djella", Romë 1958, një novelë me disa vargje mbi dashurinë e një mësuesi me një vajzë të re. Përmbledhja e poezive "Legjenda", Romë 1964 dhe "Lirika mes dy moteve", Munich 1967, kishte disa poezi nga "Kânga e vërrinit", që u ribotuan në "Poezi" 1953-1967, Munich 1981.

Vargu i pjekur i Camajt reflekton ndikimin e lëvizjes hermetike të poetit italian Giuseppe Ungaretti. Karakteret metaforike dhe simbolike të gjuhës së tij rriten me kohën, siç ndodh edhe me rangun e temave poetike të tij.

Një përzgjedhje e poezive të tij e përkthyer në Anglisht nga Leonard Fox në vëllimet "Selected Poetry", New York 1990 (Poezi të zgjedhura), dhe "Palimpsest", Munich & New York 1991.

Në Bollywood do të xhirohet një film biografik për Nënën Terezë

Bollywood po planifikon të xhirojë një film biografik për humanistja e madhe me origjinë shqiptare, fituesen e Çmimit Nobel për Paqe, Nënën Terezë.

Siç njofton gazeta indiane "HindustanTimes", në filmin e regjisores Seema Upadhyay do të luajnë aktorë indianë dhe ndërkombëtarë.

Filmi do të prodhohet nga Praeep Sharma, Nitin Mahnmohan, Girish Johar dhe Prachi Manmohan.

Gazeta raporton se këta të fundit janë takuar me motrën Prema Mary Pierick dhe e kanë marrë miratimin e saj për të nisur studimin e biografisë së Nënës Terezë.

Prodhuesit e këtij filmi biografik thonë se janë të kënaqur të kenë rastin të shpalosin shpirtin dhe veprën e Nënës Terezë e cila u bë e njohur në gjithë botën me fisnikërinë dhe bamirësinë e saj.

Filmi është në proces të finalizimit dhe producentët besojnë se ai do të jetë gati deri në fund të viti 2019, ndërsa pritet të publikohet më 2020.

Nëna Terezë, emri i së cilës ishte Anjeza (Gonxhe) Bojaxhiu, lindi në Shkup më 26 gusht të vitit 1910 dhe vdiq më 5 shtator 1997 në Kalkuta (Indi).

Në vitin 2003, Nëna Terezë u lumturua nga Papa Gjon Pali II, si simbol i ndihmës dhe respektit për të varfërit, të cilëve ajo ua kushtoi gjithë jetën.

Ndërsa në vitin 2016, ajo u shpall shenjtore nga Papa Francesku. *(Ora News.tv)*

Botohet ditari i kolonel Ahmet Krasniqit

Doli nga shtypi ditari i mbajtur në burgun ushtarak jugosllav (serb), nga kolonel Ahmet Krasniqi në periudhën shtator 1991 – shtator 1992, nën përkujdesjen redaktoriale të Skender Zogajt. Lajmin e ka bërë të ditur Fahredin Spahija, i cili ka bërë zgjedhjen artistike të kopertinës së librit. "Jam fort i lumtur që zgjidhjen artistike të kopertinës së librit e kam ba unë dhe se lidhja me këtë njeri të jashtëzakonshëm po vazhdon edhe pas ekzekutimit të tij makabër nga shqiptarët zagarë të Serbisë që ndoshta i shohim çdo ditë nëpër ekranet tona televizive me imazhet e tyre të ndyera... Është libër që duhet të lexohet nga shqiptarët, për ta kuptuar një pjesë të dhimbshme të historisë së kësaj figure madhështore, eliminimin e së cilës e donin shkije e shqiptarë të ndyrë..." ka shkruar Fahredin Spahija në postimin e tij në Facebook.

KAEVSKI: NUK JEMI KËRCËNUAR SE DO TË SHUAJMË FUTBOLLIN

"Nuk jemi kërcënuar se do të shuajmë futbollin, por nëse nuk e harmonizojnë statutin me Ligjin për sport mund t'u merret vendimi për veprimtarinë për sport. Sugjerimet tona janë që sa më shpejt t'i ndërrojnë dispozitat që nuk janë në pajtim me ligjin", ka theksuar Darko Kaevski

Koha Fisnik NUHIU

Shkup, 12 mars - Kur zgjidhet kryetari i ri i Federatës së futbollit të Maqedonisë, dridhet shteti. Kjo është tani një kohë të gjatë, shteti dëshiron të përzihet dhe të sugjerojë gjatë zgjedhjes, e ajo është rreptësishtë e ndaluar sipas statuteve të UEFA dhe FIFA. Në të kaluarën kemi qenë dëshmitarë të "kidnapimeve" të delegatëve në Strugë në hotelin Drin, tani Agjencia për të rinj dhe sport diçka në mënyrë më suptile dërgon kumtesa përmes të cilave sugjeron se si duhet të veprojë FFM. Interesante, kjo ndodhë vetëm pesë ditë para Kuvendit zgjedhor të FFM, i cili është caktuar për ditën e diel. ARS ka sugjerimet e veta dhe kërkon nga Federata e futbollit të Maqedonisë të harmonizojë një pjesë të statutit, i cili në mënyrë të famshme (ri)harmonizohet milionа herë, edhe atë vetëm para kuvendeve për zgjedhje të njeriut të parë të futbollit të Maqedonisë. Krahas rekomandimeve për harmonizim të statutit të FFM me Ligjin për sport, Agjencia për rini dhe sport "kërcënohet" të kumtojë edhe se është e mundshme që të heqë vendimin për veprimtari sport të Federatës së futbollit të Maqedonisë. Në përkthim, kjo do me thënë se do të ndërpritet futbolli, se nuk do të ketë përfaqësuese të Maqedonisë në futboll! Drejtori i Agjencisë për Rini dhe Sport, Darko Kaevski, është në takim në Bruksel, por për EKIPA ai dha përgjigje për situatën e tanishme, e cila pa nevojë po komplikohet politikisht pesë ditë para kuvendit.

"Nuk jemi kërcënuar se do të shuajmë futbollin, por nëse nuk e harmonizojnë statutin me Ligjin për sport mund t'u merret vendimi për veprimtarinë për sport. Sugjerimet tona janë që sa më shpejt t'i ndërrojnë dispozitat që nuk janë në pajtim me ligjin", ka theksuar Darko Kaevski. E qartë është porosia e dërguar nga pozita e fuqisë politike. A mund Agjencia për rini dhe sport të shuajë përfaqësuesen shtetërore të futbollit?! Nëse i merr vendimin për veprimtari për sport FFM-së, kjo automatikisht do të thotë edhe shuarje të futbollit dhe përfaqësueses. Nuk ka kush ta organizojë, ose ndoshta do të formojnë federatë të re që do të punojë sipas shijeve të dikuj?!

Rashica, Zeneli, Celina dhe Muriqi, katërshja e frikshme e Kosovës

Disa ditë para super ndeshjeve në stadiumin "Fadil Vokrri", me Danimarkën (21 mars) dhe Bullgarinë (25 mars), futbollistët e Kosovës janë duke dhuruar spektakël nëpër liga të ndryshme evropiane. Sulmi, është reparti më i frikshëm i Kosovës, dhe këtë po e tregojnë çdo ditë e më shumë djelmoshat e "Dardanëve"; Milot Rashica, Arbër Zeneli, Bersant Celina dhe Vedat Muriqi në veçanti. Rashica nuk e nisi mirë sezonin 2018/19 me Werderin, por ai është në një formë fantastike në vitin 2019. Talenti 22-vjeçar ka shënuar 5 gola për Werder Bremen këtë vit, 7 në total – përfshirë edhe dy të fundit në fitoren ndaj Schalkes. Nëpër formë fantastike po kalon edhe 24-vjeçari, Arbër Zeneli, që në afatin kalimtar të janarit la Heerenveen (Holandë) për Stade de Reims (Francë). Në 6 paraqitje për ekipin francez deri më tani, ai ka shkëlqyer dhe ka shënuar dy gola, derisa ka dhuruar edhe tri asiste – duke fituar menjëherë zemrat e të gjithëve. Në total, në sezonin 2018/19 me (Heerenveen e Stade de Reim), Zeneli ka dhuruar 14 asistime dhe ka shënuar 6 gola. Ai realizoi edhe vikendin që lamë pas, duke shënuar golin e vetëm të Reims në barazimin 1-1 me Dijonin. Në një formë fantastike para ndeshjeve të marsit, po kalon edhe 9-shi, Vedat Muriqi. Ai shënoi të dielën dy gola në fitoren 3-0 të Rizespor ndaj Kayserispor. Në total, këtë sezon, Muriqi ka shënuar 10 gola dhe ka bërë 6 asiste – dhe është gati për Danimarkën dhe Bullgarinë. Formë të mirë po kalon edhe Bersant Celina, i cili nuk ka qenë i ftuar në disa ndeshje të Ligës së Kombeve, por shpreson që Bernard Challandes të ndërrojë mendje dhe t'ia bëjë një vend. Në fakt, janë statistikat ato që mund ta shtynë 67-vjeçarin ta thërrasë ish-sulmuesin 22-vjeçar të Manchester City. Celina, te Swansea City, më shumë po luan në krahun e majtë të sulmit dhe po shkëlqen me klubin anglez në Championship. Në total, deri më tani, 22-vjeçari ka arritur të shënojë 7 gola, teksa ka dhuruar edhe 6 asistime. Ai është kthyer në titullar të rregullt të Swansea dhe beson se ka ardhur koha që të bëjë diferencën edhe me Kosovën. Duke parë formën e mirë të këtyre sulmuesve, por edhe pjesës tjetër të skuadrës, pasi Rrahmani, Kololli, Shala, Kryeziu e shumë të tjerë – kanë shkëlqyer me skuadrat e tyre, atëherë "Dardanët" do të tentojnë të vazhdojnë me ecurinë fantastike, pa humbje. Hera e fundit kur Kosova ka pësuar humbje, është 9 tetori i vitit 2017 – që nga atëherë, "Dardanët" kanë shkuar në 10 takime pa humbje, 9 me trajnerin, Bernard Challandes. Në kualifikimet për "Euro 2020", Kosova bën pjesë në Grupin A me Anglinë, Çekinë, Bullgarinë dhe Malin e Zi. Kujtojmë, se nëse Kosova dështon të kualifikohet në "Euro 2020" përmes rrugës normale, ka shansin përmes Ligës së Kombeve. Kosova fitoi Grupin 3 në Ligën D të Ligës së Kombeve për t'u kualifikuar në "play-off". "Dardanët" janë vetëm dy ndeshje larg historisë dhe fillimisht, do të përballen me Maqedoninë në Shkup, dhe në rast fitores, në finale do të kenë punë me fituesin e duelit Gjeorgji – Bjellorusi. Jemi pranuar në UEFA e FIFA vetëm në vitin 2016, por tashmë Kosova iu ka treguar të gjithëve se si një vend i vogël, i dalur pak vite nga lufta, mund të arrijë gjëra të mëdha.

NDRYSHON ORARI NË LIGËN E PARË

Xhiroja e 23 zhvillohet të shtunën

Shkup, 12 mars - Ndeshjet e javës së 23 të Ligës së Parë Futbollistike të Maqedonisë së Veriut, do të zhvillohet një ditë më herët, të shtunën (16 mars) në vend të ditës së dielës. Kjo është më shumë me kërkesë të trajner të Maqedonisë së Veriut, Igor Angelovski, që reprezentuesit të kenë një ditë më shumë për përgatitje, para ciklit të ri eliminator Euro 2020. Në raundin e 23 të futbollit vendor do të përballen: Shkëndija - Rabotniçki, Vardari - Shkupi, Pobeda - Renova, Akademija Pandev - Sileks dhe Makedonija Gj.P - Bellasica. Ndërkaq, takimet e Ligës së Dytë do të zhvillohen gjatë ditës së diel, ndërsa ndeshjet e Ligës së Parë, do të nisin ora 14:30.

ELIMINATORET EURO 2020

Angelovski të mërkurën shpall listën

Shkup, 12 mars - Seleksionuesi i Maqedonisë së Veriut, Igor Angelovski, të mërkurën do të shpalos listën e 23 futbollistëve për ciklin e muajin mars, kur nisin eliminatoret e Euro 2020. Më 21 mars , Maqedonia e Veriut përballet me Letoninë, ndërsa 3 ditë më vonë, në transfertë përballet me Sllovenинë. Sipas të gjitha gjasave , Arian Ademi, Ivan Triçkovski dhe Stefan Spirovski, do të paraqiten në Shkup, por nuk besohet se do të jenë në mundësi që të japin maksimumin në terren, për shkak të lëndimeve. Pritet që lëvizjet më të mëdha të shënohen në mesfushë.

Republika e Maqedonisë së Veriut
Komuna e Sarajit
rr. " 1 " Saraj nr.36 Shkup
tel: 02/2057 990
e-mail: info@saraj.gov.mk

Nr. 08-1907/10
11.03.2019
Në bazë të nenit 35 alineja 3 nga Ligji për planifikim hapësinor dhe urbanistik (G.zyrtare e RM nr.199/2014, 44/2015, 193/2015, 31/2016, 163/2016, 64/2018 dhe 168/2018) dhe neni 46 alineja 6 nga statuti i Komunës Saraj(Fletorja zyrtare e Komunës Saraj nr.4/2016) Kryetari i komunës Saraj e jep këtë:

- NJOFTIM-

Njoftohen të gjithë qytetarët e interesuar nga rajoni përkatës se Kryetari i Komunës Saraj sjell Vendim për organizimin e :

Anketimit publik
Prezentimit publik

Pas propozim planit –PLANI URBANISTIK PËR FSHATIN MATKË (Matkë e Epërme dhe e Poshtme), Komuna Saraj, e vërtetuar nga Komisioni për dhënien e mendimit për propozim të planeve në territor të Komunës Saraj.

Propozim plani me të dhënat grafike do të jetë i prezantuar në lokalet e Komunës Saraj, në periudhën prej 18.03.2019 deri më 22.03.2019 ndërsa prezantimi publik do të mbahet më 21.03.2019 prej ora 10.00

Përfshirja e planit është me sipërfaqe (Matka e epërme 38.05 ha; Matka e poshtme 51,17 ha) gjithsej 89.52 ha.

Në afatin e caktuar qytetarët e interesuar dhe personat fizik nga lokalitet konkrete të përfshira me plan munden të dorëzojnë vërejtje me shkrim, mendime dhe propozime në fletat anketuese ose nëpërmjet sistemit e-urbanizmit.

Fletat anketuese për pjesëmarrje në anketim publik munden të merren në lokalet e Komunës Saraj ose nëpërmjet sistemit e-urbanizmit.

Përpiloi:
i.d.n. Qenan Ademi
Kontrolloi:
i.d.a.Adnan Saraqini

KOMUNA SARAJ
KRYETAR
Blerim Bexheti

Në bazë të nenit 17 paragrafi 1 të Rregullores për realizim të ekskursionit për nxënës dhe aktiviteteve të tjera të lira të nxënësve nga shkollat e fillore SHF "Shën Kirili dhe Metodi" – Koçan publikon në vijim

SHPALLJE PUBLIKE **nr. 05-117/1**
për grumbullimin e ofertave për realizimin e ekskursioneve për nxënës për vitin 2018/2019

Ekskursion treditor me nxënësit e klasës së nëntë
Ekskursion dyditor me nxënësit e klasës së gjashtë
Ekskursion njëditor me nxënësit e klasës së tretë
Realizim i mësimit në natyrë me të gjithë nxënësit e klasës së pestë

Realizimi i të gjitha ekskursioneve në muajin maj, **ndërsa mësimi në natyrë për klasën e pestë në periudhën prej 27 maj deri më 31 maj.**

Ofertuesit duhet t`i plotësojnë kriteret në vijim:
-Të jetë i regjistruar për realizim të veprimtarisë përkatëse turistike;
-Të ketë të realizuar së paku tre ekskursione për nxënës në tre vitet e fundit;
-Plotëson kushtet për transport të grupit të fëmijëve, në pajtim me Ligjin për siguri në komunikacion rrugor dhe Rregulloren për kërkesat e posaçme teknike të makinave me të cilat transportohen grupet e fëmijëve

Oferta duhet të përmbajë:
-Emrin e subjektit juridik
-Çmimin individual dhe të përgjithshëm të shërbimit (transport, ushqim dhe akomodim)
-Kushtet për akomodim, meny për ushqim dhe transport
-Në çmim futet edhe sigurimi i posaçëm i nxënësve
-Mënyra e pagesës
-Udhërrëfyes, numri i mësimdhënësve dhe mjeku
-Kushte të volitshme për nxënësit të cilët vijnë nga familje që vijnë nga familjet e prekura sociale

Kriteri për ndarje të marrëveshjes për realizim të ekskursioneve është çmimi më i ulët.

Oferta e cila nuk do të dorëzohet me dokumentacion plotësues të marrë nga shkolla **dhe e vërtetuar** si dhe oferta e cila nuk do të përmbajë të gjitha dokumentet e nevojshme do të llogaritet si e pakompletuar dhe nuk do të shqyrtohet.

Ofertat të dorëzohen deri në SHF "Shën. Kirili dhe Metodi" **rr. Gligor Apostolov nr.33** - Koçan personalisht ose përmes postës në zarf të mbyllur me shenjë për Komisionin për grumbullim të ofertave për ekskursione për secilën klasë në zarf të posaçëm.

Përshkrim i detajuar i lëndës së marrëveshjes dhe kushtet plotësuese janë dhënë në programet për realizim të ekskursioneve për nxënës.

Shpallja zgjatë ***5 ditë pune*** nga dita e publikimit në shtypin ditor "Nova Makedonija" dhe ***"Koha"***

Nga Komisioni për grumbullim të ofertave

Koçan
12.03.2019

Në bazë të nenit 19, 20 dhe 21 të Rregullores për mënyrën e realizimit të ekskursioneve të nxënësve, komisioni për grumbullim të ofertave për realizim të ekskursioneve të nxënësve nga SHMQSH "Vllado Tasevski" - Shkup e publikon këtë:

KËRKESË
për grumbullim të Ofertave për realizim të ekskursionit për nxënësit e SHMQSH "Vllado Tasevski" Shkup
për vitin shkollor 2018/2019

Kërkues: SHMQSH "Vllado Tasevski" Shkup

Ofertues: Çdo subjekt juridik i cili është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë sipas lëndës së shpalljes

Lënda: Organizim i ekskursionit për nxënës sipas programit të shkollës

Destinacioni:
Ekskursion përfundimtar për nxënësit e vitit të tretë të shkollës së mesme, relacioni Shkup - Budapest - Pragë - Karlovi Vari - Bratislavë - Shkup, 6 ditë 3 bujtje në hotel me minimum 3* në bazë zë gjysmë pansionit.
Ofertuesit e interesuar për pjesëmarrje në procedurën me kërkesë për grumbullim të ofertave, informacione më të hollësishme për lëndën e kërkesës, kriteret minimale dhe dëshmitë për vërtetimin e aftësisë, kërkesave teknike dhe financiare për zgjedhje të ofertës më të volitshme dhe mënyrës së parashtrimit të ofertave mund të marrin në dokumentacionin plotësues i cili mund të tërhiqet çdo ditë pune nga ora 10:00 deri 14:00 në arkivin e SHMQSH "Vllado Tasevski" - Shkup, bul.Treta Makedonska brigada pn, 1000 Shkup. Tërheqja e dokumentacionit si plotësim i kësaj kërkese është kusht për pjesëmarrje në procedurën për zgjedhje të ofertuesit për realizim të ekskursionit shkollor.

Ekskursioni do të realizohet vetëm nëse ka numër të mjaftueshëm të nxënësve të paraqitur.
Ofertat e pakompletuara nuk do të shqyrtohen.
Hapja e ofertave do të realizohet pa prezencën e ofertuesve.
Ofertat me dokumentet e duhura të parashtrohen deri te Komisioni për grumbullimin e ofertave në arkivin e shkollës ose përmes postës në adresën e SHMQSH "Vllado Tasevski" - Shkup, bul."Treta makedonska brigada" pn, 1000 Shkup.
Shpallja zgjat 5 (pesë) ditë pune nga dita e publikimit të tij. Ofertat duhet të arrijnë në arkivin e shkollës brenda afatit të përcaktuar. Çdo ofertë e arritur pas afatit përfundimtar do të llogaritet si e vonuar dhe nuk do të jetë lëndë për shqyrtim.

SHMQSH "Vllado Tasevski" - Shkup

Korrigjim

Në Shpalljen nr. 1/19 e publikuar nga Agjencia për rezerva të mallrave më datë 09.03.2019 bëhet korrigjim si në vijim:

Në fjalinë **"Vendimit për shitjen e sendeve të lëvizshme - misër merkantil"** duhet të qëndrojë **"Vendimit për shitjen e sendeve të lëvizshme - grurë merkantil"**

Në fjalinë "**për shitjen e sendeve të lëvizshme - misër merkantil"** duhet të qëndrojë "**për shitjen e sendeve të lëvizshme – grurë merkantil nga rezervat e mallrave me anë të ankandit publik elektronik.**

Në pikën e parë fjalia **"Shitës i misrit është Agjencia për rezerva të mallrave"** duhet të zëvendësohet me **"Shitës i grurit është Agjencia për rezerva të mallrave"**

Në pikën e dytë fjalia "**7.164 ton MISËR MERKANTIL"** duhet të zëvendësohet me **"7.164 ton GRURË MERKANTIL"**

Në pikën e tretë fjalia **"çmimi fillestar i MISRIT"** duhet të zëvedësohet me **"çmimi fillestar i GRURIT"**

Teksti tjetër në shpallje mbetet i pandryshuar.

Në bazë të **nenit 2, 3** dhe **nenit 19 dhe 21** të Rregullores për mënyrën e realizimit të ekskursioneve për nxënësit nga shkollat e mesme, Komisioni për grumbullimin e ofertave publikon

SHPALLJE

Për grumbullimin e ofertave për realizimin e ekskursionit njëditor dhe pesëditor

SHMKM "Nikolla Shtejn"- Tetovë në pajtim me Programin për realizimin e ekskursionit njëditor dhe pesëditor për vitet e treta të vitit shkollor 2018/2019 organizon

1. EKSKURZION njëditor
- Në gjuhën mësimore shqipe dhe turke do të realizohet me datë 28.03.2019 – vitet e I dhe III dhe 29.03.2019 vitet e II dhe IV relacioni Tetovë – Strugë - Tetovë
1. EKSKURZIONI njëditor
- Në gjuhën mësimore maqedone do të realizohet me datë 28.03.2019 – relacioni Tetovë – Prilep -Tetovë.
1. EKSKURZIONI PËRFUNDIMTAR pesëditor për nxënësit e viteve III, jashtë RVM-së.
***Ekskursion pesëditor për nxënësit me mësim në gjuhën shqipe Tetovë - Canakal e– Kushadasi - Pamukale - Efes- Tetovë.**
Koha e realizimit 01.04.2019 deri më 05.04.2019.
***Ekskursion pesëditor për nxënësit me mësim në gjuhën maqedone, Tetovë - Beograd – Lido Dijezolo - Venecie - Veronë - Postojnë - Bled - Ljublanë - Tetovë.**
- Koha e realizimit 06.05.2019 deri më 12.05.2019.
Ekskursion pesëditor për nxënësit me mësim në gjuhën turke Tetovë - Stamboll - Tetovë.
- Koha e realizimit 22.04.2019 deri më 26.04.2019.

Në kërkesën e ofertave mund të paraqiten subjektet juridike të cilat i plotësojnë kriteret në vijim :
- çmim më i ulët;
- të jetë i regjistruar në pajtim me dispozitat pozitive të RVM-së për realizimin e aktivitetit turistik;
- të kenë të realizuar në mënyrë të suksesshme së paku 3 ekskursione për nxënës gjatë tre viteve të fundit ose aktivitete tjera të lira me nxënës;
- të plotësojë kushtet për transport të fëmijëve, në Pajtim me Ligjin për siguri në rrugë dhe Rregulloren për kërkesat e posaçme teknike;
- në çmim do të përfshihen shpenzimet për rrugë për ekskursionin pesëditor, akomodimin në hotel me së paku tre yje, me ushqim dhe mëngjes, drekë, darkë dhe në çmim të përfshihen të gjithë vizitat nëpër lokalitetet kulturore dhe historike;
-pagesa do të bëhet tre ditë para realizimit të ekskursionit në xhirollogari të agjencisë;

Shpallja zgjat 5 ditë pune. Ofertat të dorëzohen në adresën SHMKM Nikolla Shtejn Tetovë rruga "Ilindenska" pn në zarf të mbyllur me shenjë për Komisioni për grumbullimin e ofertave për ekskursion pesëditor.

Tetovë,11.03.2019
Nga komisioni

ISHP Instituti për folklor "Marko Cepenkov" - Shkup, publikon
KONKURS
për zgjedhje në titull shkencor

1. Zgjedhje në të gjithë titujt shkencor për vendin e punës: hulumtues i muzikës instrumentale dhe instrumenteve popullore.

Kandidatët t`i plotësojnë kushtet e përgjithshme nga Ligji për veprimtari hulumtuese-shkencore (Gz.Zyrtare e RM nr. 46/2008, 103/08 24/11, 80/12, 24/13, 147/13, 41/14, 145/15 dhe 154/15), ndërsa procedura do të udhëhiqet sipas Ligjit të cekur.

Fletëparaqitjet parashtrohen deri te Instituti për folklor "Marko Cepenkov" - Shkup, rr. "Ruzveltova" nr.3

Ndaj fletëparaqitjes kandidatët të parashtrojnë:
- Diplomë për shkallë të arritur shkencore doktor i shkencave nga sfera për të cilën përzgjidhet;
- Vendim nga zgjedhja ose përzgjedhja e fundit në titull shkencor ose bashkëpunues;
- Biografi të shkurtë;
- Listë të punimeve dhe nga një kopje nga çdo punim të zgjedhjes ose parazgjedhjes së fundit

Afati për paraqitje është 8 (tetë) ditë nga dita e publikimit.

Dokumentet e pakompletuara dhe të parashtruara pas skadimit të afatit, nuk do të merren parasysh.

Instituti për folklor
"Marko Cepenkov" - Shkup

Republika e Maqedonisë
SHKOLLA FILLORE KOMUNALE
"Johan Hajnrih Pestaloci" - Shkup
nr.02-102/2/12.03.2019
S h k u p

Sipas Vendimit nr. 02-102/1/12.03.2019 të Drejtorit të shkollës, Shkolla fillore komunale "Johan Hajnrih Pestaloci" - Shkup, publikon:

S H P A L L J E
për grumbullim të ofertave për fotografim të nxënësve

Shkolla fillore komunale "Johan Hajnrih Pestaloci" - Shkup, me seli në rr."Apostol Guslarot" nr.3, 1000 - Shkup, tel.3163-640, faks 3213/148 ka nevojë për:
1. Fotografim të nxënësve prej klasave 1-9
2. Përpunim të almanakut me ngjyra/ photobook për klasën e 9të (pako)

Subjektet juridik të interesuar pas publikimit të shpalljes ta tërheqin dokumentacionin tenderues nga zyra e sekretarit prej orës 9 -14.

Shpallja do të zgjat 5 ditë nga publikimi. Të gjitha ofertat që do të arrijnë më vonë nuk do të shqyrtohen.

SHFK "J.H.Pestaloci" - Shkup

URGJENTISHT
Shitet shtëpi në lagjen Serava-Shkup në rr. "7 korriku" nr. 8 afër spitalit gjinekologjik, shtëpia është e ndërtimit të ri me dokumentacion të kompletuar. Kontakt tel. 071 372 221

Urgjentisht shitet shtëpi në rr. Pere Toshev nr. 30 - Xhon Kenedi, Shkup me sipërfaqe prej 140 m2 oborr dhe 116m2 objekt banimi. Kontakt telefoni 072/643 093

ZIDANE RIKTHEHET TE REALI

"Është një ditë speciale për të gjithë. Jam shumë i lumtur që rikthehem në shtëpi. Dua të punoj, për t'i mundësuar skuadrës që të rikthehet aty ku meriton. Ndjesitë janë pozitive. Besoj se klubi ka nevojë për një ndryshim, pasi fitoi gjithçka", ishin fjalët e para të Zidane

Saktësisht 284 ditë pasi i tha lamtumirë Real Madridit, Zinedine Zidane është zyrtarizuar si trajneri i ri i "Los Blancos", duke e zëvendësuar Santiago Solarin. Para se të largohej nga klubi madrilen, në maj të vitit të kaluar, francezi kishte lënë të kuptohet se ai mund të kthehet në Madrid, si dhe i kishte dërguar disa mesazhe për tifozët e klubit "Ky ekip duhet të vazhdojë të fitore dhe ka nevojë për ndryshim. Pas tre vjetëve, ata kanë nevojë një fjalim tjetër, një metodë tjetër të punës dhe për këtë arsye e mora këtë vendim", kishte thënë Zidane. "Nuk e mora vendimin vetëm sa për ta bërë, por mendova gjerë e gjatë për këtë. E dashuroj shumë këtë klub dhe presidenti ma ka dhënë mundësinë të kthehem në Real Madrid dhe do të jem mirënjohës ndaj tij për të gjithë jetën", theksoi Zidane. "Kjo mund të jetë një 'shihemi më vonë' sepse Madridi më ka dhënë gjithçka. Tani ndihem mirë dhe ju nuk duhet të jeni të mërzitur. Unë nuk i harroj momentet e vështira. Ne e përfunduam sezonin për mrekulli, duke e fituar titullin e Ligës së Kampionëve, por ka momente të komplikuara dhe kjo të detyron të reflektosh". "Unë mund ta kem gabim ose mund të ketë njerëz që kanë mendim të ndryshëm nga unë, por unë ndiej qartësisht se ne do të vazhdojmë të fitojmë. Nuk do të bëhem trajner i ndonjë ekipi tjetër". "Ndoshta nuk e kisha menduar mjaftueshëm mirë në shkurt, kur thashë se do të vazhdoja këtu. E thashë, por diçka tjetër më shkoi në mendje. Nuk jam i lodhur nga detyra e të qenit trajner, por ky është momenti i duhur për mua". "Momenti më i mirë si trajner ishte triumfi në La Liga dhe për mua, ky ishte kulmi im. Momenti më i keq ishte kur humbëm kundër Leganes, në ndeshjen kthyese të Kupës së Mbretit". "Ky është një vendim për të mirën time, si dhe për të mirën e stafit. Mendoj se ndryshimi është i nevojshëm për të vazhduar me fitore. Lojtarët nuk kanë të bëjnë asgjë me vendimin tim". "Këtë vit i kam ndjenjat e qarta. Unë jam fituesit dhe nëse ndiej se nuk do të fitoj, duhet ta bëj një ndryshim dhe po largohem. A do të kisha vazhduar nëse s'do ta kisha fituar titullin e Ligës së Kampionëve? Nuk e di, ndoshta".

ZIDANE E KA IDENTIFIKUAR LOJTARIN E PARË QË DËSHIRON TA BLEJË

Zinedin Zidane nuk është duke humbur aspak kohë për ndërtimin e një skuadre të re. E përditshmja italiane, Gazzeta dello Sport pretendon se N'Golo Kante i Chelseat do të jetë transferimi i parë i Zidane gjatë verës. 27-vjeçari, i cili është kampion bote me Francën, nuk ka kaluar nëpër periudhën e tij më të mirë këtë sezon, me trajnerin e ri, Maurizio Sarrin, veçanërisht pasi që italiani dëshiron që Kante të luajë në një pozitë më sulmuese. Ish-ylli i Leicester Cityt nënshkroi kontratë të re me klubin londinez në nëntor të vitit të kaluar, që e mban atë në Stamford Bridge deri në vitin 2023. Kthimi i Zidane në Real Madrid do ta shqetësojë edhe më shumë Chelsean, pasi që tani transferimi i Eden Hazardit në Santiago Bernabeu duket edhe më i mundshëm.

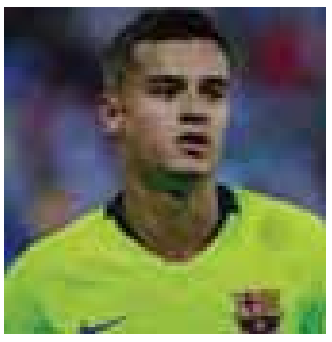

Unitedi, i gatshëm t'i paguajë 115 mln euro për Coutinhon

Situata e Philippe Coutinhos në Barcelonë nuk është aspak e kënaqshme. Braziliani beson se ai nuk mund të qëndrojë më në Camp Nou, ku u transferua për të qenë yll, por roli i tij në skuadër është zvogëluar gjithmonë e më shumë. Mediat spanjolle raportojnë se nga të gjithë në Barcelonë, vetëm trajneri Ernesto Valverde ka ende besim te ai, edhe pse Coutinho është duke e humbur edhe këtë besim për shkak të paraqitjeve të tij. Coutinho nuk ka arritur të përshtatet te ekipi i tij i ri dhe për këtë arsye ai dëshiron të largohet nga Barcelona dhe ta harrojë këtë periudhë të errët në karrierën e tij. Fishkëllimat nga disa tifozë në Camp Nou, në ndeshjen kundër Rayo Vallecanos, kanë bërë që Coutinho të vendosë të largohet. E përditshmja angleze, The Mirror, pretendon se Coutinho e ka paralajmëruar Manchester Unitedit se dëshiron të largohet nga Camp Nou. Braziliani dëshiron të kthehet në Premierligë, ku më herët ishte treguar shumë i suksesshëm me Liverpoolin. E njëjta gazetë raporton se Coutinho tashmë ka biseduar me disa futbollistë të Manchester Unitedit dhe u ka thënë atyre se ai mund të transferohet në Old Trafford për 115 milionë euro. Braziliani e dëshiron shumë kthimin në Angli, veçanërisht pasi Ousmane Dembele e zuri vendin e tij në formacionin e parë të "Blaugranëve". Ai do të preferonte kthimin në Liverpool, mirëpo beson që kjo gjë nuk është e mundur.

Inter-Icardi, paqja ende larg

Asgjë nuk shkon mbarë tek Interi, referuar rastit "Icardi". Sulmuesi argjentinas, edhe dje ishte i kufizuar të kryente një seancë fizioterapie, duke mos u bashkuar me shokët e skuadrës. Kjo gjë është shtyrë me siguri për pas pushimit ndërkombëtar. Paqja midis palëve, shkurt, nuk është aq e afërt sa mund të duket pas deklaratave të fundit të Marotta dhe Wanda Nara. Pavarësisht nga kontaktet e vazhdueshme mes vetë Marotta dhe avokatit Nicoletti, akujt nuk janë shkrirë ende. Dhoma e zhveshjes së zikaltërve, por edhe trajneri Spalletti, sipas asaj që shkruan "La Gazzetta dello Sport", ende pohojnë se Icardi duhet t'u shpjegojë sjelljen e tij të javëve të fundit, të kërkojë falje dhe më pas të pranohet kthimi në ekip i ish-kapitenit. Përveç kësaj, lojtarët i kujtojnë atij se si disa prej tyre janë në fushë me "injeksione", duke çmontuar kështu tezën e dhimbjes së gjurit, të përdorur deri më tani nga Icardi për të justifikuar mungesën në stërvitje. Kjo është arsyeja pse, sipas asaj që raportohet nga "Tuttosport", dhoma e zhveshjes zikaltër e ka forcuar paktin në funksion të angazhimit të dyfishtë, kundër Eintrachtit dhe Milanit, që do të siguronte dy fitore. Nëse kjo ndodh, ata do t'i tregonin klubit se mund të bëjnë edhe pa Icardi. Të paktën në fushë. Marotta, në anën tjetër, synon të rikuperojë argjentinasin edhe në pikëpamje të merkatos së ardhshme. Tani për tani është pothuajse e pashmangshme që rrugët e Interit dhe Icardit do të ndahen patjetër. Për momentin, ofertat për numrin 9 të zikaltërve nuk janë të bollshme dhe, për më tepër, siç dihet mirë, Icardi do të preferonte të qëndronte në Itali, ku Juventusi dhe Napoli duket se janë destinacionet e vetme të mundshme. Marotta, sipas "Il Corriere dello Sport", do të ishte gati ta dorëzonte Icardi te bardhezinjtë vetëm në këmbim të Dybala, ndërsa Napoli mund të propozojë një ofertë të rëndësishme për ta veshur blu numrin 9. Nga këtu deri në qershor, megjithatë, Icardi do të vazhdojë të jetë një lojtar i Interit, kështu që Marotta do ta takojë e bisedojë me ish-kapitenin, me qëllim që të mos humbasë një pasuri të klubit edhe në nivelin ekonomik.

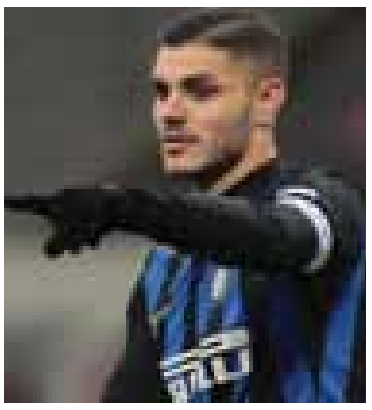

Milani kërkon Saint-Maximin, gati të sakrifikojë Suson

Milani duket i bindur të sjellë në verë sulmuesin e Nices, Saint-Maximin, ndërsa edhe të dielën në mbrëmje kishte përfaqësues në "Vellodrome" për të ndjekur nga afër paraqitjen e tij në fushë. Leonardo dhe Maldini kanë marrë kontaktet e para që në janar me përfaqësuesit e lojtarit dhe ata të klubit francez, ndërsa marrëveshja pritet të mbyllet me sukses gjatë merkatos së verës. Megjithatë për të mbyllur me sukses këtë operacion, drejtuesit e kuqezinjve duhet të shesin një nga titullarët e sulmit dhe emri i përzgjedhur duket se është ai i spanjollit Suso. Ky i fundit vlerësohet rreth 50 milionë euro dhe do të siguronte një plusvalencë të rëndësishme për merkaton e kuqezinjve, të cilët nuk kanë ndërmend të shpenzojnë më shumë se 25 milionë euro për kartonin e Saint-Maximin. Për spanjollin ka shfaqur interes të fortë Arsenali, që edhe këtë të premte pati disa skautë në Verona, për të ndjekur ndeshjen mes Chievos dhe Milanit, ndërsa në ditët në vijim, pritet të nisin edhe bisedat zyrtare mes klubeve.

LIGA E KAMPIONËVE

KLOP: KUNDËR BAJERNIT DO TË JAPIM GJITHÇKA QË TË KUALIFIKOHEMI

"Fillimisht duhet të sigurohemi që jemi gati fizikisht për këtë ndeshje. Do të jetë një ndeshje e luftuar. Kur thashë pas ndeshjes së parë se rezultati 0-0 na favorizon neve, nuk e besuat. Do ta shikoni. Ne do të bëjmë lojën tonë, jemi më të rrezikshëm në kundërsulm. Ata duhet të ndryshojnë stilin e lojës", ka deklaruar Klop

Mbrëmjen e së mërkurës, do të luhen edhe dy ndeshjet e fundit për fazën e 1/8-ave të UEFA Champions League, një nga të cilat është supersfida midis Bajernit të Mynihut dhe Liverpulit. Ndeshja do të luhet në "Allianz Arena", ndërkohë takimi i parë ka përfunduar pa gola. Trajneri i Liverpulit, Jurgen Klop ka folur para ndeshjes së kthimit kundër Bajernit te Mynihut, ku u shpreh optimist për kualifikimin e të tijve. Për gazetarët anglezë, trajneri gjerman i të kuqve tha: "Fillimisht duhet të sigurohemi që jemi gati fizikisht për këtë ndeshje. Do të jetë një ndeshje e luftuar. Kur thashë pas ndeshjes së parë se rezultati 0-0 na favorizon neve, nuk e besuat. Do ta shikoni. Ne do të bëjmë lojën tonë, jemi më të rrezikshëm në kundërsulm. Ata duhet të ndryshojnë stilin e lojës. Bajerni është në një moment të mirë, fituan 6-0 ndeshjen e fundit dhe janë sërish në krye të tabelës. Por për një gjë nuk duhet të keni asnjë dyshim: Ne do të japim gjithçka në fushën e lojës që të kualifikohemi!", tha Klop para gazetarëve. Për këtë sfidë, bavarezët do të vuajnë një mungesë të rëndësishme si Xhoshua Kimish, i cili do të mungojë për shkak se ka plotësuar numrin e kartonëve. "Xholi" gjerman, ka folur së fundmi për mediat vendase, duke treguar se ndihet çdo ditë e më keq për kartonin e marrë në ndeshjen e parë. "Sa më shumë që afrohet ndeshja aq më keq ndihem, jashtëzakonisht keq. Veprimi im ishte një veprim prej budallai, edhe pse mendoj se nuk e meritoja atë karton. Shpresoj që do të mësoj nga këto gabime në të ardhmen, sepse këto ndeshje nuk duhet t'i humbas kurrë", ka deklaruar Kimish. Virgil van Dijk ka folur për sfidën, që e pret Liverpool-in në Ligën e Kampionëve, të mërkurën në mbrëmje. Fjala është për kthimin ndaj Bayern Munich, në fushën e këtij të fundit. Mbrojtësi holandez këmbëngul se ai dhe shokët e tij të ekipit duhet ta rrisin nivelin e lojës së tyre. Ballafaqimi i parë në "Anfield" ka përfunduar në barazim pa gola. Pra, gjithçka rifillon nga zeroja. "Do të jetë një ndeshje emocionuese. Bavarezët luajtën shumë mirë në "Anfield", u treguan mjaft të ngjeshur, veçanërisht në pjesën e prapme. Ata treguan shumë respekt ndaj nesh, - tha mbrojtësi qendror në një konferencë shtypi. - Bayerni e ndryshoi pak mënyrën se si luan zakonisht. Lojërat në fazën e grupit nuk ishin aq të mira sa dëshironim, por arritëm në fazën e eliminimit direkt. Tani kemi barazimin 0-0 dhe duam të bëjmë gjithçka që është e mundur për kualifikimin". Van Dijk minimizoi çdo avantazh të perceptuar, që Bayerni mund të ketë, pas ndeshjes së parë pa gola. Ai ka shpresë se "Reds" do të përparojnë sërish: "Ta mbash portën të pastër në ndeshjen e parë është gjithmonë mirë për të dyja skuadrat, por e dimë dhe anën tjetër të medaljes: nëse shënojmë një gol ne, kundërshtari duhet të shënojë dy. Duam ta fitojmë ndeshjen dhe të kalojmë në çerekfinale". Kthimi do të jetë më i vështirë për ne. Duhet të jemi gati për një luftë të madhe, sepse kundërshtari do të sulmojë me forca të shumta, veçanërisht në fillim. Do të jetë e vështirë dhe ne duhet të bëjmë më mirë sesa në ndeshjet e fundit të Ligës së Kampionëve. Ndeshja e parë në kuadër të 1/8 të finales së Ligës së Kampionëve, mes Barcelonës dhe Lyonit, përfundoi me rezultat 0:0. Të mërkurën do të zhvillohet ndeshja kthyese dhe do të vendoset çerekfinalisti i radhës. Mesfushori sulmues i Lyonit, Nabil Fekir, është i vetëdijshëm se skuadra e tij do ta ketë të vështira ta ndalojë Lionel Messin, por duhet ta bëjnë këtë gjë për të pasur mundësi për ta fituar një vend në çerekfinale. Francezi i lavdëroi rivalët e Ligës së Kampionëve të skuadrës së tij, por insistoi se ai dhe bashkëlojtarët e tij do ta bëjnë maksimumin për ta arritur kualifikimin në fazën e radhës. "Për mua, Messi është lojtari më i mirë në botë, pasi që ai ka qenë në nivelin më të lartë tash e dhjetë vjet. Ai është vendimtar për skuadrën e tij çdo vit", ka thënë Fekir. "Barcelona është njëra ndër ekipet më të mira në Evropë dhe është gjithmonë argëtuese të luash kundër klubeve të nivelit të tillë. Është normale që tifozët presin shumë nga unë në këtë ndeshje ne e dimë se do të jetë një ndeshje shumë e vështirë, por ta japim maksimumin tonë", ka theksuar Fekir. Në takimin me Shalken, Barcelona pritet të luaj pa lojtarin Ousmane Dembele. Sulmuesi katalanas u largua nga fusha në fund të pjesës së parë në fitoren 3-1 që Barcelona arriti ndaj Rayo Vallecano ditën e shtunë. Mësohet se Dembele, ka pësuar një dëmtim në këmbën e majtë, që mund ta mbajë larg fushës për më shumë se 10 ditë. Çka do të thotë se ai mund të mungojë edhe të mërkurën, në ndeshjen që skuadra "blaugrana" do të luajë në "Camp Nou" ndaj Lyon. Kjo nuk është hera e parë që sulmuesi 21-vjeçar francez është dëmtuar këtë sezon. më parë ai mundoi në 5 ndeshje, për shkak të një dëmtimi në kavilje. Stafi mjekësor i skuadrës katalanase ka nisur menjëherë nga puna, me shpresën që lojtari të rikuperojë dhe të jetë rregullisht në fushë të mërkurën në mbrëmje, në një betejë ndaj kohës.

HAMANN: "LIVERPOOLI DUHET TË KETË FRIKË NGA BAYERNI I RINGJALLUR"

Ish-mesfushori gjerman i Liverpoolit, Dietmar Hamann, është duke e mbështetur Bayern Munichun për ndeshjen kundër Liverpoolit, e cila do të zhvillohet sot (e mërkurë) në kuadër të 1/8 të finales së Ligës së Kampionëve. Bayerni kishte kaluar në një formë të keqe në fillim të këtij sezoni, nën drejtimin e trajnerit Niko Kovac, mirëpo gjermanët e kanë përmirësuar formën gjatë kohës së fundit dhe kanë arritur rezultate më të mira. "Liverpooli po përballet me Bayernin në momentin e gabuar, pa asnjë dyshim, pasi që ndjenjë e re vetëbesimi po rrjedh nëpër venat e klubit bavarez", ka thënë Hamann, i cili e kishte fituar titullin e Ligës së Kampionëve me Liverpoolin në vitin 2005. "Fillimi ishte i vështirë për trajnerin Niko Kovac, mirëpo ai e ka mbajtur qetësinë e tij, edhe për tifozët e kërkonin kokën e tij, në vjeshtë. Tani, vetëm disa muaj më vonë, ata po duken të pamposhtshëm dhe favorit për ta mbrojtur titullin e kampionit të Gjermanisë".

Ranieri: Komplimente skuadrës, por duhet t'i shmangim vuajtjet

Megjithëse vuajti shumë në fund të takimit, Roma e Claudio Ranieri-t ka dalë nga ndeshja me Empolit me tre pikë më shumë. Pas ndeshjes, këto ishin fjalët e trajnerit të rikthyer në stolin e kryeqytetasve: Ishte një ndeshje e vështirë, pa shumë lojtarë në dispozicion dhe pa liderë. Uroj skuadrën pasi edhe me 10 lojtarë nuk i dhamë një mundësi për të shënuar. Isha i sigurt për golin e anuluar në fund pasi prekja me dorë ishte e qartë. I falënderoj tifozët pasi qëndruan pranë nesh në këtë moment të vështirë. Duhet të qëndrojmë të fokusuar dhe të shmangim vuajtjet si kjo e sotmja. Duhet të përmirësohemi në prapavijë dhe unë do të bëjë çmos për ta ndihmuar skuadrën. Duhet kohë për të parë Roma-n time, pasi kam kryer vetëm një ditë stërvitje me grupin. Zaniolo duhet të jetë në rregull.

Alba rinovon kontratën

Jordi Alba ka rinovuar kontratë me Barcelonën deri më 30 qershor të vitit 2024, kohë në të cilën mbrojtësi do të jetë 35 vjeç dhe me të gjitha gjasat do e mbyllë karrierën me fanellën "Blaugrana". Në kontratën e tij të re, Alba do të ketë klauzolë largimi prej 500 milionë euro edhe pse është lojtar që numëron 29 vite mbi supe. Në prezantimin e marrëveshjes ishte vetë presidenti Josep Maria Bartomeu dhe zëvendës presidenti Jordi Mestre. Spanjolli është produkt i akademisë "La Masia" edhe pse u shit një herë te Valencia, ai u ble për 14 milionë euro nga Barcelona në vitin 2012 dhe deri tani ka luajtur në 284 ndeshje për katalanasit, ku ka shënuar 14 gola dhe ka dhënë 54 asist.

DASHI 21. mars - 20. prill

Sot do jeni ne humor te shkëlqyer ju te dashuruarit dhe do jeni gati te bëni gjithçka për te kaluar çaste fantastike me partnerin. Orët e pasdites do jene me te veçantat. Edhe tek beqaret yjet do kenë ndikim pozitiv. Përgatituni për ndryshime pas mesdite. Financat do jene ne gjendje shume te mire. Jeni treguar te logjikshëm me shpenzimet dhe e gjithë maturia ju është shpërblyer.

DEMI 21. prill - 21. maj

Dite e paqëndrueshme ka për te qene kjo e sotmja për te dashuruarit. Shpeshherë do ndiheni keq dhe do mërziteni me ato qe do ju thotë partneri. Beqaret nga ana tjetër do kenë energji pozitive dhe do ja dalin ta bëjnë për vete personin qe pëlqejnë. Ne planin financiar duhet t'i dëgjoni me kujdes këshillat qe do iu jepen dhe kurrsesi nuk duhet ta teproni me shpenzimet.

BINJAKET 22. maj - 21. qershor

Do keni një marrëdhënie shume here me te mire me partnerin tuaj sot. Do vendosni se bashku qe ta harroni te shkuarën e hidhur dhe te shihni vetëm drejt se ardhmes. Beqaret nuk do ja dalin dot ta ndryshojnë statusin e tyre edhe pse do bëjnë te pamundurën. Ne planin financiar ka mundësi te jeni me fat. Gjendja do filloje shume shpejt te normalizohet.

GAFORRJA 22. qershor - 22. korrik

Tregohuni sa me diplomate dhe ta matur sot ju te dashuruarit sepse vetëm ne këtë mënyrë do mund ta ruani qetësinë ne çift. Beqaret nuk duhet t'i besojnë çdo personi qe do i joshe sepse jo te gjithë tregohen te sinqerte. Duhet te presin edhe pak kohe për te pasur ndryshimet e ëndërruara. Ne planin financiar duhet te shpenzoni sa me pak qe te mundeni ne mënyrë qe t'ia dilni mbanë.

LUANI 23. korrik - 22. gusht

Dita e sotme do jete thuajse magjike. Do përjetoni kënaqësi dhe emocione si kurrë ndonjëherë me pare. Shfrytëzojeni çdo çast ne maksimum. Beqaret duhet te synojnë te kenë ne krah persona serioze dhe te matur, jo ata qe mendojnë thjesht për kënaqësitë e momentit. Financat nuk do përbëjnë asnjë lloj problemi. do e dini mire sa te shpenzoni dhe sa te hiqni mënjanë.

VIRGJERESHA 23. gusht - 23. shtator

Mos e lini pas dore partnerin tuaj gjate kësaj dite dhe mundohuni t'ia shprehni atij sa me shume ndjenjat. Nëse nuk e bëni këtë ai mund te shohë dike tjetër. Beqaret do kenë një dite te qete dhe pa ndonjë takim mbresëlënës. Gjithsesi miqtë nuk do i lënë asnjë moment vetëm. Ne planin financiar yjet do ju nxisin negativisht. Do shpenzoni pa u matur asnjë moment.

PESHORJA 24. shtator - 23. tetor

Sot nuk ka për te qene një dite shume e thjeshte për ju te dashuruarit, megjithatë me pak përpjekje mund te arrini te rivendosni qetësinë ne mbrëmje. Partneri do jete shume strikt, ndërsa ju me mendjehapur nga sa duhet. Beqaret do joshin gjithë kohës dhe do bëjnë shume persona për vete. Te ardhurat nuk do mund t'i stabilizoni dot edhe pse do mundoheni.

AKREPI 24. tetor - 22. nëntor

Dite e bukur dhe mjaft e qete do jete kjo e sotmja për te dashuruarit. Do ndiheni mire gjate gjithë kohës dhe mund te mendoni edhe te hidhni hapa me tej. Beqaret ka rrezik te joshin persona qe e kane tashme një lidhje dhe kjo mund te pasohet me probleme për ta. Ne planin financiar do jeni te matur dhe këmbëngulës për ta përmirësuar situatën.

SHIGJETARI 23. nëntor - 21. dhjetor

Sot do diskutoni gjerësisht për te gjitha problemet qe ju kane dale ne jetën tuaj ne çift dhe do bëni disa ndryshime radikale. Beqaret do jene te qete dhe nuk do nxitohen te hedhin hapa. Me shume gjase atyre do ju bëhen disa propozime interesante me disa mënyra te veçanta. Me buxhetin do jeni te kujdesshëm dhe do dini si ta mbani gjithmonë situatën nen kontroll.

BRICJAPI 22. dhjetor - 20. janar

Nëse jeni ne një lidhje dhe ndiheni te lumtur pranë njeri-tjetrit, sot mund te mendoni te hidhni hapa me rendësi te madhe. prej kohesh i kishit menduar, por nuk kishte ardhur momenti i përshtatshëm. Beqaret duhet te kenë me tepër besim tek vetja dhe do e gjejnë personin e duhur. Ne planin financiar do mbizotërojë gjate gjithë kohës ekuilibri.

UJORI 21. janar - 19. shkurt

Marrëdhënia juaj me atë qe keni ne krah nuk ka për te qene shume e mire sot. Here pas here do gjendeni edhe ne situata te vështira dhe do debatoni fort. Beqaret do kenë dashuri me shikim te pare dhe do ndihen me ne fund te plotësuar. Financat duhet t'i mbani gjithë kohës nen kontroll sepse po ju doli situata nga duart nuk do dini çfarë te bëni me pas.

PESHQIT 20. shkurt - 20. mars

Do ketë përmirësime te njëpasnjëshme sot ne jetën tuaj ne çift. Gjerat do fillojnë me ne fund te vihen ne vije dhe do ndiheni shume here me te qete. Beqaret do bëjnë disa gabime te pafalshme nga te cilat do varet e ardhmja. Ne planin financiar vështirësitë do jene te mëdha, por me pak durim dhe një menaxhim me te mire do ja dilni mbanë me sukses.

Mensur Mamuti	REVOLUCIONARI JAPONEZ, HIROBUMI	POEZIA KONTRAVERZE E AUTORES NË FOTO	I PATRAJTË	AUTOR DHE GAZETAR SHQIPTAR						
HOXHË										
SULLTANI KENIAN, BUANA										
NJ										
NDOT, E BËJ ME NJOLLA	KOSOVO RADIO TELEVISION / FUQIA									
FEDERATA NDËRKOMBËTARE E FUTBOLLIT										
NJËSIA PËR REZISTENCË ELEKTRIKE / DALLGA			FRANCA / MUNGESË E DIRIGJIMIT							
KOHA	AUTOJA NË FOTO	I DËRGUAR	RUHEM NGA DIKUSH	NJËZËRI	BIRA, ZGAVRA / TEMPERATURA					
FAMË, NAM										
REZISTENT NDAJ SËMUNDJEVE					VEGËL PËR TË SHKRUAR (SH. PASHQ.) / QËLLIME, MENDIME (BISED. SH. PASHQ.)					
QYTETI I LINDJES SË AUTORES NË FOTO / MURATORI I LIRË							ACIDI DEZOKSI RIBONUKLEIUNIK / KOHA			
M						GRUP TRESH / REGJISORI ITALAIN, SKOLA				
QË NUK KA HIJE / FSHAT NË GJAKOVË							ZANORE E, BASHKËTINGËLL. / PARAARDHËSI YNË			KINEMA
SH								SHKO / POLITIKANI FINLANDEZ, REN		
TAUTOLOGJIA		STUDIMI MBI MITET / FLORI								
RADIUMI			AKTORJA AMERIKANE, FEN / ZANORJA E TRETË							
SAHATET					QYTET NË JAPONI					

ZGJIDHJET: IMAM, TAMU, NJOLLOS, KRT, FIFA, OM, F, VRIMA, REPUTACION, IMUN, LAPSA, TIRANA, ADN, MASONI, TRIO, PAHIJE, ER, SHEREMETI, IK, T, MITOLOGJI, RA, SHERLIN, ORET, ERIMO.

Sudoku

I lehtë

			6		4			
		8		2		7		
2		5		3		4		9
4					3			8
	3	2				6	1	
8			9					5
6		9		1		8		2
		1		7		5		
			2		6			

Mesatar

			4		9	1		
			2	1			5	8
	2				8	6		
	3						8	
6	9	2				5	4	7
		1				3		
7		3			5			
	5		9	7		4		
	1		8		2			

Shumë i lehtë: 793684251, 148529763, 265731489, 457163928, 932857614, 816942375, 679315842, 321478596, 584296137. **Mesatar:** 385469172, 476213958, 129758634, 537694281, 692381547, 841527396, 763145829, 258976413, 914832765.

GRUAJA SHITI VEZORET PËR TË BLERË IPHONE

Një studente në lindje të Kinës pothuajse humbi jetën pasi u nënshtrua një operacioni për të shitur vezët e saj në një treg të zi për të blerë një iPhone të ri. Gruaja 20-vjeçare mori më shumë se 10 injeksione për të stimuluar vezoret e saj para operacionit me qëllim që t'i heqë më pas, sipas mjekëve që e trajtuan atë në një spital në provincën Hangzhou të Zhejiang. Tre ditë pas operacionit në klinikën ilegale, shëndeti i saj u përkeqësua shpejt dhe ajo pësoi fryerje të rënda të barkut dhe vështirësi në frymëmarrje. Para se të sëmurej seriozisht, gruaja i shiti vezët e saj për 1.500 euro dhe bleu një iPhone XS Max, tha spitali në një deklaratë të premten. Ajo kishte parë shokët e saj të klasës me smartfonin e ri të Apple dhe kishte kërkuar edhe ajo një të tillë, por nuk donte t'i kërkonte paratë nga prindërit e saj.

Ajo u diagnostikua me sindromin e hiperstimulacionit ovarian, i cili mund të shfaqet kur vezoret stimulohen së tepërmi për rritjen e vezëve, ku rrjedhimisht rritet edhe lëngu rreth tyre. Doktor Hu Jinhui i departamentit të gjinekologjisë në spital tha se më shumë se pesë litra lëng u zbrazën nga barku i saj.

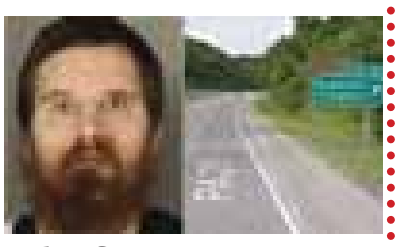

Shoferi po këndonte i lumtur, pasagjeri nuk e duron dhe e mbyt

Një burrë është acaruar shumë nga shoferi këngëtar dhe ka vendosur që ti marrë frymën. Clayton Lucas nga Pensilvania i tha policisë se filloi ta mbyste shoferin e makinës pasi nuk pushonte së kënduari këngët e Krishtlindjes. Hetuesit thonë se ngjarja tragjike ka ndodhur në një vendpushim makinash. Policia njoftoi se 25-vjecari u bezdis nga këngët dhe mori një litar dhe ia vuri në qafë me qëllim që ti shkaktonte vdekjen. Lucas është aktualisht në burgun e Qarkut Allegheny dhe akuzohet për sulme të rënda, mbytje dhe rezistencë ndaj arrestimit.

Pasqyra që të detyron të buzëqeshësh

Një teknologji e veçantë dhe e dobishme për jetët e njerëzve është ajo e shpikjes së një pasqyre e cila mund të reflektojë imazhin e dikujt vetëm kur ai është duke buzëqeshur. Ideja u krijua sidomos për njerëzit me kancer dhe duket shumë si një tablet që njeh përmes një aparati fotografik buzëqeshjen e një personi, duke filluar kështu të pasqyrojë imazhin e tij. Ideja erdhi tek projektuesi industrial turk Berk Ilhan pasi kishte parë vështirësitë e një anëtari të familjes së tij për të qenë sadopak në humor gjatë trajtimit kundër kancerit. Pas kësaj përvoje, Berk vendosi të zhvillojë produkte që ndihmojnë gëzimin dhe mirëqenien e njerëzve të prekur nga kjo sëmundje e keqe. "Shprehjet tona të fytyrës ndikojnë në mënyrën se si ndihemi. Kur lëvizim muskujt e fytyrës për të buzëqeshur, truri ynë mendon se diçka ka ndodhur dhe si rezultat, ne bëhemi të lumtur". Një shpjegim që mund të duket shumë i thjeshtë, por që, në fund të fundit, nuk është i pabazë: ideja se një buzëqeshje, madje e detyruar, mund të bëjë që të ndihesh më mirë, do të kishte një bazë shkencore. Në këtë moment kostoja e pasqyrës është me të vërtetë e lartë dhe është rreth 2000 dollarë. Sidoqoftë, Ilhan ka nisur një fushatë për Kickstarter me të cilën shpreson të mbledhë fonde të mjaftueshme për të ulur çmimin në 500 $ dhe ta dhurojë atë në spitale.

Publikohen fotografi të gjeneratës së tetë të Golfit

Gjenerata e tetë e Volkswagen Golfit është fotografuar pak para debutimit gjatë verës. Profili i plotë i Mk8 Golf tregon se ai do të jetë më i gjatë se gjeneratat e shkuara dhe më i ulët se më përpara. Volkswageni tashmë ka konfirmuar orarin e prodhimit. Veturat e para do të dalin nga fabrika në Wolfsburg gjatë qershorit 2019. Sipas shefit operativ të VW-së, Ralf Brandstatter, lansimi i Mk8 Golf më 2019 është me rëndësi të madhe krahas lansimit të linjës elektrike të kompanisë, I.D. Krahas modelit standard do të vijë edhe varianti GTI dhe R. Po ashtu pritet versioni hibrid.

KALENDARI HISTORIK 13 MARS

1519 - Kortezi ka zbarkuar në Meksikë.

1634 - Hapet Akademia Franceze.

1656 - Hebrenjve ju mohohet e drejta për të ndërtuar një Sinagogë në Nju Amsterdam. 1897 - Themelohet Universiteti shtetëror i San Diegos

1921 - Mongolia shpall pavarësinë nga Kina.

1957 - Beteja të përgjakshme pas demonstratave kundër Batistës në Havana të Kubës.

1961 - Pablo Picasso (79) martohet me modelen e tij Jacqueline Rocque (37)

1962 - Jugosllavia amniston 1,000 të burgosur.

1964 - Turqia kërcënon Qipron me sulm të armatosur.

1981 - Tentimi për vrasje ndaj Papa Xhon Palit të II nga ana e Mehmet Ali Agxha.

A E DINI SE...

KARAFILI ËSHTË LULE ANTIKE

Njëra nga lulet më të njohura dhe më të përhapura në vendin tonë, janë karafilat. Kurrë flasim për këtë lule, me nostalgji kujtojmë kohërat dhe kujdesin e gjysheve tona. Andaj, shumë kush i quan edhe lule të gjysheve. Emri shkencor Dianthus. Emrin popullor karafilit ia lanë gjermanët për shkak të ngjashmërisë së aromës së karafilit me atë të mëlmesës me të njëjtin emër. Karafili është në mesin e luleve më të vjetra të kultivuara dhe përmendet në shkrimet e shekullit të parë të erës së re. Kjo lule më së shpeshti përmendet si bimë gjysmë shkurre shumëvjeçare, më rrallë si një apo dyvjeçare. Karajfilet janë shumëngjyrësh, të bardhë , të verdhë, ngjyrë vjollce apo pembe, por edhe me lara. Ndryshe, thuhet se janë rreth 300 lloje të karajfileve të përhapura në Evropë dhe Azi, më pak në Afrikë dhe Amerikë. Karafili kultivohet në kopsht, por edhe në saksi.

BARSOLETA

NË PARIS

Dy tipa takohen në bar.
Thotë njëri:
- Javën tjetër do të shkoj në Paris për herë të parë, dhe do të rri plot një muaj.
- Po gruan, s'do ta marrësh?
- Pse, ti kur shkon për ski a e merr borën me vete?

THËNIA E DITËS

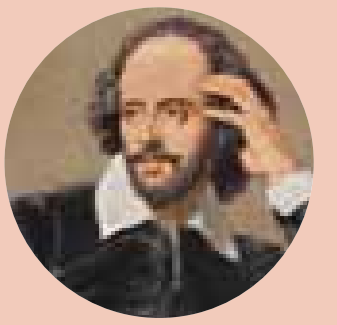

Bukuria mbetet vetëm një skicë, është karakteri ai që e bën një person të jetë një kryevepër.
(William Shakespeare)